

2015

ESKİŞEHİR

İŞGÜCÜ PİYASASI
ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ESKİŞEHİR ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU
(2015)

YAZARLAR

AHMET ÖZMOR- İSTATİSTİKÇİ
BURCU METE-İŞ VE MESLEK DANIŞMANI
İSMAİL HAKKI DİNÇAY-MEMUR

SUNUŞ

Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden biri kuşkusuz işsizlik ve yeterince istihdam yaratamama sorunudur. Bu iktisadi sorun aynı zamanda sosyo-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasında öncelik haline gelmiştir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın arttırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkin olması bir zorunluluk halini almıştır.

İŞKUR İl Müdürlüğü 2007 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

İŞKUR sunduğu hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talebi verilerini içeren bu çalışmanın raporu bu konuda genel bir rehber olmuştur.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Eskişehir İşgücü Piyasası Araştırması Analiz Çalışmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Güngör Azim TUNA
Eskişehir Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2015 yılı Mayıs-Haziran aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 2 ve daha fazla istihdam edilen 132 bin 34 işyeri tespit edilmiş 103 bin 309'una form uygulanmıştır. İlimizde bu kapsamda 2 bin 183 işyeri tespit edilmiş ve bin 805 işyerine form uygulanmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2015 yılı İşgücü Piyasası Araştırması hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 il için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle İşgücü Piyasası Araştırması Analiz çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Hasan YOLDAŞ
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	1
ÖNSÖZ	2
İÇİNDEKİLER.....	3
TABLO LİSTESİ.....	4
ŞEKİL LİSTESİ	6
KISALTMALAR.....	7
YÖNETİCİ ÖZETİ	8
GİRİŞ	10
BİRİNCİ BÖLÜM	11
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ	11
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN	11
İŞKUR GÖSTERGELERİ.....	14
Kayıtlı İşsiz	14
Açık İşler.....	15
İşe Yerleştirmeler	17
Mesleki Eğitim Faaliyetleri	18
İşsizlik Ödeneği.....	19
İKİNCİ BÖLÜM.....	21
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	21
AMAÇ VE YÖNTEM.....	21
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM	23
İşyeri Verileri	23
Açık İşler.....	40
Açık İşlerde Aranılan Beceriler	56
Temininde Güçlük Çekilen Meslekler.....	64
İstihdam Artış/Azalış Beklentisi.....	81
SONUÇ.....	88
KAYNAKÇA.....	91
EKLER.....	92
Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu	92
Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları	99
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü	101
Ek 4- Ek Tablolar.....	108
Ek 5- 2 İle 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri	109

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri	11
Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı.....	15
Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı	16
Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı	18
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*).....	19
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*)	19
Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*).....	20
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı	23
Tablo 9: Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....	25
Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı	27
Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler	29
Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları.....	30
Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar	31
Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler	32
Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerinin Sektörlere ve Çalışılan Sayılarına Göre Dağılımı	33
Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler	34
Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı	35
Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler	35
Tablo 19: Yaşlarına Göre İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri	37
Tablo 20: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanan Hizmetlerin Dağılımı	39
Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları.....	41
Tablo 22: Sektörlere Göre Açık İş Olan İşyerlerinin Dağılımları.....	43
Tablo 23: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı	45
Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı	45
Tablo 25: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....	46
Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı	47
Tablo 27: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı	48
Tablo 28: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları	50
Tablo 29: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları	51
Tablo 30: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları	51
Tablo 31: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları.....	52
Tablo 32: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi	52

Tablo 33: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı.....	53
Tablo 34: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı..	53
Tablo 35: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı	54
Tablo 36: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı	55
Tablo 37: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre	56
Tablo 38: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi.....	59
Tablo 39: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi.....	60
Tablo 40: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi.....	61
Tablo 41: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı	62
Tablo 42: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi	62
Tablo 43: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi.....	63
Tablo 44: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi	63
Tablo 45: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi.....	64
Tablo 46: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı	66
Tablo 47: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı.....	67
Tablo 48: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler	69
Tablo 49: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*	72
Tablo 50: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*.....	74
Tablo 51: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu.....	75
Tablo 52: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu.....	76
Tablo 53: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu	78
Tablo 54: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu	80
Tablo 55: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları	82
Tablo 56: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları	83
Tablo 57: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları	84
Tablo 58: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek	85
Tablo 59: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler	85
Tablo 60: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi.....	86
Tablo 61: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi.....	87
Tablo 62. İşyerlerinin Sektörel Dağılımı (2-9 İstihdamlı İşyerleri).....	110
Tablo 63.İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen Meslekler (2-9 İstihdamlı İşyerleri).....	111

ŞEKİL LİSTESİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri	12
Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı	14
Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş	16
Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme.....	17
Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları.....	26
Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı.....	27
Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar.....	28
Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları.....	36
Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı	37
Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı.....	38
Grafik 11: Açık İş Olan İşyerleri.....	41
Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları	43
Grafik 13: Açık İş Olan İşyerlerinin Ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı	44
Grafik 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı	49
Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi	58
Grafik 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu.....	65
Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı.....	68
Grafik 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri	70
Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri	71
Grafik 20: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri	77
Grafik 21: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri	79
Grafik 22: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri.....	81

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk.: Bakanız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması

İEP: İşbaşı Eğitim Programı

İO: İşsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Araştırması-Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TYP: Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasının genel görünümü için işgücünü etkileyen unsurlardan temel işgücü verilerini kullanabiliriz. Bunlar İşgücüne Katılma Oranı, İstihdam Oranı ve İşsizlik Oranıdır. İşgücüne Katılma Oranı, bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder. İstihdam Oranı, çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. İşsizlik Oranı ise, işgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesidir. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. Bu tanımlara göre 2013 yılı TÜİK verileri şöyledir; İşgücüne Katılım Oranı: yüzde 46,9, İstihdam Oranı: yüzde 42,9 ve İşsizlik Oranı: yüzde 8,5'tir.

İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz sayısı 40.820 kişidir. Bunların yüzde 57,9'u erkeklerden oluşurken yüzde 45,5'i kadınlardan oluşmaktadır. En fazla kayıtlı işsiz İmalat ve İlgili İşçiler(Makine İle) mesleğindedir. Mesleklere göre açık işlere baktığımızda ilk üç meslek şöyledir; İmalat ve İlgili İşçiler (Makine İle), Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel)dir. İşe yerleştirmede İmalat ve İlgili İşçiler (Makine İle) toplam işe yerleştirmenin yüzde 25,3'ünü oluşturarak ilk sırada yer almaktadır. Eskişehir İl Müdürlüğünde açılan eğitim programları kapsamında ilk sırada yüzde 45,2 oranla işbaşı eğitim programları (İEP) gelmektedir. Eskişehir için 2015¹ yılı işsizlik sigortası hak eden ilk beş meslek Beden İşçisi(Genel), İmalat ve İlgili İşçiler(Makine İle), Temizlik Görevlisi, Büro Memuru(Genel), Satış Danışmanıdır.

Eskişehir'de çalışanların yüzde 23,5'i kadın, yüzde 76,5'i erkeklerden oluşmaktadır. Kadınlar yüzde 68,1 ile en fazla İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe çalışmaktadır. Erkekler ise yüzde 90 oranıyla en fazla Bilgi Ve İletişim sektöründe çalışmaktadır.

İşyerlerinde ortalama çalışan sayısı 40 olarak belirlenmiştir. Ortalama çalışan sayısı en fazla olan sektör İmalat sektörüdür. İlde imalata yönelik sanayi fazla olduğundan Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanların oranı diğer meslek gruplarına göre fazladır.

2015 İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre, Eskişehir ilindeki açık iş oranı² yüzde 1,8 'dir. Sektörler itibariyle bakıldığında en yüksek açık iş oranının yüzde 3,5 ile Bilgi Ve İletişim sektöründe olduğu görülmektedir. Bilgi Ve İletişim sektörünü yüzde 2,5 açık iş oranı ile İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve yüzde 2,3'lük açık iş oranı ile İmalat sektörü izlemektedir. Yüzde 1,9 ile Eskişehir'de açık iş oranının en yüksek olduğu ana meslek grubu Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek İmalat Ve İlgili İşçiler(Makine İle)dir. Açık işlerin yüzde 29,1'ini İmalat Ve İlgili İşçiler(Makine İle) oluşturmaktadır. İlde eğitim düzeyine göre istenen açık işlerin yüzde 27,0'sini genel lise eğitim düzeyi oluşturmaktadır. Eskişehir ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelediğimizde en fazla Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe eleman temininde güçlük çekilmektedir. Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin yüzde 44,3'ü eleman temininde güçlük

¹ 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle

² Açık iş oranı (AİO) açık olan toplam pozisyonların oranını ölçer ve şu şekilde ifade edilir:

AİO = Açık İşlerin Sayısı / (Mevcut Çalışanların Sayısı + Açık İşlerin Sayısı) * 100.

çektiklerini ifade etmişlerdir. Türkiye geneli için ise en fazla yüzde 42,7 ile İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe güçlük çekilmektedir.

Temininde güçlük çekilen ilk üç meslek grubu tüm meslek gruplarının yüzde 68,2'sini oluşturmaktadır. Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar yüzde 33,0 ile ilk sırada yer alırken, Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar yüzde 20,2 ile ikinci sırada ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar yüzde 15,0 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Temininde en çok zorluk çekilen meslek Müşteri Temsilcisi, toplam temininde güçlük çekilen mesleklerin yüzde 12,7'sini oluşturmaktadır.

Teminde güçlük nedeni olarak işverenlerin büyük çoğunluğu Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamamasını belirtmişlerdir. İkinci sırada Elemanların Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamamasını , üçüncü sırada Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmamasını belirtmişlerdir. Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Olmayan meslek olarak ilk sıralarda Müşteri Temsilcisi, Gaz Altı Kaynakçısı, İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle), Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı yer almaktadır. Müşteri Temsilcisi temininde güçlük çeken işyerlerinin tamamı gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasını gerekçe olarak göstermişlerdir. Diğer gerekçelerin oranı yüzde 100'den düşüktür.

Eskişehir İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre net istihdam değişiminde lokomotif olan üç sektör İmalat, Toptan Ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörüdür. Türkiye sonuçlarında da net istihdam değişimi en fazla olduğu sektör İmalattır. Türkiye geneli için ikinci sırada Toptan Ve Perakende Ticaret, üçüncü sırada İnşaat gelmektedir. İlde net istihdam değişim oranı³ yüzde 2,8 ile yüzde 3,4 olan Türkiye net istihdam değişim oranının altındadır. Net istihdam artışı beklenen ilk 3 meslek; Bisküvi İmalatçısı, Müşteri Temsilcisi, Beden İşçisi (Genel)dir. Net istihdam azalışı beklenen ilk 3 meslek; Elektrik Tesisatçıları, İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle), Tuğla İmal İşçisidir.

³ Net İstihdam Değişim Oranı (NİDO) istihdam değişimini açıklar ve net istihdam değişiminin toplam çalışana oranını ifade eder.

GİRİŞ

Eskişehir ili işgücü piyasası araştırma raporunun nihai hedefi illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibarıyla yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eş zamanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımınıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibarıyla idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibarıyla değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Eskişehir ili için 16 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Araştırması sonuçlarını analiz ederek Eskişehir işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü bir ülkedeki emek arzını insan sayısı yönünden ifade eden bir kavramdır. Bir ülkedeki nüfusun üretici durumda bulunan yani ekonomik faaliyete katılan kısmıdır. İşgücünün çalışma hayatıyla bulunduğu piyasa koşullarına ise işgücü piyasası denmektedir. İşgücü piyasasının etkilendiği birçok faktör bulunmaktadır. Bu nedenle işgücü piyasasını çok yönlü değerlendirmek gerektiğinden analizler zorlaşmaktadır. İşgücü piyasası; nüfus, ekonomik yapı, sosyal yapı, eğitim yapısı, işgücü göstergeleri, yatırımlar, teşvikler, göç durumu gibi birçok faktörden etkilenmektedir.

Bu faktörleri incelerken kullanılan veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik endeksi dikkate alındığında bölgelerin olduğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Türkiye İstatistik Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS'ye göre TR41 olarak sınıflandırılan iller Bursa, Bilecik, Eskişehir'dir.

Bu bölümde özellikle işgücü piyasasının arz yönü üzerinde durulmaya çalışılacaktır. Yukarıda da anlatıldığı gibi işgücü piyasasını birçok faktör etkilemektedir. Bu çalışmada bu faktörlerin hepsine yer verilmesi mümkün değildir. Bu nedenle Eskişehir ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1'de Eskişehir iline ait temel işgücü göstergeleri mevcuttur. 2008 yılından 2013 yılına kadar olan; işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı başlıkları altında oransal değerler ile Eskişehir ilinin işgücü piyasası yorumlanmaya çalışılacaktır.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri⁴

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı	İşsizlik Oranı	İstihdam Oranı
2008	44,8	9,9	40,4
2009	44,1	15,2	37,4
2010	42,7	10,5	38,2
2011	42,2	8,9	38,4
2012	44	8,4	40,3
2013	46,9	8,5	42,9

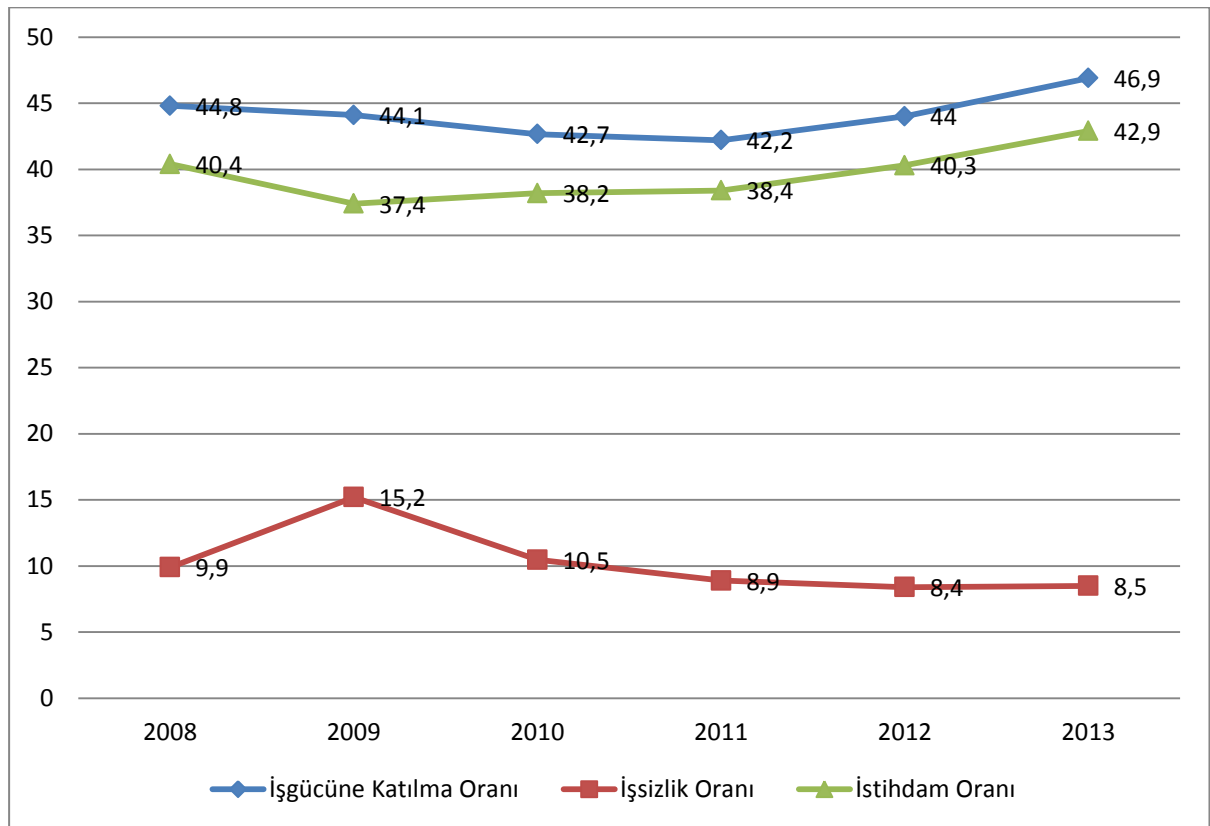
Kaynak: TÜİK

⁴ TÜİK'in İl Düzeyinde açıkladığı Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları eski veri setine aittir. 2014 yılı Şubat Döneminden beri yayınlanan yeni veri setine göre İl düzeyinde veri yayınlanmamıştır.

İşgücü piyasasının en önemli unsurlarından biri de istihdamdır. Bir ülkedeki istihdamı gösteren en önemli verilerden biri de istihdam oranıdır. İstihdam oranı, çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Bu oran ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü göstermekte iken; yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdam politikalarının oluşturulmasında da kilit unsurdur.

İstihdam oranındaki değere bakılarak ülke ekonomisini pozitif veya negatif yönde değerlendirilmek mümkün değildir. Bunun yanında istihdam oranları değerlendirilirken çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam ve ücret gibi unsurlar da etkilidir.

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Kaynak: TÜİK

2010 yılından sonra işgücüne katılma oranı ve istihdam oranında birbirine göre paralel olarak artış olmuştur. İşsizlik oranı ise 2009-2012 yılları arasında azalmıştır. Yukarıdaki veriler ışığında şunu söyleyebiliriz; 2008-2010 yıllarındaki işgücü verileri dünyada gözükten ekonomik kriz neticesindeki verilerdir. 2010 yılından sonra ekonomik krizin etkilerinin azaldığını söyleyebiliriz. Buna göre 2013 yılında işgücüne katılma oranı yüzde 46,9 ve istihdam oranı yüzde 42,9 ile son altı yılın en yüksek değerlerine ulaşmıştır.

Tablo ve grafikte görüldüğü üzere, işgücüne katılma oranı 2008 yılından itibaren 2011 yılına kadar azalış göstermiş olup, 2012-2013 yılları arasında artış göstermiştir. İşgücüne katılım oranı ise ekonomik olarak aktif olan yani üreten nüfusun çalışabilir yaş aralığındaki toplam nüfusa oranını göstermekte olup, ekonomik olarak üreten nüfusun aynı seviyelerde olduğunu göstermektedir.

Çalışanların, çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam oranı ise 2008-2009 yıllarında azalış gösterirken, 2009 sonrasındaki yıllarda sürekli olarak artış eğilimi göstermektedir. Söz konusu oran 2008-2009 döneminde 3 puanlık bir azalışla en sert düşüşü göstermiştir. Bu eğri yorumlanacak olursa iki farklı analiz söz konusu olmaktadır. Birinci durumda çalışabilir yaştaki kişi sayısının çoğalması, ikinci durumda ise istihdam alanlarının zamanla yeterli seviyeye ulaşma eğiliminde olup, çalışabilir çağa gelen insanların işgücüne katılım gösterme imkanı söz konusu olmuştur.

İşsizlik oranı eğrisi incelendiğinde ise, işsizlik oranı bazı yıllarda, bir önceki yıla göre artış gösterse de genel eğilim işsizlik oranının azalışı yönündedir. Bu oran diğerleri ile birlikte yorumlandığında ise, Eskişehir ili işgücü piyasasında çalışma çağına giren nüfus artmış böylelikle işgücüne katılım oranı da artmıştır. 2008-2013 yılları arası özellikle 2009 yılında küresel alanda yaşanan ekonomik gelişmelerin de etkisiyle Eskişehir ile işgücü piyasası için çok olumlu bir seyir göstermektedir. Ancak bu gelişmelere rağmen istihdam ve işgücüne katılma oranları Türkiye ortalamasının altında kalırken işsizlik oranı ise Türkiye ortalaması ile paralellik göstermiştir. Türkiye geneline bakıldığında Eskişehir işgücü piyasası olumsuz bir seyir izlemektedir.

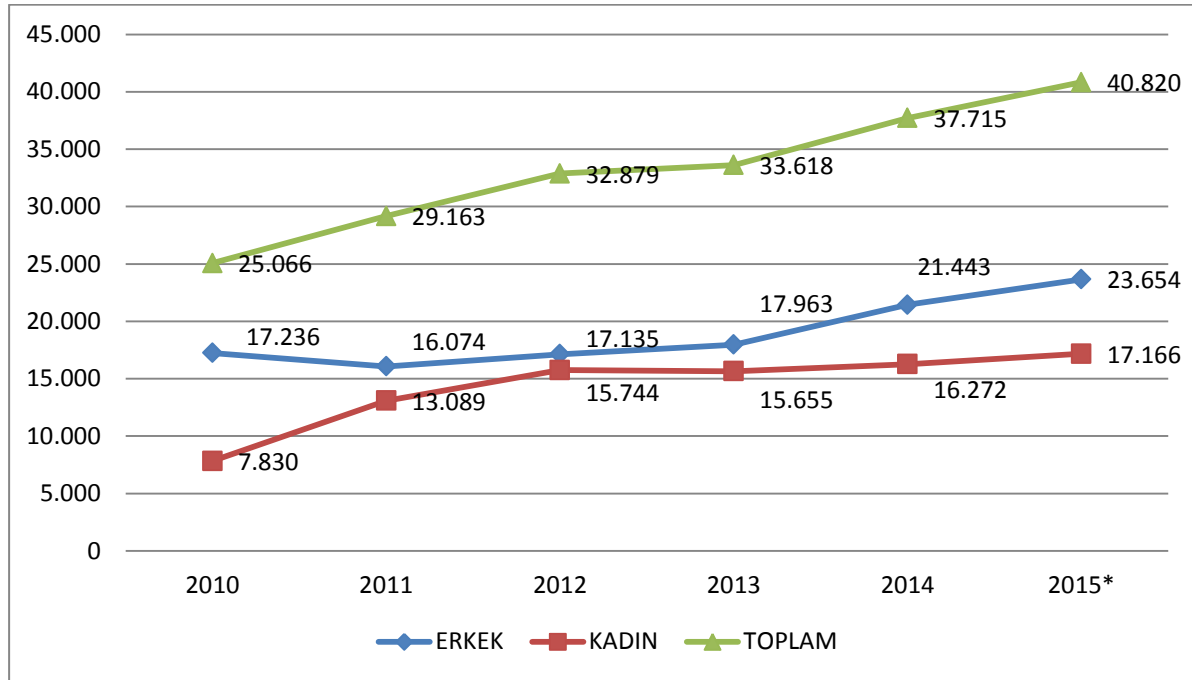
İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR verileri işgücü piyasasının nabzının tutulması için önemli göstergelerdendir. Kuruma kayıtlı olanlar ile ilgili veriler olup oldukça detaylıdır.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler İŞKUR'a kayıt olup işsiz olduğunu bildiren kişilerdir. Bir kişi İŞKUR'a kayıt olduktan sonra 18 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kişinin kaydı aktif kayıtlardan kaldırılır. Grafik 2'de yıllar itibarıyla Eskişehir ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

2010 yılında Eskişehir ilinde 25 bin 66 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla bu sayı iki kata yakın artarak 40 bin 820'ye yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı erkeklerin sayısında genelde bir artış gözlemlenirken 2013 yılında bir düşüş yaşanmış, sonraki yıllarda ise artış yine devam etmiştir. Kadınlarda ise 2010 yılında 7 bin 830 kişi kayıtlı iken, 2015 yılında bu sayı yaklaşık üç kat artarak 17 bin 166 kişiye çıkmıştır. Kadınların ekonomik değer üretmek ve ev ekonomisine katkı sağlamak amacıyla işgücü piyasasında yer almak istemeleri, bu sayıda belirgin bir artış olmasını sağlamıştır. Bu sebeplerin dışında İŞKUR'un kadınlara

yönelik düzenlediği mesleki eğitim kurslarına ve diğer aktif işgücü programlarına katılımın fazla olması İŞKUR'un işgücü piyasasında tanınırlığının ve etkinliğinin arttığına göstergesidir.

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	Kayıtlı İşsiz
İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	4.480
Beden İşçisi (Genel)	3.101
Temizlik Görevlisi	2.125
Büro Memuru (Genel)	1.432
Satış Danışmanı	1.287
Proses İşçisi	1.219
Sekreter	1.085
Müşteri Temsilcisi	1.062
Ön Muhasebeci	647
Şoför-Yük Taşıma	641
Diğer Meslekler	23.741
Toplam	40.820

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran dönemi

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile 40 bin 820'dir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk üç meslek nitelik gerektirmeyen meslekler iken devamında Temizlik Görevlisi, Büro Memuru, Satış Danışmanı, Proses İşçisi, , Sekreter, Müşteri Temsilcisi, Ön Muhasebeci Ve Şoför-Yük Taşıma mesleklerinin sıralandığı görülmektedir. Tabloda yer alan nitelik gerektirmeyen mesleklerin daha çok bisküvi, çikolata ve cam imalatı yapılan firmalarda icra edildiği ve en çok bu sektörde iş arayan ve işveren bulunduğu kayıtlı işsizler nitelik gerektirmeyen meslekler yönünde ağırlık kazanmıştır.

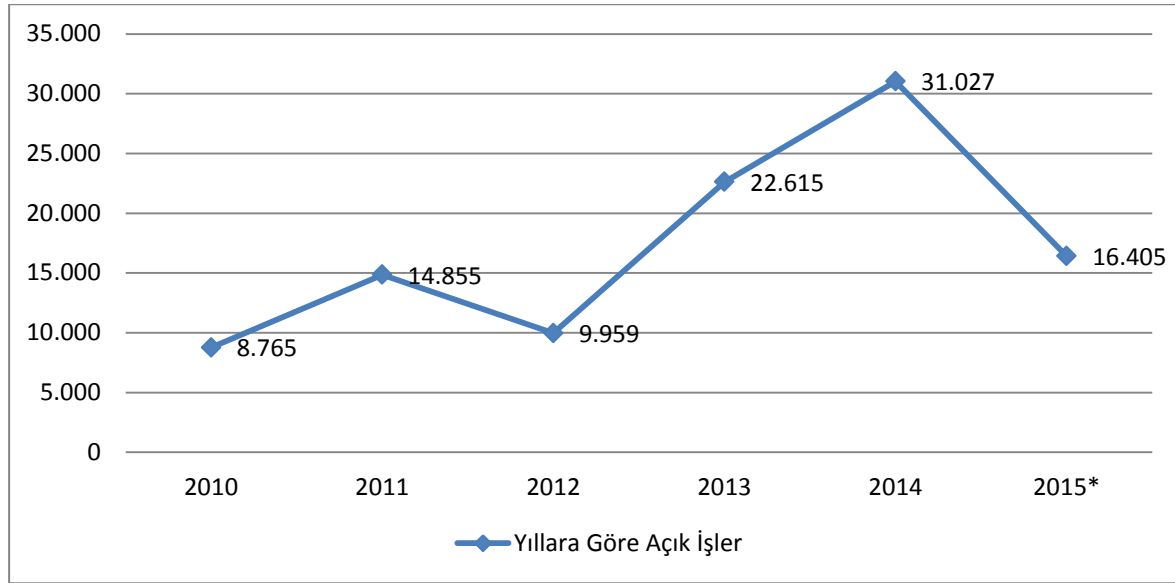
Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişiklikler olmuştur. Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi mesleklerinde yaşanan genel artış bu noktada ortaya çıkmaktadır.

Açık İşler

İşverenlerin İŞKUR'dan eleman talepleri açık iş olarak adlandırılmaktadır. Grafik 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 8 bin 765 kişi olan açık iş sayısı yıllar itibari ile katlanarak artmış ve 2014 yılında toplam 31 bin 27 kişiye ulaşmıştır. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile de açık iş sayısı 16 bin 405 olarak gerçekleşmiş ve bu artış seyri devam ettiği takdirde 2014 yılında yakalanan açık iş sayısından daha büyük bir sayıya ulaşacağı tahmin edilmektedir. İŞKUR'un tanınırlığının ve personel

sayısının artması ve bununla birlikte hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek artmış ve işverenler eleman taleplerini İŞKUR'a iletmeye başlamıştır.

Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı Ocak-HAZİRAN dönemini içermektedir.

2015 Yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık işlerde birinci ve ikinci sırayı kayıtlı işsizler de olduğu gibi İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle), Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel), Müşteri Temsilcisi, Sekreter, Güvenlik Görevlisi, İmal İşçisi, Büro Memuru (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı ve Satış Danışmanı izlemiştir. Eskişehir ilinde imalat sanayi işletmelerinin yoğun olmasından kaynaklı olarak talep edilen mesleklerin buna göre şekillendiği söylemek mümkündür.

Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	Açık İş
İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	4.411
Temizlik Görevlisi	2.551
Beden İşçisi (Genel)	2.046
Müşteri Temsilcisi	992
Sekreter	965
Güvenlik Görevlisi	511
İmal İşçisi	414
Büro Memuru (Genel)	369
Gaz Altı Kaynakçısı	322
Satış Danışmanı	284
Diğer Meslekler	3.540
Toplam	16.405

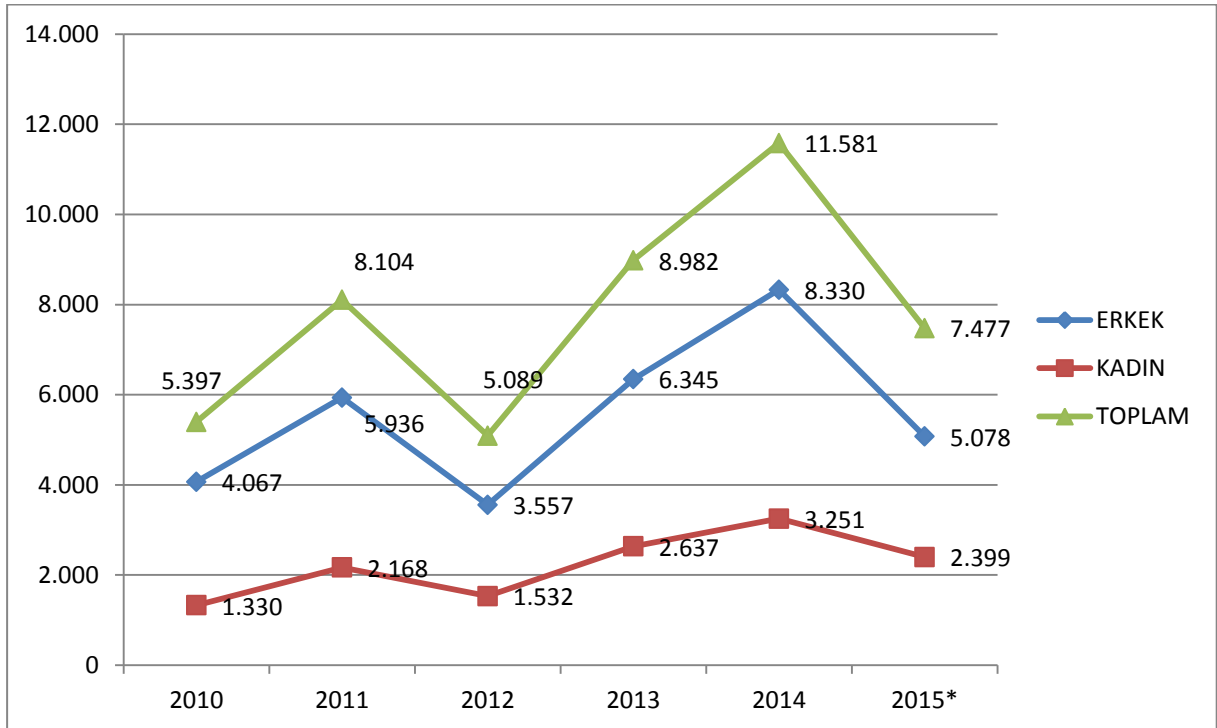
Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran dönemi

İşe Yerleştirmeler

Grafik 4'te yer alan yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında 5 bin 397 olan işe yerleştirme sayısı yaklaşık iki kat artarak 2011 yılında 8bin 104'e çıkmıştır. 2012 yılında ise büyük bir düşüşle 5 bin 89'a düştüğü görölmektedir. 2013 yılında tekrar bir artış görölmüş 2014 yılında işe yerleştirme sayısı 2013 yılına paralel olarak artmaya devam etmiştir. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde ise işe yerleştirme sayısı 7 bin 477 olarak gerçekteşmiş olup yılsonunda 2014 yılı işe yerleştirme rakamının aşılacağı tahmin edilmektedir.

İşe yerleştirme rakamlarındaki belirgin artışın arkasında; aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif bir şekilde rol üstlenmesi yatmaktadır. Bunların neticesinde İŞKUR'un tercih edilirliliği; hem kayıtlı işsiz göstergelerine hem de işe yerleştirme sayılarına yansımıştır.

Grafik 4: Yıllar İtbari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı OCAK-HAZİRAN Dönemi

2015 yılının ilk altı ayında gerçekteşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle) ve Temizlik Görevlisi meslekleri yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla; Sekreter, Beden İşçisi (Genel), İmal İşçisi, Güvenlik Görevlisi, Müşteri Temsilcisi, Büro Memuru (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı ve Garson (Servis Elemanı) meslekleri takip etmektedir.

Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle kayıtlı işsizlerin meslekler bazında örtüştüğü

görülmektedir. Söz konusu durum işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımında da kendisini göstermektedir.

Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	İşe Yerleştirme
İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	1.892
Temizlik Görevlisi	1.551
Sekreter	950
Beden İşçisi (Genel)	573
İmal İşçisi	414
Güvenlik Görevlisi	364
Müşteri Temsilcisi	309
Büro Memuru (Genel)	302
Gaz Altı Kaynakçısı	143
Garson (Servis Elemanı)	107
Diğer Meslekler	872
Toplam	7.477

Kaynak: İŞKUR * HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

Mesleki Eğitim Faaliyetleri

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 232 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam bin 741 kişi katılmıştır.

Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda bin 876 kişi programdan yararlanmıştır.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 194 İEP düzenlenmiş olup bin 61 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 33 adet kurs düzenlenmiş olup 553 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015*	33	553	194	1061	5	127	232	1.741	49	1.876
2014	66	954	258	3100	16	421	340	4.475	67	1.240
2013	73	915	180	1967	14	386	267	3.268	81	1.064
2012	131	2257	127	1298	4	107	262	3.662	95	1.774
2011	125	2.051	195	833	18	445	338	3.329	50	682
2010	84	1.691	27	665	12	291	123	2.647	8	515

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Eskişehir ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam bin 6 bin 487 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 3 bin 483'ü işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı
2015*	2.989
2014	4.715
2013	3.837
2012	3.569
2011	2.810
2010	3.536

Kaynak: İŞKUR *Ocak Haziran

İŞKUR'un tanınırlığının ve işgücü piyasasındaki etkinliğinin artması, işsizlik sigortasından yararlanma şartlarındaki değişikliklerle birlikte değerlendirildiğinde işsizliği ödeneğine başvuruların sayısı artmıştır.

Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*)

Meslekler	İşsizlik Ödeneğini Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	349
İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	299
Temizlik Görevlisi	148
Büro Memuru (Genel)	94
Satış Danışmanı	89
Şoför-Yük Taşıma	80
Ön Muhasebeci	55
Şoför (Yolcu Taşıma)	51
Muhasebeci	44
Diğer Meslekler	1.780
Genel Toplam	2.989

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

Tablo 7 incelendiğinde mesleklere göre işsizlik ödeneğini hak edenlerin en çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu tespit edilmiştir. Diğer mesleklerde ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin sayılarının birbirlerine yakın değerler olduğu görülmektedir. Bu durum meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıklarını veya kişilerin çalıştıkları işlerden memnun olduklarını ifade etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına karşın etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle de işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar dışında Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunmasına yönelik EUROSTAT'ın talep ettiği açık iş istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132 bin 34 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu”⁵ kapsamında,

Temel işyeri bilgileri

Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)

Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılama Yolları, Cinsiyet, Aranma Süresi)

Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Nedeni)

30 Nisan 2016 tarihleri itibarıyla artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekmektedir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için, örneklem çekimine mesleki kısımları dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

⁵ Soru Formu Ek 1’de verilmiştir.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu bölümde Eskişehir ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı, İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden yararlananların hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanı olup olmama durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Eskişehir ilinde bin 838 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 74 bin 15 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Eskişehir ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden ve çalışma kapsamına giren işyerleri için veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamında toplam bin 838 işyeri için veri üretilmiştir. Araştırma kapsamında 17 sektörde işyeri bulunmaktadır. İşyerlerinin sektörel dağılımı Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı

Sektörler	10+
İmalat	460
İnşaat	446
Toptan Ve Perakende Ticaret	380
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	130
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	89
Ulaştırma Ve Depolama	63
Eğitim	62
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	46
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	34
Diğer Hizmet Faaliyetleri	31
Bilgi Ve İletişim	30
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	27
Gayrimenkul Faaliyetleri	11
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme Ve Spor	9
Su Temini	8
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtım	7
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	5
Genel Toplam	1.838

Kaynak: İPA 2015

Eskişehir ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin İmalat sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 4 işyerinden biri İmalat sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile İnşaat (yüzde 24,3) ile Toptan ve Perakende Ticaret (yüzde 20,7) sektörleri takip etmektedir. Bu üç sektör işyerlerinin yüzde 70'ini oluşturmaktadır. Türkiye genelinde

10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde de bu 3 sektörun ağırlığı yüzde 70'ler civarındadır. Ancak Türkiye genelinde en fazla işyeri İmalat sektöründe daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu açıdan Eskişehir ilinin Türkiye geneli ile farklılaştığı görölmektedir. Eskişehir ilinde en az işyeri Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörlerindedir. Türkiye genelinde en az işyeri Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründedir.

Türkiye genelindeki işyerlerinin dağılımı ile Eskişehir ilinin sektörel dağılımı benzer durumdadır.

Eskişehir ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 74 bin 15 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 76,5'i erkek, yüzde 23,5'i kadındır. Türkiye genelinde ise 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır. Eskişehir'de kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşüktür.2014 yılı Hanehalkı İşgücü Anketi Bölgesel sonuçlarına göre Eskişehir'in de içinde bulunduğu TR41 bölgesinde kadınların istihdam oranı Türkiye geneli kadınların istihdam oranıyla benzerlik göstermektedir. Eskişehir ilinde en fazla çalışanın bulunduğu İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde çalışanlar içerisinde kadın oranı Türkiye genelinde bu sektörlerde çalışan kadın oranlarının gerisindedir. Kadınların Eskişehir'de çalışanlar içerisindeki oranının düşük olmasının bir diğer nedeni de Türkiye genelinde Eğitim ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadınlar erkeklerden daha fazla sayıda çalışmaktadır. Bu iki sektörde çalışanların toplam çalışanlar içerisindeki oranı yüzde 10'un üzerindedir. Eskişehir'de ise bu iki sektörün toplam çalışanlar içerisindeki payı yüzde 6'nın biraz üzerindedir ve Eğitim sektöründe kadın çalışan sayısı erkek çalışan sayısından daha fazladır.

Türkiye genelinde Eğitim ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde çalışan kadın sayısı çalışan erkek sayısından daha fazladır. Eskişehir'deki sonuçlarla Türkiye geneli sonuçlar paralellik göstermektedir.

Eskişehir 'de araştırma kapsamındaki işyerlerinde kadın çalışanların oranı Türkiye geneline göre daha düşüktür. Sektörler arasında da farklılaşma görölmektedir.

Tablo 9: Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	10+		
	Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	7.291	31.091	38.382
Toptan Ve Perakende Ticaret	2.755	7.039	9.794
İnşaat	848	6.364	7.212
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1.092	1.854	2.946
Ulaştırma Ve Depolama	546	1.845	2.392
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	819	1.645	2.464
Bilgi Ve İletişim	139	1.256	1.395
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	216	1.167	1.383
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	389	930	1.319
Eğitim	1.139	926	2.065
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	1.629	763	2.393
Diğer Hizmet Faaliyetleri	214	616	831
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtım	80	491	570
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme Ve Spor	90	289	379
Su Temini	67	185	252
Gayrimenkul Faaliyetleri	37	123	161
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	35	43	78
Genel Toplam	17.388	56.627	74.015

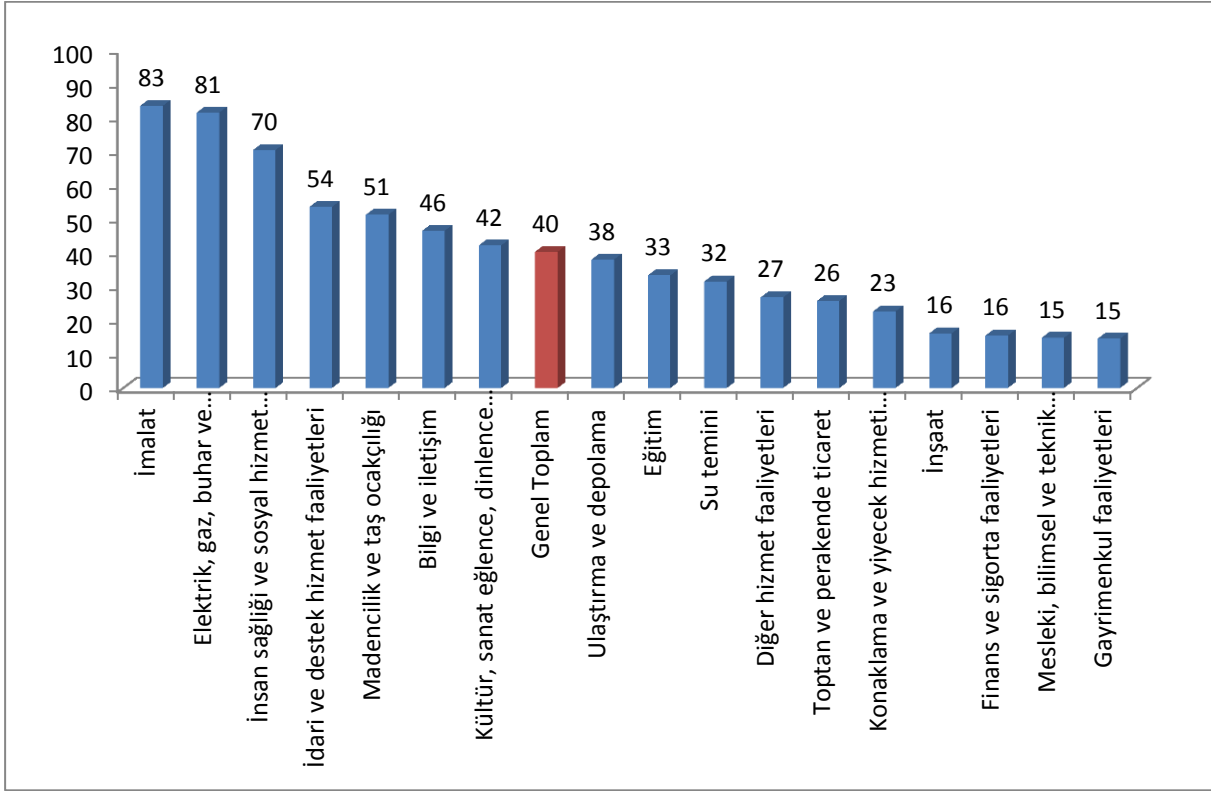
Kaynak: İPA 2015

Eskişehir’de en fazla çalışan İmalat, Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtım ile İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerindedir. Çalışanların yüzde 55’i bu sektörlerdedir. İşyerlerinin yüzde 70’i bu sektörlerde iken çalışanlarda 15 puanlık bir düşüş söz konusudur. Erkeklerde en fazla çalışılan sektörler sırasıyla Bilgi Ve İletişim, İnşaat, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtım, kadınlarda ise İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Eğitim, Finans ve Sigorta Faaliyetleridir. Türkiye genelinde erkeklerde en fazla çalışan sektör sırasıyla Su Temini, İnşaat, Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtım’dır. Kadınlar ise Eskişehir ilinde olduğu gibi başta İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Eğitim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörlerinde çalışmaktadır.

En az çalışanı olan sektörler ise işyeri sayısı ile bağlantılıdır. İşyeri sayısı en az olan sektörlerde çalışan sayısı da azdır.

Sektörlerdeki işyeri sayısı ve çalışan sayılarından ortalama bir işyerinin büyüklüğü bulunabilmektedir. Grafik 5’te sektörlerde bir işyerinde ortalama çalışan sayısına yer verilmiştir.

Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

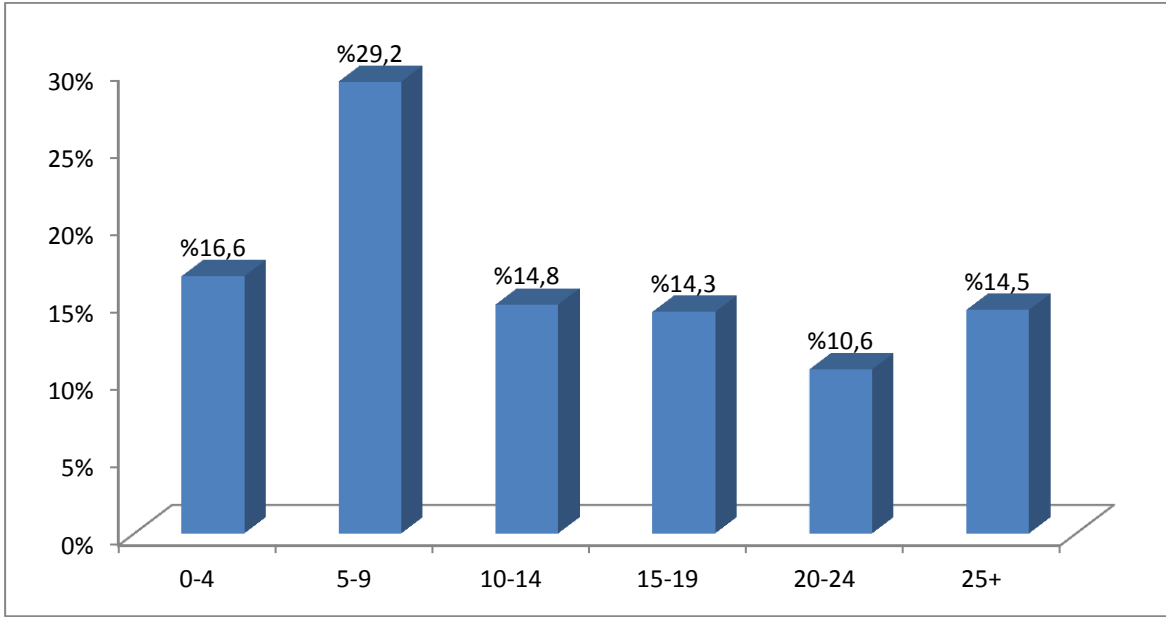

Kaynak: İPA 2015

Eskişehir ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 40'dır. Türkiye genelinde ise bu sayı 35'tir. Eskişehir'deki işyerleri Türkiye geneline göre daha büyük ölçekli işyerleridir.

Türkiye genelinde en fazla işyeri ve çalışanı olan ilk üç sektörden İmalat sektörü ortalamanın üzerinde iken Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri ortalamanın altındadır. Eskişehir 'de ise bu üç sektör Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir. Özellikle İmalat sektöründe Türkiye genelinde ortalama çalışan sayısı 50 kişi iken Eskişehir 'de bu sayı 83'tür. Eskişehir 'de ortalama çalışan sayısı en yüksek sektörler İmalat, Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleridir. Eskişehir ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 29,2 si 5-9 yaş grubu arasındadır. Diğer yaş grupları yüzde 20'nin altındadır.

Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2015

Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında Türkiye genelinde her yaş grubuna işyerlerinin dengeli dağıldığı ve en fazla işyerinin yüzde 27 ile 5-9 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde 25 ve üzeri yaştaki işyerlerinin oranı yüzde 13'tür. Türkiye geneli işyerlerinin yaş grupları ile Eskişehir ilindeki işyerlerinin yaş grupları benzerlik göstermektedir. Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılardır. Çalışanların yüzde 23,4'ü bu meslek grubundadır. Hem işyeri hem de çalışanların en fazla İmalat sektöründe olması bu meslek grubunu ön plana çıkarmıştır. Türkiye genelinde bu meslek grubu da birinci sıradadır.

Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

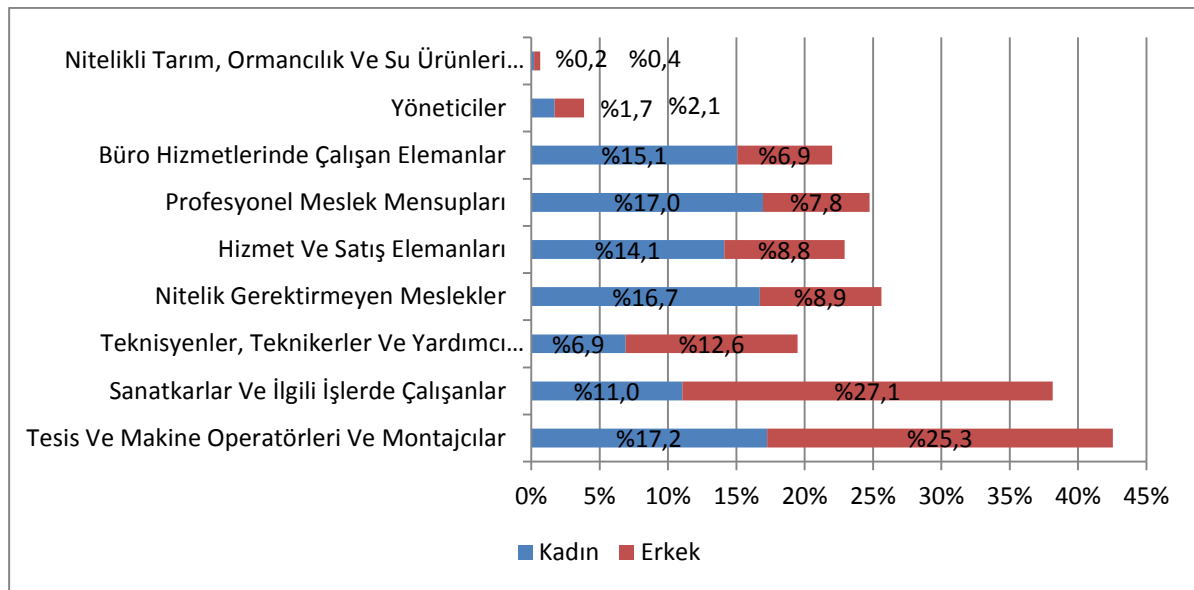
Meslek Grubu	10+		
	Kadın	Erkek	Toplam
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	2.999	14.331	17.330
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.921	15.352	17.272
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1.202	7.122	8.324
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	2.906	5.039	7.946
Hizmet Ve Satış Elemanları	2.456	4.978	7.433
Profesyonel Meslek Mensupları	2.949	4.409	7.358
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	2.622	3.926	6.548
Yöneticiler	297	1.217	1.514
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	36	253	289
Genel Toplam	17.388	56.627	74.015

Kaynak: İPA 2015

Eskişehir ilinde çalışanların yüzde 10,7'ü Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışmaktadır. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 16,7'dir. Eskişehir ilinde mesleki nitelik ve beceri gerektirmeyen işlerde çalışma oranı Türkiye genelinin altındadır. Eskişehir'de erkeklerin yüzde 8,9'u, kadınların ise 16,7'si nitelik gerektirmeyen işlerde çalışmaktadır. Türkiye genelinde bu oranlar erkekler için yüzde 15,4, kadınlar için ise yüzde 20,2'dir. Kadınlarda niteliksiz işlerde çalışma oranı erkeklere göre daha yüksektir. Diğer yandan genellikle lisans mezunlarının çalıştıkları Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu incelediğinde Eskişehir'de kadınların yüzde 17'sinin, erkeklerin ise yüzde 7,8'inin bu meslek grubunda çalıştığını görülmektedir. Fotoğrafa bu açıdan bakıldığında da kadınların yüksek eğitim gerektiren meslek grubunda daha yoğun çalıştığı tespit edilmiştir.

Eskişehir'de erkekler en fazla Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda çalışırken, kadınlar ise Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ile Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda çalışmaktadırlar.

Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar

Kaynak: İPA 2015

Eskişehir ilinde bazı meslek grubunda kadınlar bazı meslek grubunda erkekler daha fazla çalışmaktadır. Türkiye genelinde ise kadınların erkeklerden fazla çalıştığı bir meslek grubu bulunmamaktadır. Eskişehir'de kadınlar özellikle imalat sektöründe mesleki beceri gerektiren mesleklerde çalışmaktadır. Kadınların Profesyonel Meslek Mensuplarında çalışma oranının il genelinde erkeklerin çalışma oranından yüksek olması dikkat çekici bir noktadır.

Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

10+		
Erkek	Kadın	Toplam
İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	Temizlik Görevlisi	İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)
Montajcı (Kurgucu)	Büro Memuru (Genel)	Temizlik Görevlisi
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Satış Danışmanı	Montajcı (Kurgucu)
Şoför-Yük Taşıma	İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Seramik İmal İşçisi	Konfeksiyon İşçisi	Büro Memuru (Genel)
Gaz Altı Kaynakçısı	Sekreter	Satış Danışmanı
Beden İşçisi (Genel)	Muhasebeci	Şoför-Yük Taşıma
Temizlik Görevlisi	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Konfeksiyon İşçisi
Satış Danışmanı	Hemşire	Seramik İmal İşçisi
Büro Memuru (Genel)	Kasiyer	Beden İşçisi (Genel)

Kaynak: İPA 2015

Eskişehir ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda ilk sırada İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle) mesleği görülmektedir. İmalat sektörünün işgücü piyasasındaki ağırlığı burada da kendini göstermiştir.

En fazla çalışılan ilk on meslek dikkate alındığında kadınların erkeklere göre daha fazla mesleki nitelik ve beceri gerektiren işlerde çalıştığı görülmektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş iken bu oran Eskişehir ilinde yüzde 51,8'dir. Eskişehir Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Eskişehir'deki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her iki işyerinden birine hizmet sunma imkanı bulmuştur. Türkiye geneline göre alanında daha geniş kitlelere hizmet sunmuştur.

Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları

Sektörler	İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranı	İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Dağılımı
İmalat	74,4%	35,9%
Toptan Ve Perakende Ticaret	55,2%	22,0%
İnşaat	26,9%	12,6%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	58,2%	7,9%
Eğitim	57,6%	3,7%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	37,2%	3,5%
Ulaştırma Ve Depolama	46,6%	3,1%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	52,2%	2,5%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	59,3%	2,1%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	51,5%	1,7%
Bilgi Ve İletişim	39,1%	1,2%
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	40,7%	1,2%
Su Temini	87,5%	0,7%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtım	82,1%	0,6%
Gayrimenkul Faaliyetleri	40,0%	0,5%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	42,9%	0,4%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	75,0%	0,4%
Genel Toplam	51,8%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

İşyeri sayısı ile bağlantılı olarak en fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanan sektörler İmalat Toptan ve Perakende Ticaret, ve İnşaat sektörleridir. Su Temini sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin yüzde 87,5'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanırken toplam işyerlerinin içindeki payı ise yüzde 0,7'dir. İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı Eskişehir ilindeki işyerleri için Türkiye genelinden yüksek olsa da sektörel olarak hizmet planlaması ile oranı düşük olan sektörlerdeki oranlar daha da arttırılmalıdır.

Eskişehir ilinde işyerlerinin yüzde 11'i part-time çalışana sahiptir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 8,6'dır. Eskişehir'de part-time çalışanı olan işyeri oranı daha yüksektir.

Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar

Sektör	Oran	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	46,8%	1.413	661	2.074
Eğitim	33,9%	447	425	871
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtım	28,6%	77	378	455
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	22,9%	225	369	593
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	20,5%	129	107	236
Ulaştırma Ve Depolama	19,0%	431	729	1.160
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme Ve Spor	14,3%	50	28	78
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	11,6%	99	171	270
Bilgi Ve İletişim	10,7%	24	13	37
Diğer Hizmet Faaliyetleri	10,4%	21	33	55
Gayrimenkul Faaliyetleri	10,0%	10	44	54
Toptan Ve Perakende Ticaret	9,0%	913	1.009	1.921
İmalat	8,4%	1.001	3.388	4.389
İnşaat	4,5%	107	586	693
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	3,7%	0	46	46
Genel Toplam	11,0%	4.947	7.986	12.933

Kaynak: İPA 2015

Eskişehir’de araştırma kapsamına giren 17 sektörde işyeri bulunurken part-time çalışanı olan 15 sektör bulunmaktadır. Su Temini İle Finans Ve Sigorta Faaliyetlerine ait sektörlerde part time çalışma yoktur. Türkiye genelinde ise bütün sektörlerde part-time çalışma yapıldığı görülmektedir. İlde en fazla part-time çalışanı olan işyeri sayısı İmalat sektöründedir. Bu işyerlerinin kendi içindeki oranına bakıldığında İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmetler sektöründe part-time çalışma yapan işyerinin oranı yüzde 46,8 ile ilk sırada yer almaktadır. Madencilik sektöründe part-time çalışan kadın bulunmamaktadır. Türkiye genelinde en yüksek orana Sağlık sektörü sahiptir. En düşük oran ise Eskişehir ilindeki gibi Madencilik sektöründedir.

Eskişehir ilinde çalışanların yüzde 17’si part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 20,8’dir. Türkiye genelinde Eskişehir geneline göre part-time çalışma daha yaygındır.

Eskişehir’de part-time çalışanı olan işyerlerinde çalışanların yüzde 38,3’ü kadındır. Part-time çalışma yapılan yerlerde kadın istihdamının part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Eskişehir’de part-time çalışmanın kadın istihdamı üzerinde olumlu bir etkisinin olduğu görülmektedir. Aynı durum Türkiye genelinde de söz konusudur. Part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdamda olanların yüzde 39’u kadındır.

Part-time çalışanı olan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 14'te gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların part-time çalışmıyor olabilecekleri de dikkate alınmalıdır. Sonuçta araştırma kapsamındaki işyerlerine part-time çalışanlarının olup olmadığı sorulmuş olup part-time çalışanların hangi mesleklerde çalıştığı bilgisi sorulmamıştır.

Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

10+		
Kadın	Erkek	Toplam
Temizlik Görevlisi	İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)
Hemşire	Satış Danışmanı	Temizlik Görevlisi
Kablo Gruplama İşçisi	Büro Memuru (Genel)	Satış Danışmanı
İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	Garson (Servis Elemanı)	Büro Memuru (Genel)
Satış Danışmanı	Ambar/Depo Görevlisi	Hemşire
Sekreter	Forklift Operatörü	Garson (Servis Elemanı)
Büro Memuru (Genel)	Temizlik Görevlisi	Kablo Gruplama İşçisi
Kasiyer	Şoför-Yük Taşıma	Sekreter
Paketleme İşçisi (El İle)	Elektrik Teknisyenleri	Kasiyer
Garson (Servis Elemanı)	Cnc Programcısı	Ambar/Depo Görevlisi

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanın olduğu işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu meslekler İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle) , Temizlik Görevlisi ve Satış Danışmanı olmuştur.

Eskişehir ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 21,9'u vardiyalı çalışma yapmaktadır. Bu oran Türkiye'de yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir. Eskişehir ilinde vardiyalı çalışma yapan işyeri oranı genel olarak Türkiye ortalamasının üstündedir.

Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerinin Sektörlere ve Çalışılan Sayılarına Göre Dağılımı

Sektör	İşyeri	Çalışan Sayısı		
	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	47,5%	695	1.213	1.908
İmalat	38,4%	3.629	23.725	27.354
Madencilik ve taş ocakçılığı	33,3%	56	616	672
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	32,1%	46	362	408
Diğer hizmet faaliyetleri	30,9%	93	246	339
Gayrimenkul faaliyetleri	30,0%	26	53	79
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	28,6%	57	89	145
Su temini	25,0%	9	33	42
Finans ve sigorta faaliyetleri	25,0%	3	18	20
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	24,9%	1.277	577	1.854
Ulaştırma ve depolama	22,4%	292	921	1.213
Toptan ve perakende ticaret	21,6%	1.170	2.715	3.885
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	15,9%	152	369	521
Bilgi ve iletişim	6,9%	27	903	931
İnşaat	4,0%	250	1.091	1.341
Eğitim	1,7%	12	1	13
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1,2%	1	9	10
Genel Toplam	21,9%	7.794	32.941	40.735

Kaynak: İPA 2015

Eskişehir iline sektörel bazda baktığımızda vardiyalı çalışma yapan işyerleri içerisinde ilk üç sırada Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İmalat, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri gelmektedir. Türkiye genelinde ise sektörel olarak yüzde 47,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü olmuştur. Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü Türkiye genelinde ikinci sırada yer alırken, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor Sektörü ise sekizinci sırada yer almaktadır. Eskişehir ilinde bütün sektörlerde vardiyalı çalışma yapılmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanlara cinsiyet yönüyle baktığımızda, Eskişehir ilinde sektörel bazda oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapılan sırasıyla Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti faaliyetleri sektöründe erkeklerin oranı yüzde 64'ler civarında, İmalat sektöründe ise erkek oranı yüzde 87 civarındadır. Eskişehir ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 19,1'i kadındır. İlde araştırma kapsamındaki işyerlerinde çalışan kadınların yüzde 44,8'i vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Çalışma kapsamında işyerlerinin vardiyalı çalışma yapıp yapmadıkları sorulmuştur. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın çalışanların vardiyaya

kalıp kalmadıklarına dair bilgi toplanmamıştır. Bu durum göz önüne alınarak Eskişehir ilinde vardiyalı çalışmanın kadın istihdamını olumsuz yönde etkilemediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 16’da gösterilmiştir. Tabii ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların vardiyalı çalışmıyor olabilecekleri dikkate alınmalıdır.

Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)
Temizlik Görevlisi	Montajcı (Kurgucu)	Montajcı (Kurgucu)
Satış Danışmanı	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Hemşire	Seramik İmal İşçisi	Seramik İmal İşçisi
Sekreter	Müşteri Temsilcisi	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı
Büro Memuru (Genel)	Seri Üretim tezgah Operatörü	Temizlik Görevlisi
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Kalite Kontrolcü
Kasiyer	Soğutma Sistemi Operatörü	Müşteri Temsilcisi
Garson (Servis Elemanı)	Gaz Altı Kaynakçısı	Seri Üretim tezgah Operatörü
Kalite Kontrolcü	Kalite Kontrolcü	Satış Danışmanı

KAYNAK: İPA 2015

Eskişehir ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı meslek bazında cinsiyete göre sıralandığında; kadınlarda ilk üç sırayı İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle), Temizlik Görevlisi ve Satış Danışmanı almaktadır. Türkiye’de ise bu sıralama Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) olarak sıralanmaktadır. Eskişehir ilinde erkeklerde İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle), Montajcı (Kurgucu) ve Metal Mamuller Montaj İşçisi iken, Türkiye’de Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi ve Temizlik Görevlisi olarak sıralanmaktadır.

Eskişehir ilinde hem part-time çalışanı olan işyerlerinde hem de vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle) ilk sırada olması dikkat çekicidir.

10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 7,9’u ihracat yapmaktadır. İlde 9 sektörde ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 12,9’si ihracat yapan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelindeki işyerlerinin ise yüzde 17,4’ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyeri oranı Türkiye genelinde Eskişehir’e göre daha yüksektir.

Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı

Sektör	İşyeri	Çalışan Sayısı		
	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	40,4%	4.452	21.798	26.250
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	14,8%	15	468	483
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	12,5%	29	70	99
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	8,7%	337	1.208	1.545
Bilgi Ve İletişim	7,2%	6	23	29
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	2,5%	65	194	259
Ulaştırma Ve Depolama	1,7%	5	66	72
İnşaat	1,2%	126	926	1.051
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	1,2%	1	13	14
Genel Toplam	12,9%	5.036	24.766	29.802

KAYNAK: İPA 2015

İhracat yapan işyeri oranı en yüksek ilk üç sektör karşılaştırıldığında Türkiye ve Eskişehir ilinde benzerlik olduğu gözlemlenmiştir. Türkiye’de ihracat yapan firma sıralamasında ilk iki sırayı İmalat, Madencilik ve Taş ocakçılığı alırken, Eskişehir ili için bakıldığında, en fazla ihracat yapılan sektörün yüzde 40,4 ile İmalat sektörü olduğu görülmektedir. İkinci sırada yüzde 14,8 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 12,5 ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Eskişehir ilinde İhracat yapan işyerlerinde çalışanların büyük çoğunluğu erkeklerden oluşmaktadır.

İhracat yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan mesleklere baktığımızda İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle), Montajcı (Kurgucu), ve Metal Mamuller Montaj İşçisi gibi meslekler öne çıkmaktadır. İhracat yapan işyerlerinde bu tür mesleklerde de çalışanların olabileceği dikkatten kaçmamalıdır.

Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

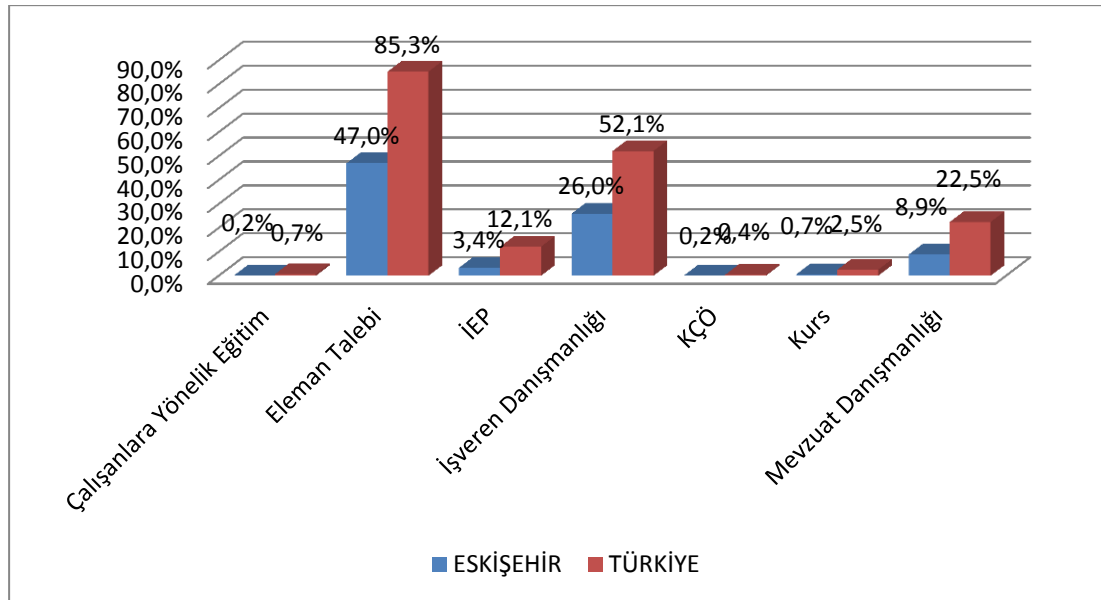
Kadın	Erkek	Toplam
Konfeksiyon İşçisi	İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)
İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	Montajcı (Kurgucu)	Montajcı (Kurgucu)
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Büro Memuru (Genel)	Seramik İmal İşçisi	Konfeksiyon İşçisi
Makineci (Dikiş)	Seri Üretim tezgah Operatörü	Seramik İmal İşçisi
Kalite Kontrolcü	Soğutma Sistemi Operatörü	Seri Üretim tezgah Operatörü
Fırıncılar, Pastacılar Ve Şekerleme İmalat İşçileri	Konfeksiyon İşçisi	Kalite Kontrolcü
Temizlik Görevlisi	Gaz Altı Kaynakçısı	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı
Muhasebeci	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Soğutma Sistemi Operatörü
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Kalite Kontrolcü	Gaz Altı Kaynakçısı

KAYNAK: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı en çok olan mesleklere bakıldığında kadınlarda ilk üç sırayı Konfeksiyon İşçisi, İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle) ve Metal Mamuller Montaj İşçisi alırken, erkeklerde ise İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle), Montajcı (Kurgucu) ve Metal Mamuller Montaj İşçisi olarak sıralanmaktadır. Bir önceki tablodaki en çok ihracat yapılan sektör ve çalışanların cinsiyete göre dağılımı ile bu tabloyu birleştirildiğinde sıralamanın uyumlu olduğu görülmektedir.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma durumu incelendiğinde; Eskişehir'deki işyerlerinin yüzde 86,4'ü, Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin ise yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Hangi hizmetlerden ağırlıklı olarak yararlanıldığına ilişkin veriler grafik 8'de sunulmuştur.

Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları

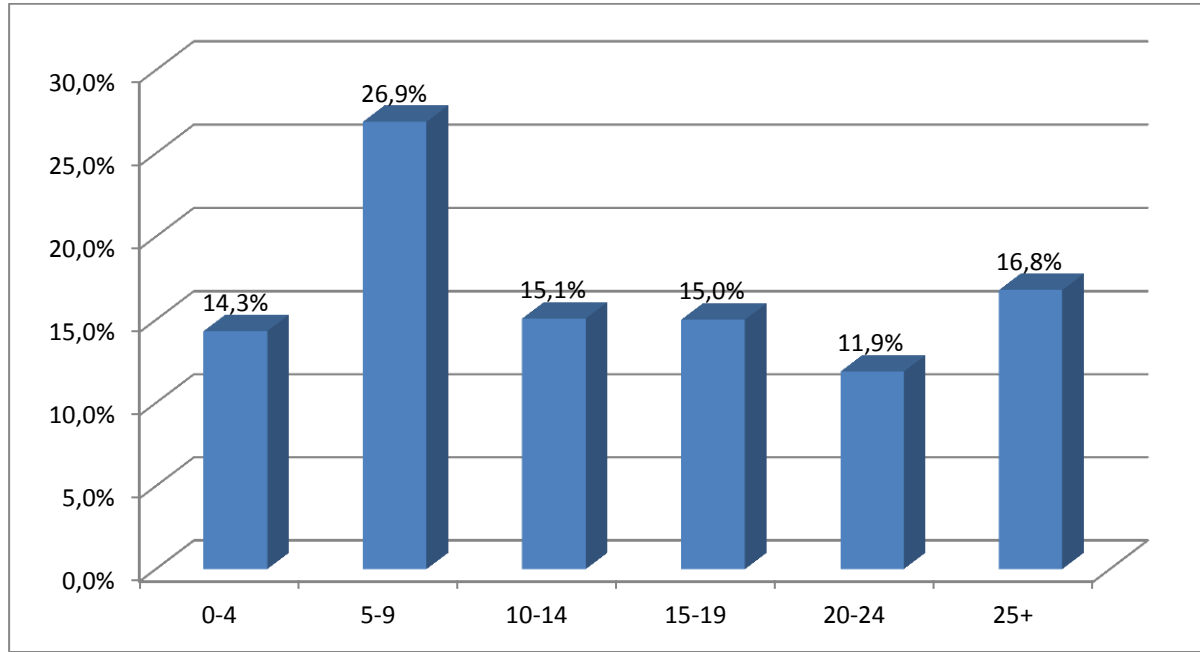

KAYNAK: İPA 2015

Eskişehir ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan firmalar İŞKUR'dan hizmet olarak yüzde 47 ile en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. Bunu sırasıyla yüzde 26 ile işveren danışmanlığı, yüzde 8,9 ile mevzuat danışmanlığı, yüzde 3,4 ile işbaşı eğitim programları (İEP), yüzde 0,7 ile kurs hizmetleri takip etmiştir. Kısa çalışma ödeneği (KÇÖ) ve çalışanlara yönelik hizmet talepleri oldukça düşüktür. Türkiye genelinde ise benzer bir sıralama ile eleman talebi, işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı, işbaşı eğitim programı olarak sıralanmıştır.

Eskişehir ilinde İŞKUR hizmetlerinden en fazla 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerleri faydalanmıştır. Daha sonra 25 ve üzeri yaşa sahip işyerleri faydalanmıştır. Diğer yaş gruplarının oranı ise birbirine yakındır. Eskişehir'de en fazla 5-9 yaş grubu faaliyet gösteren işyeri bulunmasına paralel olarak en fazla İŞKUR'dan hizmet alan işyeri 5-9 yaş arası faaliyet gösteren işyerleri olmuştur.

Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

KAYNAK: İPA 2015

Eskişehir ilinde bütün yaş aralıklarındaki firmalar İŞKUR'dan oransal olarak en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. Bu hizmetten oransal olarak en fazla 5-9 yaş grubundaki firmalar faydalanmışlardır. İŞKUR'un diğer hizmetlerinden faydalanma oranlarına göre sıralama yapıldığında yaş grupları arasında farklılık görülmektedir. 0-4, 5-9, 10-14 ve 25+ yaşa sahip firmaları kendi içerisinde aldıkları hizmetler sıralandığında birinci sırada eleman talebi, ikinci sırada işveren danışmanlığı, üçüncü sırada ise mevzuat danışmanlığı yer almaktadır. Söz konusu hizmetlerin birbiri ile benzerlik göstermeleri dikkat çekmektedir. 25 yaş üstü firmaların İŞKUR'dan aldıkları hizmetler oransal olarak sıralandığında; eleman talebi, işveren danışmanlığı ve mevzuat danışmanlığı programı hizmetleri ilk üç sırayı almaktadır. 10-14 yaş arası firmalarda ise bu sıralama eleman talebi, işveren danışmanlığı ve mevzuat danışmanlığı şeklindedir.

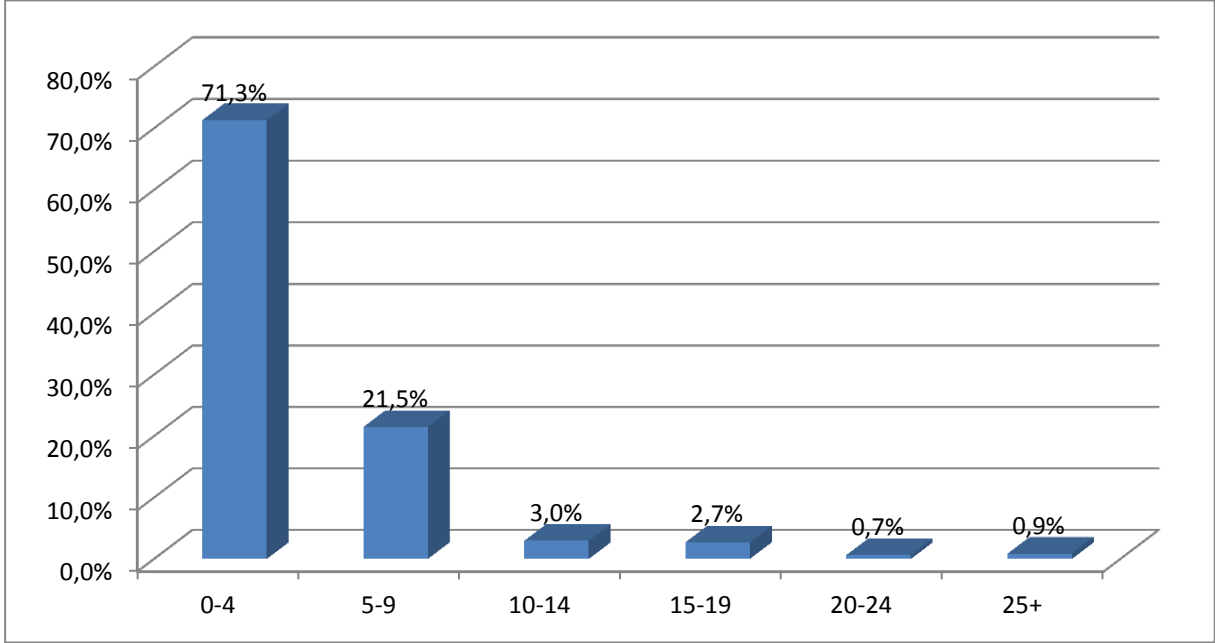
Tablo 19: Yaşlarına Göre İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri

İŞKUR Hizmetleri	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+	Genel Toplam
Çalışanlara Yönelik Eğitim	0	0	0	0	1	2	3
Eleman Talebi	121	231	131	135	99	147	865
İEP	9	11	6	9	7	18	62
İşveren Danışmanlığı	87	132	67	70	47	75	478
KÇÖ	0	0	0	0	2	1	3
Kurs	3	0	2	4	0	3	12
Mevzuat Danışmanlığı	21	44	23	30	20	26	164
Genel Toplam	137	256	144	143	113	160	953

KAYNAK: İPA 2015

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine bu hizmetlerden ne kadar süredir faydalandığı sorulmuştur.

Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı

KAYNAK: İPA 2015

Eskişehir ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 71,3'ünün 0-4 yıl arasında bir süredir bu hizmetlerden yararlandığı tespit edilmiştir. En düşük oran ise 20-24 yıl arasındadır. Eskişehir ilinde sektörel bazda firmaların İŞKUR hizmetlerinden faydalanması en çok son dört yılda olmuştur. İŞKUR son dört yıl içerisinde büyük bir atılım yapmıştır. İŞKUR'un personel sayısındaki artış, sunduğu hizmetlerdeki hem nitel hem de nicel iyileşme ile birlikte İŞKUR imajındaki değişim, İŞKUR'un değer olarak geliştiğinin göstergesidir.

Sektörlere göre İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yararlandıkları hizmet türlerine ilişkin verilere Tablo 20’de yer verilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	İşveren Danışmanlığı	KÇÖ	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	0,0%	90,9%	0,0%	54,5%	0,0%	0,0%	0,0%
İmalat	0,6%	97,0%	8,3%	49,6%	0,6%	2,7%	16,8%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	0,0%	100,0%	0,0%	82,6%	0,0%	0,0%	21,7%
Su Temini;	0,0%	100,0%	0,0%	57,1%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	0,0%	79,6%	0,9%	49,1%	0,0%	0,9%	9,2%
Toptan Ve Perakende Ticaret;	0,5%	89,6%	7,9%	52,0%	0,5%	0,0%	19,3%
Ulaştırma Ve Depolama	0,0%	100,0%	7,4%	55,6%	0,0%	0,0%	25,9%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,0%	84,5%	0,0%	55,0%	0,0%	0,0%	19,6%
Bilgi Ve İletişim	0,0%	72,6%	18,3%	72,6%	0,0%	0,0%	54,3%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	33,3%	33,3%	33,3%	0,0%	0,0%	33,3%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	25,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	0,0%	84,4%	12,5%	46,9%	0,0%	0,0%	15,6%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	43,2%	0,0%	4,4%	21,8%
Eğitim	0,0%	91,2%	5,9%	41,2%	0,0%	0,0%	14,7%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	84,2%	20,8%	41,9%	0,0%	0,0%	26,4%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme Ve Spor	0,0%	100,0%	0,0%	66,7%	0,0%	0,0%	66,7%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	86,5%	0,0%	33,2%	0,0%	6,7%	0,0%
Genel Toplam	0,3%	90,7%	6,5%	50,1%	0,3%	1,3%	17,2%

KAYNAK: 2015 İPA

Eskişehir ilinde hemen hemen bütün sektörlerde en fazla yararlanılan İŞKUR hizmeti eleman talebi olmuştur. İşveren danışmanlığı hizmetinde ise Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım sektörü ön planda olmuştur. Çalışanlara Yönelik Eğitim en az faydalanılan hizmet türü olmuştur. Bu hizmet yapısı gereği tüm giderler işveren tarafından karşılandığı için tercih edilmemektedir. İŞKUR hizmetlerinden en az faydalanan sektörler Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme ve Spor sektörleridir.

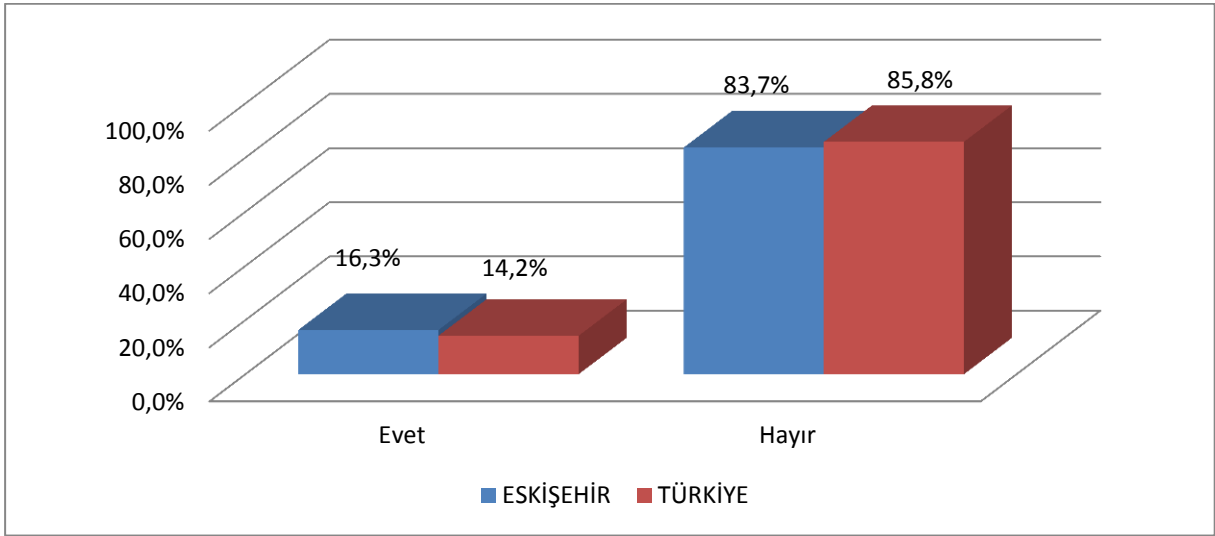
İŞKUR hizmetlerinden yararlanan bütün işyerlerinin işveren ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden yararlanıp sunulan diğer hizmetler hakkında bilgi alması İŞKUR’un etkinliği açısından dikkate değer bir durumdur.

Eskişehir ilinde part-time çalışanı olan işyerleri İŞKUR hizmetlerinden çalışanlara yönelik eğitim ve kısa çalışma ödeneği hizmetleri ve kurs hizmetlerinden faydalanmamışlardır. Part-time çalışanı olan işyerleri, vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ve ihracat yapan işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları benzerlik göstermektedir. Eskişehir ilinde part-time çalışanı olan işyerleri, vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ve ihracat yapan işyerlerinin en fazla yararlandıkları hizmet eleman talebidir ve bu durum Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir. Eskişehir’de eleman talebi hizmetinin ardından işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı, işbaşı eğitim programı ve kurs hizmetleri yer alırken, Türkiye genelinde ise Eskişehir’e paralel olarak ikinci sırada işveren danışmanlığı, üçüncü sırada mevzuat danışmanlığı sonrasında sırasıyla işbaşı eğitim programı, kurs, çalışanlara yönelik eğitim ve kısa çalışma ödeneği yer almaktadır.

Açık İşler

Açık işlere ilişkin veriler işgücü piyasasının talep yönünü ifade eden verilerdir. Araştırma kapsamında 16 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Bir anlamda ziyaret edilen tarihler arasında işyerlerinin eleman ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada referans tarihi veya döneminin olmayışı, ziyaret sırasındaki mevcut durumun sorulması çalışmanın istatistiksel olarak sınırlılığını ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu kapsamda toplanan verilere bu bölümde detaylı bir şekilde yer verilecektir.

Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri

KAYNAK: İPA 2015

Eskişehir ilindeki işyerlerinin yüzde 16,3'ü açık iş olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Eskişehir'de açık iş olan işyeri oranı Türkiye genelinden yüksektir. Ancak 2014 yılı İşgücü Piyasası Araştırmasında Eskişehir ilinde açık iş olan işyeri oranı yüzde 23,6 olarak gerçekleşmiştir. Bu yıl çalışmanın yapıldığı dönemin de (Mart-Nisan) etkisiyle oran düşük çıkmıştır.

Eskişehir ilinde 299 işyerinde toplam bin 385 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Bu açık işlerin sektörel dağılımı ve sektörlere göre açık iş oranı Tablo 21'de gösterilmiştir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları

Sektör	Eskişehir			Türkiye	
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	5	0,4%	0,4%	0,6%	1,0%
İmalat	904	65,3%	2,3%	44,6%	2,0%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıt.	-	0,0%	0,0%	0,1%	0,4%
Su Temini	-	0,0%	0,0%	0,1%	0,4%
İnşaat	57	4,1%	0,8%	7,8%	1,4%
Toptan Ve Perakende Ticaret	179	12,9%	1,8%	17,1%	1,8%
Ulaştırma Ve Depolama	22	1,6%	0,9%	3,7%	1,4%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	59	4,2%	2,0%	8,8%	2,0%
Bilgi Ve İletişim	50	3,6%	3,5%	1,0%	1,1%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	-	0,0%	0,0%	0,8%	0,4%
Gayrimenkul Faaliyetleri	3	0,2%	2,0%	0,6%	1,6%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	18	1,3%	1,3%	3,4%	2,1%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	64	4,6%	2,5%	6,1%	1,5%
Eğitim	3	0,2%	0,2%	1,1%	0,7%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	11	0,8%	0,4%	2,0%	1,1%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme Ve Spor	-	0,0%	0,0%	0,3%	1,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	12	0,9%	1,4%	1,8%	2,7%
Genel Toplam	1.385	100,0%	1,8%	100,0%	1,7%

KAYNAK: İPA 2015

Eskişehir ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 65,3 ile İmalat sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 12,9 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü, üçüncü olarak yüzde 4,6 ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü gelmektedir. Bu sektörleri sırasıyla Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İnşaat, Bilgi Ve İletişim, Ulaştırma Ve Depolama, Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler, Diğer Hizmet Faaliyetleri, İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, , Madencilik Ve Taş Ocakçılığı, , Gayrimenkul Faaliyetleri ve Eğitim sektörleri izlemiştir. İmalat, İdari ve Destek Hizmet faaliyetleri ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri işyerlerinin yüzde 48,2'sini oluştururken açık işlerin yüzde 82,8'ini oluşturur. İmalat sektörü açık işlerde ön plana çıkan sektör olmuştur.

Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Finans Ve Sigorta Faaliyetleri, Eğitim, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor sektörlerinde açık iş bulunmamaktadır.

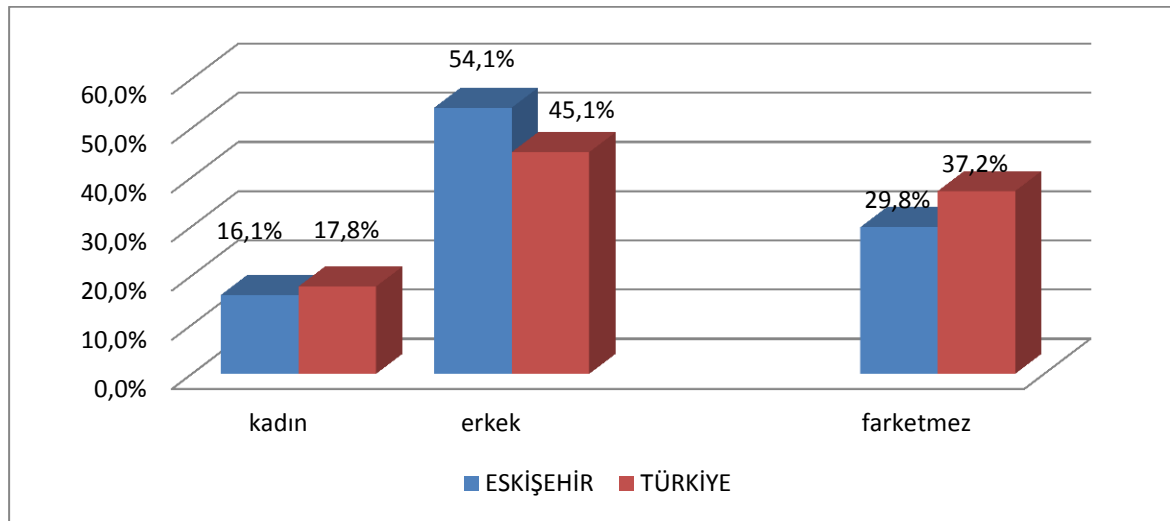
Türkiye genelinde sektörel bazda açık iş sayısı Eskişehir ili ile benzer bir durum arz etmekte ve ilk sırayı yüzde 44,6 ile İmalat sektörü, ikinci sırayı 17,1 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü üçüncü sırayı ise yüzde 8,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü almaktadır.

Eskişehir ilinde açık iş oranı yüzde 1,8 ile Türkiye geneli açık iş oranına benzerlik göstermektedir. Eskişehir'de sektörel bazda en yüksek açık iş oranı yüzde 3,5 ile Bilgi Ve İletişim sektöründedir. Bunu yüzde 2,5 ile İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri yüzde 2,3 ile İmalat, yüzde 2 Gayrimenkul Faaliyetleri, yüzde 2 Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve 1,8 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü takip etmektedir. Bu altı sektörün dışındaki sektörlerin açık iş oranı il geneli açık iş oranının altında kalmaktadır. Türkiye genelinde ise farklı bir sıralama göze çarpmaktadır. İlk sırada yüzde 2,7 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri, ikinci sırada yüzde 2,1 ile Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler, üçüncü sırada ise yüzde 2 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. İmalat sektöründe ise açık iş oranı yüzde 2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Araştırmanın yapıldığı dönemde mevsim şartlarının henüz iyileşmemesi Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyeti ile İnşaat sektörlerindeki açık iş oranının beklenenden düşük çıkmasına neden olmuştur. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe özellikle bankaların açık işleri merkezden ilan etmeleri nedeniyle yerelde açık işler tespit edilememiş ve bu sektörde de beklentilerin altında açık iş oranı ortaya çıkmıştır.

Açık işlerde cinsiyet tercihi sorulmuştur. Grafik 12'den açık işlerde cinsiyet bakımından farklılaşma olduğu görülmektedir.

Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları

KAYNAK: İPA 2015

Eskişehir’de toplam açık işlerin yüzde 16,1’i için yalnızca kadınlar talep edilmiştir. Bu oran Türkiye geneli ile yakınlık gösterse de düşüktür. Erkeklerde açık iş talebi ise yüzde 54,1 ile Türkiye geneli erkekler açık iş talebinin çok üstündedir. Açık işi olan firmaların talep ettikleri açık işteki fark etmez seçeneği yüzde 29,8 iken, Türkiye genelinde yüzde 37,2’dir. Eskişehir ilindeki açık işlerin çoğu için erkekler talep edilirken, Türkiye genelinde oransal olarak talep bu büyüklükte olmamıştır. Eskişehir’de de, Türkiye genelinde de açık işlerde cinsiyet farklılaşması görülmektedir. Ancak bu farklılaşma Eskişehir’de daha keskindir.

Tablo 22: Sektörlere Göre Açık İş Olan İşyerlerinin Dağılımları

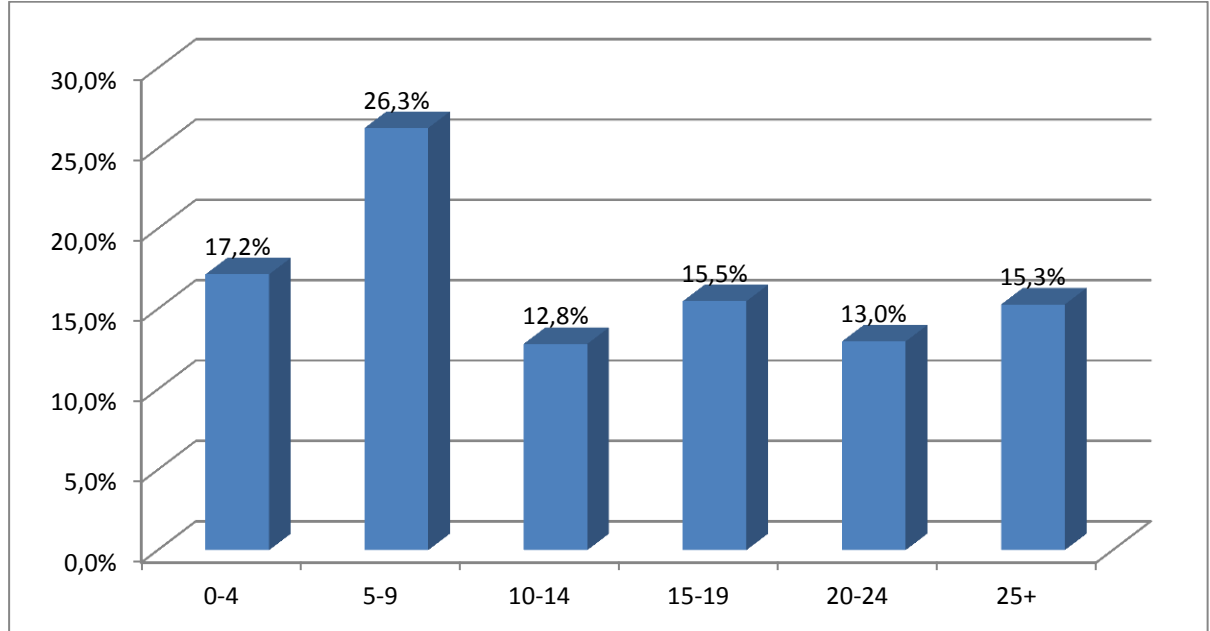
Sektör	10+ Açık İş Verme Oranı
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	11,1%
İmalat	29,5%
İnşaat	5,2%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	18,6%
Ulaştırma Ve Depolama	10,3%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	18,9%
Bilgi Ve İletişim	3,3%
Gayrimenkul Faaliyetleri	10,0%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	11,6%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	18,2%
Eğitim	5,1%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	15,5%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	20,8%
Genel Toplam	16,3%

KAYNAK: İPA 2015

Eskişehir ilinde toplamda açık işi olan işyeri sayısı oranı yüzde 16,3 iken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 14,2 olarak gerçekleşmiştir. Eskişehir’de sektörel bazda en fazla açık iş verme oranı yüzde 29,5 ile İmalat sektöründe, Türkiye’de ise bu oran yüzde 20 ile aynı şekilde İmalat sektöründedir. Eskişehir’de ikinci sırada yüzde 20,8 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü yer alırken, üçüncü sırada yüzde 18,9 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri bulunmaktadır. Türkiye’de sektörel bazda ikinci sırada yüzde 19,7 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 18,1 ile İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Eskişehir ilinde sektörel bazda; Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Eğitim ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme ve Spor sektörlerinde açık iş talebi bulunmamaktadır.

Grafik 13: Açık İş Olan İşyerlerinin Ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı

KAYNAK: İPA 2015

Açık işi olan işyerlerinin yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; en fazla açık işi olan işyerlerinin 5-9 yaş arası grupta olduğunu görülmektedir. Daha sonra sırası ile 0-4 yaş grubuna sahip işyerleri ile 15-19 yaş arası işyerleri gelmektedir. Diğer yaş gruplarındaki işyerlerinin ise açık iş verme oranları birbirine yakındır.

Açık işlerin sektörlere göre cinsiyet dağılımında Eskişehir ilinde açık işlerde erkeklerin daha fazla talep edildiği görülmektedir.

Tablo 23: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	Kadın	Erkek	Fark etmez
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	60,0%	40,0%	0,0%
İmalat	11,6%	58,0%	30,5%
İnşaat	11,8%	82,2%	5,9%
Toptan Ve Perakende Ticaret	23,8%	59,3%	16,9%
Ulaştırma Ve Depolama	10,0%	60,0%	30,0%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	30,9%	38,2%	30,9%
Bilgi Ve İletişim	0,0%	0,0%	100,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	33,3%	66,7%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	5,9%	64,7%	29,4%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	45,9%	26,2%	27,9%
Eğitim	33,3%	0,0%	66,7%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	69,6%	10,1%	20,2%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	54,5%	45,5%	0,0%
Genel Toplam	16,1%	54,1%	29,8%

KAYNAK: İPA 2015

Tablo 23'deki sektörler genel olarak bakıldığında; yalnızca bir sektörde çalıştırılmak istenen elemanın cinsiyetinin fark etmeyeceği görülmektedir. Bilgi Ve İletişim sektöründe açık işlerde cinsiyet fark etmemektedir. Açık işlerde erkeklerin oranı kadınların oranının 3 katı kadardır. Cinsiyet tercih edilmeme oranı kadınların oranının 2 katı kadardır. Açık işleri cinsiyete göre gruplama yaptığımızda üç grupta da açık işlere ilk sırayı imalat sektörü almaktadır. Üç grupta da Toptan ve Perakende Ticaret ilk üç sırada yer almaktadır. İnşaat sektörü de açık işlerde erkek eleman talep etmiştir. Bu sektörlerden hareketle, fizik gücünün çok fazla talep edildiği sektörlerde erkekler için açık iş oranları daha fazla belirginleşmektedir.

Eskişehir'de açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımında nitelik gerektirmeyen mesleklerin oranı Türkiye geneline göre düşüktür. Eskişehir'deki açık işler Türkiye geneli meslek gruplarıyla benzerlik oluşturmaktadır.

Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Meslek Grup	Eskişehir			Türkiye	
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	103	7,4%	1,5%	7,5%	1,1%
Hizmet Ve Satış Elemanları	123	8,9%	1,6%	16,7%	2,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	148	10,7%	1,8%	14,9%	1,5%
Nitelikli Tarım, Ormanlık Ve Su Ürünleri Çalış.	1	0,1%	0,4%	0,4%	1,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	43	3,1%	0,6%	7,8%	1,2%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	339	24,5%	1,9%	21,5%	2,2%
Teknisyen, Tekniker. ve Yard. Profes. Mes. Mensup.	61	4,4%	0,7%	8,1%	1,5%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	566	40,9%	3,2%	22,4%	2,1%
Yöneticiler	2	0,1%	0,1%	0,6%	0,3%
Genel Toplam	1.385	100,0%	1,8%	100,0%	1,7%

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı ele alındığında; en yoğun talep Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubundadır. Eskişehir ilinde İmalat sanayisinde büyük payı olan çikolata, bisküvi ve cam fabrikalarının açık iş talepleri yoğun bir şekilde alınmıştır. İkinci sırada Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Üçüncü sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır. Nitelik Gerektirmeyen ile Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunun açık işlerinde bir önceki seneye göre büyük oranda azalma olmuştur. Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ile Teknisyen, Tekniker. ve Yard. Profes. Mes. Mensup. meslek grubunda artış olmuştur.

Türkiye’de ise Eskişehir’e benzer olarak açık iş dağılımında birinci sırada Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu yer almaktadır. İkinci sırada Eskişehir ile benzer oranda Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Üçüncü sırada Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubu yer almaktadır.

Meslek gruplarına göre açık iş oranı sıralaması açık iş dağılımı sıralamasıyla aynıdır. Türkiye’de ise açık iş dağılımındaki ilk üç meslek grubu kendi aralarında yer değiştirerek sırasıyla Hizmet Ve Satış Elemanları, Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar olarak sıralanmıştır.

Tablo 25: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grup	Eskişehir			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	10,3%	24,5%	65,1%	25,5%	25,0%	49,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	23,7%	38,5%	37,7%	17,6%	19,3%	63,2%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	45,5%	46,9%	7,6%	17,0%	46,5%	36,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,0%	100,0%	0,0%	23,7%	41,7%	34,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	22,2%	32,2%	45,6%	21,3%	27,5%	51,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	5,6%	84,0%	10,5%	12,6%	51,1%	36,3%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	18,4%	73,2%	8,4%	11,0%	73,9%	15,1%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	13,4%	46,4%	40,2%	18,6%	61,3%	20,2%
Yönetici	0,0%	51,0%	49,0%	16,7%	22,3%	61,0%
Genel Toplam	16,1%	54,1%	29,8%	17,8%	45,1%	37,2%

KAYNAK: İPA 2015

Daha önce de ifade edildiği üzere Eskişehir ilinin açık işlerinde erkeklerin ön planda ve Türkiye ortalamasının üzerindedir. Nitelik gerektirmeyen işlerde ağırlıklı olarak erkekler çalışmaktadır. Fiziksel yeterlilik gerektiren işlerde erkeklerin daha fazla çalıştıklarını bu veriler de desteklemektedir.

Açık işlerin meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılımında kadınların en fazla talep edildiği meslek grubu Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılarında çalışan elemanlar meslek grubudur. Türkiye genelinde ise kadınların oranı erkeklerin üçte biri kadardır. Türkiye genelinde hiçbir meslek grubunda kadınların talebi erkeklerin talebinden fazla değildir. Kadın talebinin erkek talebine en yakın olduğu meslek grupları Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Profesyonel Meslek Mensupları, Hizmet Ve Satış Elemanları ve Yönetici Meslek Gruplarıdır. Profesyonel meslek mensuplarında ise kadın talep oranı erkeklerden fazla olmasına karşın en yüksek oran fark etmez seçeneğindedir. Bu sektörde cinsiyet farklılaştırmasının fazla olmadığı görülmektedir.

Eskişehir’de eleman talebinde fark etmez seçeneği en fazla olan meslek grubu Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda iken Türkiye’de ise Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubundadır.

Tablo 26’da bu yıl ve geçen yıl açık iş olan mesleklerin dağılımı gösterilmiştir.

Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

	2015		2014	
	Meslekler	Oran	Meslekler	Oran
1	İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	29,1%	Müşteri Temsilcisi	21,1%
2	Müşteri Temsilcisi	4,4%	İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	10,2%
3	Gaz Altı Kaynakçısı	4,1%	Beden İşçisi (Genel)	4,8%
4	Beden İşçisi (Genel)	3,7%	Gaz Altı Kaynakçısı	3,7%
5	Temizlik Görevlisi	3,0%	Garson (Servis Elemanı)	3,1%
6	Satış Danışmanı	2,7%	Satış Danışmanı	2,6%
7	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	2,3%	Güvenlik Görevlisi	1,8%
8	Garson (Servis Elemanı)	2,2%	Bisküvi İmalat İşçisi	1,8%
9	Pres Döküm Makinesi Operatörü	1,9%	Baskıcı (Makineyle) -Cam	1,8%
10	Paketleme İşçisi (El İle)	1,7%	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	1,8%
11	Sevkiyat Görevlisi	1,4%	Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)	1,8%
12	Şoför-Yük Taşıma	1,4%	Temizlik Görevlisi	1,4%
13	Makine Montaj İşçisi	1,3%	Şoför-Yük Taşıma	1,4%
14	Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)	1,1%	Mermer İşçisi	1,3%
15	Mermer İşçisi	1,1%	Seramik İmal İşçisi	1,2%
16	Sihhi Tesisatçı/Isıtma Ve Sihhi Tesisatçı	1,0%	Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	1,1%
17	Cnc Torna Tezgahı Operatörü	1,0%	Kasiyer	1,1%
18	Kasap	1,0%	Metal Mamuller Montaj İşçisi	1,1%
19	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,0%	Cnc Torna Tezgahı Operatörü	1,0%
20	Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	1,0%	Komi (Garson Yardımcısı)	0,9%
21	Diğer Meslekler	33,7%	Diğer Meslekler	35,1%
Toplam		100%	Toplam	100%

KAYNAK: İPA 2015

Eskişehir ili işgücü piyasası araştırması sonuçlarına göre 2015 yılında geçen seneye göre açık işlerde ilk iki meslek değişmemiştir. Bunlar sırasıyla İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle) ve Müşteri Temsilcisi meslekleridir. Geçen sene yüzde 10,2'lik oranla ikinci sırada yer alan İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle) ihtiyacı artarak bu sene yüzde 29,1 ile birinci sıraya yerleşmiştir.

Geçen sene açık iş sıralamasında yer alan sekiz meslek 2015 yılında ilk 20 meslek arasında yer almamaktadır. Geçen senenin sonuçlarına göre açık işler bakımından ilk yirmi meslek içerisinde yer alan mesleklerden sekiz tanesi (Komi (Garson Yardımcısı), Metal Mamuller Montaj İşçisi, Kasiyer, Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap), Seramik İmal İşçisi, Baskıcı (Makineyle) –Cam, Bisküvi İmalat işçisi) bu sene ilk yirmi meslek içerisinde yer almamaktadır. Onların yerine bu sene Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü), Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Kasap, Sıhhi Tesisatçı/Isıtma Ve Sıhhi Tesisatçı, Makine Montaj İşçisi, Sevkiyat Görevlisi, Paketleme işçisi(elle) meslekleri açık işlerde ilk yirmi meslek arasında yerini almıştır.

Türkiye genelinde açık iş sıralamasında ilk üçte Eskişehir'den farklı olarak birinci sırada Makineci (Dikiş), ikinci sırada Beden İşçisi (Genel) ve üçüncü sırada Garson (Servis Elemanı) yer almaktadır. Türkiye'de açık iş sıralamasında Eskişehir'den farklı olarak ilk yirmi meslek içerisinde on bir farklı meslek (Makineci (Dikiş), Güvenlik Görevlisi, Pazarlamacı, Ön Muhasebeci, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Kasiyer, Servis Komisi, Muhasebeci, Ortacı/Ayakçı (Tekstil), İnşaat Mühendisi, Elektrikçi (Genel)) yer almıştır.

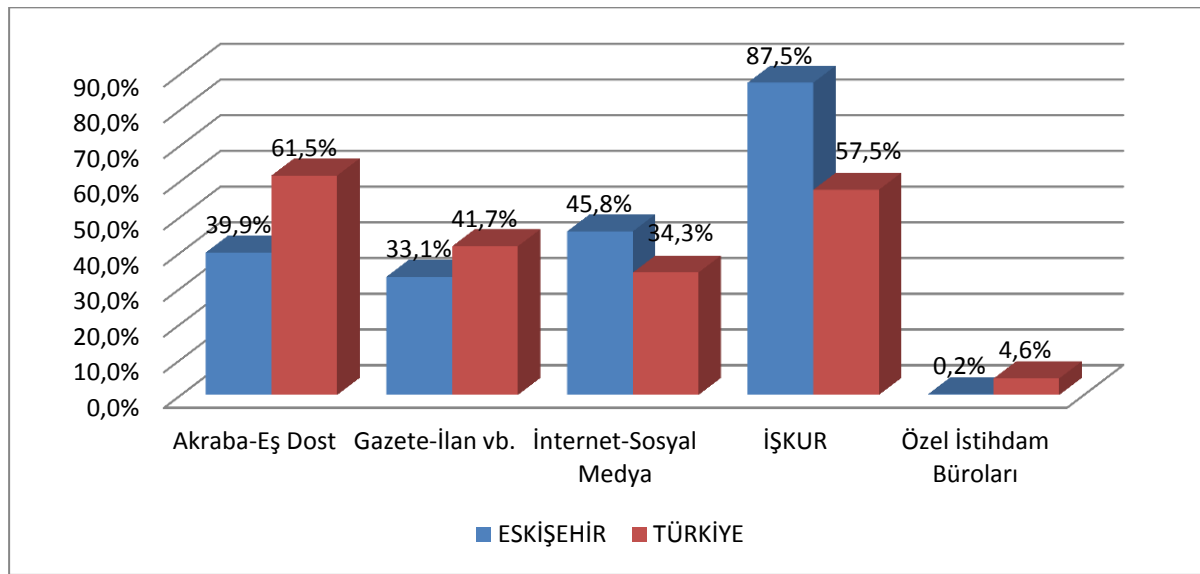
Tablo 27: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Kadın	Erkek	Fark etmez
İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)
Temizlik Görevlisi	Gaz Altı Kaynakçısı	Müşteri Temsilcisi
Pres Döküm Makinesi Operatörü	Beden İşçisi (Genel)	Garson (Servis Elemanı)
Paketleme İşçisi (El İle)	Sevkiyat Görevlisi	Satış Danışmanı
Satış Danışmanı	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı
Bilgisayarlı Nümerik Kontrol (Cnc) Teknisyeni	Şoför-Yük Taşıma	Seri Üretimtezgah Operatörü
Garson (Servis Elemanı)	Makine Montaj İşçisi	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)
Bulaşıkçı (Stevard)	Mermer İşçisi	Beden İşçisi (Genel)
Kasiyer	Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)	Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)
Cam Mamul İmalatçısı	Sıhhi Tesisatçı/Isıtma Ve Sıhhi Tesisatçı	Frezeci (Freze Tezgahı Operatörü)
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	Cnc Torna Tezgahı Operatörü	Makine Mühendisi
Sekreter	Elektrikçi (Genel)	Muhasebeci
Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları Uzmanı	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Kasap
Beden İşçisi (Genel)	Ağaç Palet İmalatçısı	Mutfak Görevlisi
Nc/Cnc Tezgah Operatörü	Plastik Mamuller İmal İşçisi	Makine Bakımcı

KAYNAK: İPA 2015

Eskişehir ilinde kadınlarda açık iş sıralamasında ilk üç meslek İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle), Temizlik Görevlisi ve Pres Döküm Makinesi Operatörü iken, erkeklerde İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle) Gaz Altı Kaynakçısı ve Beden İşçisi (Genel) yer almaktadır. Açık işlerde fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle), Müşteri Temsilcisi ve Garson (Servis Elemanı)dır. Türkiye genelinde tamamen farklı bir tablo oluşmuştur. Türkiye genelinde kadınlarda açık iş talebinin ilk üç sırasında Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı ve Beden İşçisi (Genel) yer almaktadır. Türkiye genelinde erkeklerde Beden İşçisi (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı ve Şoför-Yük Taşıma yer almaktadır. Açık işlerde Fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı) ve Satış Danışmanıdır.

Grafik 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin aranma kanallarına göre dağılımında Türkiye genelindeki sıralamasında ilk sırayı Akraba-Eş Dost alırken bunu İŞKUR, Gazete-İlan vb. İnternet-Sosyal Medya ve Özel İstihdam Büroları takip etmektedir. Eskişehir’de ise ilk sırayı İŞKUR alırken, İnternet-Sosyal Medya, Akraba-Eş Dost, Gazete-İlan vb., ve Özel İstihdam Büroları takip etmektedir. Eskişehir’de 2014 yılında açık iş arama kanalı olarak İŞKUR aracılığı ile açık işlerin aranma oranı yüzde 63,4 iken bu sene 20 puandan fazla artarak yüzde 87,5’e çıkmıştır. Bu da İŞKUR’un kendini günden güne geliştirerek işveren için önemli bir pozisyona ilerlediğinin göstergesidir.

Tablo 28: Sektörlere Göre Açık İşlerin Arama Kanalları

Sektör	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
İmalat	35,6%	29,4%	52,6%	92,9%	0,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	56,4%	44,2%	41,8%	74,4%	0,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	36,1%	21,3%	26,2%	100,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	38,2%	69,1%	58,2%	72,7%	0,0%
İnşaat	64,5%	61,2%	21,7%	53,3%	0,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Ulaştırma ve depolama	100,0%	35,0%	20,0%	50,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	58,8%	52,9%	35,3%	76,5%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	27,3%	36,4%	36,4%	90,9%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	60,7%	0,0%	59,5%	69,6%	0,0%
Madencilik ve taş ocaklığı	40,0%	20,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Eğitim	33,3%	0,0%	0,0%	33,3%	33,3%
Genel Toplam	39,9%	33,1%	45,8%	87,5%	0,2%

KAYNAK: İPA 2015

Eskişehir’de 2014 yılında arama kanalı olarak sadece İŞKUR’u tercih eden sektör Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor Faaliyetleri olurken bu sene sadece İŞKUR’u tercih eden sektör Bilgi ve İletişimdir. Türkiye genelinde de İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe firmalar açık iş arama kanalı olarak en fazla İŞKUR’u kullanmaktadırlar. Eskişehir’de Gayrimenkul Faaliyetleri, Madencilik ve Taş Ocaklığı ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetlerine ait sektörlerde firmalar açık işlerinin tamamını İŞKUR aracılığı ile aramaktadırlar. İmalat ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde de açık işler büyük bir oranda İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır. Özel İstihdam Bürolarını açık iş arama kanalı olarak yüksek oranla (yüzde 33,3) Eğitim sektöründeki firmalar kullanmaktadırlar. İŞKUR’dan talep etmeyen sektör bulunmamaktadır.

Tablo 29: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grup	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb.	İnternet-Sosyal Medya	İşkur Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	30,4%	24,1%	61,6%	93,0%	0,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	50,4%	40,5%	32,4%	89,4%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	36,0%	52,0%	40,9%	85,6%	0,0%
Hizmet Ve Satış Elemanları	51,3%	49,8%	43,6%	72,4%	0,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	34,3%	23,9%	25,7%	86,5%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	58,5%	15,7%	15,6%	80,8%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	50,9%	27,0%	60,6%	61,6%	7,3%
Yöneticiler	51,0%	51,0%	49,0%	51,0%	0,0%
Nitelikli Tarım, Ormanlık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	39,9%	33,1%	45,8%	87,5%	0,2%

KAYNAK: İPA 2015

Eskişehir ilinde Nitelikli Tarım, Ormanlık Ve Su Ürünleri Çalışanları sadece İŞKUR aracılığıyla eleman aramaktadır. İŞKUR'u oransal olarak en fazla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda olanlar için kullanılmaktadır. Özel İstihdam Büroları sadece Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu için arama kanalı olarak kullanılmaktadır. Bu durum göstermektedir ki özel istihdam büroları daha çok nitelik gerektiren meslekler için arama kanalı olarak kullanılmaktadır.

Tablo 30: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları

MESLEKLER	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	16,9%	13,9%	77,0%	100,0%	0,0%
Müşteri Temsilcisi	17,3%	0,0%	17,3%	100,0%	0,0%
Gaz Altı Kaynakçısı	66,6%	37,9%	5,7%	96,2%	0,0%
Beden İşçisi (Genel)	40,1%	67,9%	54,0%	91,9%	0,0%
Temizlik Görevlisi	22,7%	54,8%	42,7%	92,2%	0,0%
Satış Danışmanı	47,3%	30,6%	61,4%	63,8%	0,0%
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	25,0%	75,0%	46,9%	100,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	51,5%	75,8%	48,5%	72,3%	0,0%
Pres Döküm Makinesi Operatörü	100,0%	4,1%	0,0%	100,0%	0,0%
Paketleme İşçisi (El İle)	9,4%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam:	39,9%	33,1%	45,8%	87,5%	0,2%

KAYNAK: İPA 2015

İmalat ve İlgili İşçiler (Makine İle), Müşteri Temsilcisi, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Pres Döküm Makinesi Operatörü, Paketleme İşçisi (El İle) mesleklerinde eleman aranırken İŞKUR'un arama kanalı olarak oranı yüzde 100 olmuştur. Gaz Altı Kaynakçısı, Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel), Garson (Servis Elemanı) ve Satış Danışmanı mesleklerinde eleman aranırken de en fazla arama kanalı olarak İŞKUR kullanılmıştır. İlk 10 meslekler içerisinde Pres Döküm Makinesi Operatörü mesleğinde arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost yüzde 100 oranında tercih edilmiştir.

İşgücü piyasasında yer alan mesleklerde arama kanalı olarak Özel İstihdam Büroları tercih edilmemektedir.

Tablo 31: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları

Yaş Grupları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
0-4	54,6%	33,0%	36,9%	87,6%	0,9%
5-9	45,3%	37,3%	26,8%	83,1%	0,0%
10-14	45,3%	39,8%	49,3%	84,5%	0,0%
15-19	27,7%	44,9%	51,8%	89,2%	0,5%
20-24	60,6%	30,6%	50,6%	87,4%	0,0%
25+	24,5%	22,5%	59,6%	91,0%	0,0%
Genel Toplam	39,9%	33,1%	45,8%	87,5%	0,2%

KAYNAK: İPA 2015

Eskişehir'de açık iş arama kanalı olarak İŞKUR'u öncelikli olarak tercih eden firmaların yaş gruplarına baktığımızda ilk sırada 25+ yaşta firmalar, ikinci sırada 15-19 yaş arası firmalar, üçüncü sırada ise 0-4 yaş arası firmalar yer almaktadır. Türkiye genelinde ise açık işlerini İŞKUR'dan arayan firmalar içerisinde en fazla 5-9, ikinci sırada 0-4 yaş arası firmalar ve üçüncü sırada ise 25+ yaş firmalar yer almaktadır.

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost'u tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 20-24 yaş firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak İnternet-Sosyal Medya'yı tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 25+ yaş arası firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak Özel İstihdam Bürolarını tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 0-4 yaş arası firmalardadır.

Tablo 32: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Arama Kanalı	Eskişehir			Türkiye		
	0-30	31-89	90+	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Akraba-Eş Dost	75,1%	8,1%	16,7%	65,2%	13,3%	21,5%
Gazete-İlan vb.	57,8%	21,6%	20,6%	63,1%	12,3%	24,6%
İnternet-Sosyal Medya	69,8%	17,7%	12,5%	65,4%	15,1%	19,5%
İŞKUR aracılığıyla	74,8%	13,1%	12,1%	70,4%	12,3%	17,3%
Özel İstihdam Büroları	100,0%	0,0%	0,0%	56,7%	21,6%	21,7%
Genel Toplam	74,4%	13,3%	12,3%	67,5%	12,5%	19,9%

KAYNAK: İPA 2015

Arama kanalına göre açık işlerin aranma süresinde Türkiye ve Eskişehir ili farklılık göstermektedir.

Hem Türkiye genelinde hem de Eskişehir’de Arama kanallarının tamamında 0-30 gün arası sürede aranan açık işler ilk sırada yer almaktadır. Özel İstihdam Büroları iş arama süresi olarak 30 günden fazla açık işi mevcut değildir. İŞKUR’a intikal eden açık iş taleplerinin diğer arama kanallarına göre daha kısa sürede sonuçlandırıldığı görülmektedir.

Tablo 33: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Eskişehir			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Akraba-Eş Dost	20,9%	66,0%	13,1%	19,1%	46,4%	34,4%
Gazete-İlan vb.	13,0%	73,4%	13,6%	16,0%	44,0%	40,0%
İnternet-Sosyal Medya	15,1%	40,7%	44,2%	14,6%	38,6%	46,8%
İŞKUR	16,4%	52,1%	31,6%	16,5%	48,1%	35,4%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	32,4%	67,6%	13,4%	28,2%	58,4%
Toplam	16,1%	54,1%	29,8%	17,8%	45,1%	37,2%

KAYNAK: İPA 2015

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost arama kanalı ile hem Eskişehir’de hem de Türkiye’de en fazla erkekler aranmaktadır. Gazete-İlan vb. arama kanalı ile aranan açık işlerde de hem Eskişehir hem de Türkiye’de en fazla erkekler aranmaktadır. İnternet-Sosyal Medya ve Özel İstihdam Büroları aracılığı ile aranan açık işlerde hem Eskişehir’de hem de Türkiye’de en fazla cinsiyet olarak fark etmez seçeneği bildirilmiştir. İŞKUR arama kanalı ile Eskişehir ve Türkiye’de en fazla erkekler aranmaktadır. Özel İstihdam Büroları kullanılarak aranan açık işlerde, Türkiye’de cinsiyet olarak fark etmez seçeneği bildirilmiştir. Cinsiyete göre en fazla kadınların tercih edildiği arama kanalı mevcut değildir.

Eskişehir’deki açık işlerin yüzde 49,6’sı vardiyalı çalışma yapılan işyerlerindedir. İşyerlerinin 27’sinde vardiyalı çalışma yapılırken, açık işlerin yaklaşık yarısı bu işyerlerindedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Eskişehir genelinden farklı olarak en fazla İŞKUR’un tercih edildiği görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri Özel İstihdam Büroları vasıtasıyla eleman aramamaktadır.

Tablo 34: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Akraba-Eş Dost	56,2%	46,9%	12,3%	34,6%
Gazete-İlan vb.	21,4%	49,2%	13,5%	31,1%
İnternet-Sosyal Medya	44,9%	45,1%	70,1%	54,9%
İŞKUR	93,0%	87,6%	95,4%	91,5%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,2%	0,3%	0,2%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; açık işlerin yüzde 91,5'lik kısmının İŞKUR aracılığıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 54,9 ile İnternet-Sosyal Medya arama kanalı takip etmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerinin yüzde 45,9'sinde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 14,6'sında kadın eleman arandığı, yüzde 39,5'inde ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Aynı zamanda açık işlerde aranan erkeklerin yüzde 87,6'ı İŞKUR vasıtasıyla aranmaktadır. Kadın eleman aranırken en fazla tercih edilen arama kanalı ise yüzde 93'lük oranıyla İŞKUR'dur. İŞKUR aracılığıyla aranan elemanların yüzde 95,4'ü cinsiyetlere göre farketmez seçeneğini tercih etmiştir. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde; genel toplamda, fark etmez seçeneği işaretleyenlerde ve sadece kadın veya erkek talep edilen açık işlerde en fazla kullanılan arama kanalı Akraba-Eş Dost'tur.

Eskişehir'deki açık işlerin yüzde 11'i part-time çalışanı olan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 17,5'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Eskişehir genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik göstererek en fazla İŞKUR arama kanalının tercih edildiğini görmekteyiz. Vardiyalı çalışma yapan işyerleri ile part time çalışanı açısından dağılımı benzerlik göstermektedir.

Tablo 35: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	30,2%	43,5%	43,4%	38,8%
Gazete-İlan vb.	16,5%	47,7%	21,1%	28,8%
İnternet-Sosyal Medya	80,3%	24,7%	53,8%	52,9%
İŞKUR	95,5%	74,2%	72,3%	81,0%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	3,5%	1,1%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 81'lik kısmının İŞKUR arama kanalıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 52,9 ile İnternet-Sosyal Medya takip etmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 35'inde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 34,8'inde kadın eleman, yüzde 30,2'sinde ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Kadın eleman arayan işyerleri açık işlerin yüzde 95,5'ini İŞKUR vasıtasıyla aramaktadır. Bunu yüzde 80,3 ile İnternet-Sosyal Medya arama kanalı takip etmektedir. Erkek eleman arama yolunda ise yüzde 74,2'lik bir oranla İŞKUR tercih edilmektedir. Türkiye genelinde part-time çalışanı olan işyerleri açık işleri için

ağırlıklı olarak Akraba-Eş Dost arama kanalını kullanırken, diğer arama kanalları birbirine yakın oranda seyretmektedir.

Eskişehir'deki açık işlerin yüzde 48,1'u ihracat yapan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 12,9'u ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığı incelendiğinde; Eskişehir genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik göstererek en fazla İŞKUR Akraba-Eş Dost arama kanalının tercih edildiği görülmektedir. İkinci sırada ise İnternet-Sosyal Medya gelmektedir. İşyerleri özelliklerine göre ihracat yapan işyerleri Özel İstihdam Bürolarını tercih etmemiştir.

Tablo 36: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	57,4%	41,9%	11,3%	32,0%
Gazete-İlan vb	23,1%	42,2%	5,6%	24,5%
İnternet-Sosyal Medya	44,2%	44,8%	85,7%	61,1%
İŞKUR aracılığıyla	92,9%	95,9%	97,8%	96,2%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinin açık işleri arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde bu işyerlerine ait açık işlerin yüzde 96,2'lik kısmının İŞKUR aracılığıyla arama kanalıyla eleman aradığı görülmektedir. Bunu yüzde 61,1 ile İnternet-Sosyal Medya takip etmektedir. İhracat yapan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 44,3'ünde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 15,5'inde kadın eleman aranmakta iken, yüzde 40,2'si için ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Kadınların tercih edildiği açık işlerde yüzde 92,9'lık bir oranda İŞKUR vasıtasıyla eleman aranmaktadır. Bunu yüzde 57,4 ile Akraba-Eş Dost arama kanalı takip etmektedir. Erkek eleman aranma yolunda ise yüzde 95,9'lık bir oranda İŞKUR tercih edilmektedir. Cinsiyet bazında fark etmez olarak tercih yapan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 44,8'lik bir oranı İnternet-Sosyal Medya arama kanalını tercih etmiştir. Türkiye genelinde, ihracat yapan işyerlerinde arama kanalı olarak ilk iki sırayı Akraba-Eş Dost ve İŞKUR almıştır.

Eskişehir'deki açık işlerin yüzde 92'i daha önce İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış işyerlerindedir. İŞKUR Hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin açık işlerdeki arama kanalına göre cinsiyet ayrımlı dağılımını içeren Tablo 38 değerlendirilirken bu durum göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 37: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı

Arama Kanalı	Hizmetlerden Faydalanan				Hizmetlerden Faydalanmayan			
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	55,0%	45,6%	16,9%	37,7%	39,3%	73,6%	49,5%	60,9%
Gazete-İlan vb	25,5%	44,4%	14,9%	32,2%	32,4%	49,3%	25,6%	42,3%
İnternet-Sosyal Medya	46,4%	35,8%	68,8%	48,0%	29,7%	23,6%	25,2%	25,7%
İŞKUR aracılığıyla	96,6%	89,5%	94,1%	92,0%	58,2%	39,5%	24,7%	44,7%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	25,4%	1,6%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

İŞKUR'un vermiş olduğu hizmetlerden faydalanan işyerleri ile faydalanmayan işyerlerini karşılaştırıldığında, hizmetlerden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde arama kanalı olarak tercihi yüzde 92 ile İŞKUR aracılığıyla ve yüzde 48 ile İnternet-Sosyal Medya'dır. Hizmetlerden yararlanmayanlar ise açık işlerinin yüzde 60,9'unda Akraba-Eş Dost ve yüzde 44,7'sinde İŞKUR arama kanalını tercih etmiştir. Açık işlerin yüzde 92'lik kısmı İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine aittir. İŞKUR hizmetlerinden faydalananlar ile daha önce faydalanmayanlar arasında yaklaşık 2 puanlık bir azalma vardır. Açık işlerin yüzde 92 oranında İŞKUR vasıtasıyla aranması İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden memnun kalındığının bir göstergesidir. İŞKUR aracılığıyla hizmetlerden faydalanan işyerlerinin cinsiyet tercih seçenekleri yüzde 90'lar civarındadır. Özellikle sadece kadınların tercih edildiği açık işlere bakıldığında daha önce İŞKUR hizmetinden yararlananların, yararlanmayanlara göre arama kanalı olarak İŞKUR'u tercih oranının çok fazla arttığını görülmektedir. Burada İŞKUR'un kadın taleplerini karşılamada dikkate değer bir başarısı olduğu görülmektedir.

Daha önce İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri çalışma sırasında var olan açık işlerini İŞKUR vasıtası ile aramaya başlayabilir. Bu işyerleri ilk sorularda İŞKUR hizmetlerinden faydalanma sorusuna "hayır" cevabı verip daha sonra açık işlerinin olduğu tespit edildiğinde İŞKUR ile çalışmaya başlamaktadır. Hizmetlerden faydalanmayan ancak mevcut açık işini İŞKUR vasıtası ile aradığını söyleyen işyerleri bu şekildeki işyerleridir

Açık İşlerde Aranılan Beceriler

Çalışma kapsamında işverenlerden açık işlerde istedikleri becerileri önem sırasına göre ve her meslek için en fazla üç tane seçmesi istenmiştir. Kullanılan yöntemden dolayı geçen yıllarda olduğu gibi beceriler ile ilgili tablolar olmayacaktır. Tablolar yerine açıklamalarda bulunulacaktır.

Eskişehir'de bin 385 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi sonrasında ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. Daha

sonra sırası ile Takım Çalışmasına Uyum, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, İletişim ve İfade Yeteneği, Bilgisayar Kullanımı, Hesap Yapabilme Proje Tabanlı Çalışma ile Satış ve Pazarlama, gelmektedir. Yabancı Dil Becerisi Eskişehir ilindeki açık işlere bakıldığında düşük oranda tercih edilmiştir. Türkiye genelinde ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışmasına Uyum ile İletişim ve İfade Yeteneği şeklinde sıralanmaktadır. En az tercih edilen beceri ise Yabancı Dil becerisidir.

Açık işlerde cinsiyet ile beceri arasındaki ilişkiye baktığımızda; hem farketmez hem erkek eleman taleplerinde de öncelikli beceri talebi Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve ikinci öncelikli beceri Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe yer alırken kadın eleman talebinde durum tam tersi olmaktadır. İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle), Temizlik Görevlisi, Pres Döküm Makinesi Operatörü vb. mesleklerde kadınlar çok rahat talep edilebilmektedir. Bu mesleklerde en fazla tercih edilen becerilerden biri de Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir. Kadınlar ile erkeklerde tercih edilen beceriler farklılaşmaktadır. Kadınlarda Bilgisayar kullanımı, Takım Çalışmasına, İletişim ve İfade Yeteneği, ile erkeklere göre daha ön sıralarda istenen becerilerdir. Erkeklerde ise Takım Çalışmasına Uyum ile İletişim ve İfade Yeteneği, Problem Çözme ön sıralarda bulunmaktadır.

Sektörlere göre açık işlerde talep edilen en önemli becerilere bakıldığında Bilgi ve iletişim sektöründe Bilgisayar kullanımı ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik açık işlerin tamamında tercih edilmiş iken diğer beceriler tercih edilmemiştir. Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe de Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Takım Çalışması ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri açık işlerin tamamında tercih edilmiş diğer beceriler tercih edilmemiştir. Açık işlerin yoğunlukta olduğu İmalat ile Toptan Ve Perakende Ticaret sektöründe öncelikli olarak Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi tercih edilmiştir. Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe ise öncelikli Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi tercih edilmiştir

Meslek gruplarına göre açık işlerde istenen beceriler incelendiğinde; Nitelikli Tarım, Ormanlık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek gruplarındaki açık işlerin tamamında istenen beceriler Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe tercih edilirken diğer beceriler tercih edilmemiştir. Açık işlerin yoğunlukta olduğu Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek gruplarında Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi en çok tercih edilmiştir. Bunu takip eden Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda ise en çok tercih edilen beceri Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir. Beceriler ile açık işte en fazla eleman talep edilen 15 meslek incelendiğinde genel olarak öncelikli talep edilen beceriler sırasıyla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olmuştur.

Açık iş sayısının en fazla olduğu ilk 5 meslek sırasıyla İmalat ve İlgili İşçiler (Makine İle), Müşteri Temsilcisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisidir ve bunlarda en fazla aranan beceriler sırasıyla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Bilgisayar kullanımı, Yeterli

Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik. Çalışma kapsamında açık iş olan tüm meslekler için işverenler tarafından ne tür beceriler talep edildiği tespit edilmiştir.

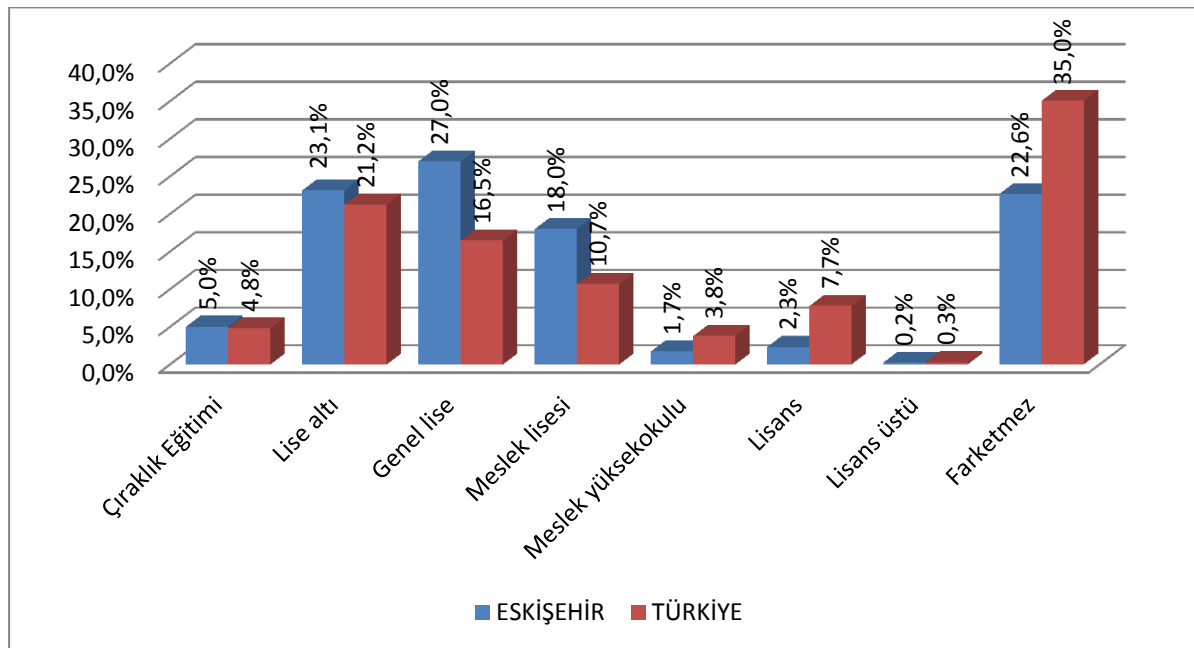
İŞKUR aracılığıyla aranan açık işlerde en fazla istenilen beceri türü Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir. İnternet-Sosyal Medya aracılığıyla aranan açık işlerde en fazla istenilen beceri türü ise Akraba-Eş Dost aracılığıyla aranan açık işlerde en fazla istenilen beceri türü Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir. Gazete-İlan vb aracılığıyla aranan açık işlerde en fazla istenilen beceri türü Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir. Özel İstihdam Büroları aracılığıyla aranan açık işlerde en fazla istenilen beceri türü Takım Çalışmasıdır.

Beceriler ile açık işlerin arama süresi karşılaştırıldığında açık işlerin yüzde 74,4'sinin 0-30 günlük bir sürede arandığı görülmektedir. 0-30 günlük arama süresindeki becerilerde ilk beceri talebi Bilgisayar kullanımı olurken, 31-89 gün ve 90+ gündür aranan elemanlarda talep edilen becerilerdeki ilk tercih Yabancı Dildir.

Açık işlerde istenen beceriler ile açık iş olan meslekler ve bu mesleklerdeki çalışma koşulları yakından ilgilidir. Her meslek için belirlenmiş beceriler üzerinden analiz yapılabilmektedir. Meslekler için talep edilen genel beceriler tespit edilmekte, her meslek için o mesleğe özgü beceri tespiti yapılamamaktadır.

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Türkiye genelinde açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez olmuştur. Eskişehir'de açık işlerde en çok talep edilen eğitim düzeyi ise Genel lise olmuştur.

Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Kaynak: İPA 2015

Eskişehir’de açık işlerde istenen eğitim düzeylerinde en fazla talep edilen eğitim düzeyleri sırasıyla Genel Lise, Lise Altı, Farketmez, Meslek Lisesi, Çıraklık Eğitimi, Lisans, Meslek Yüksekokulu, Lisansüstüdür. Türkiye genelinde ise açık işlerde istenen eğitim düzeyleri sırasıyla Farketmez, Lise Altı, Genel Lise, Meslek Lisesi, Lisans, Çıraklık Eğitimi, Meslek Yüksekokulu, Lisansüstüdür. Türkiye genelinde en yüksek oranda fark etmez seçeneğinin çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişide aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapamayacaklarına baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun “biz işyerinde eğitiriz” mantığında olduklarını göstermektedir. Bazı mesleklerde belirli bir eğitim düzeyine sahip olmak gerekmektedir. Örneğin Öğretmen, Mühendis, Uzman gibi mesleklerde en az Lisans seviyesinde bir eğitime ihtiyaç vardır. Ancak Satış Danışmanı, Garson, Beden İşçisi gibi mesleklerde herhangi bir eğitim düzeyi aranmayabilir. Mesleklerin bu yapısı açık işlerdeki eğitim düzeyi talebini doğrudan etkilemektedir.

Tablo 38: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Kadın	Erkek	Farketmez	Toplam
Genel Lise	9,8%	10,1%	66,9%	27,0%
Lise Altı	14,5%	30,1%	15,1%	23,1%
Farketmez	44,9%	25,9%	4,7%	22,6%
Meslek Lisesi	4,6%	27,3%	8,4%	18,0%
Çıraklık Eğitimi	21,5%	2,9%	0,0%	5,0%
Lisans	1,9%	1,4%	4,2%	2,3%
Meslek Yüksekokulu	1,4%	2,4%	0,7%	1,7%
Lisansüstü	1,4%	0,0%	0,0%	0,2%
Genel Toplam	100%	100%	100%	100%

Kaynak: İPA 2015

Eskişehir’de eğitim düzeyi ile açık işlerde talep edilen cinsiyet durumu incelendiğinde; en fazla açık iş cinsiyeti erkeklerde iken, eğitim düzeyi de Genel Lisedir. Bu talep tüm taleplerin yüzde 5,5’ini temsil etmektedir. Cinsiyet tercihi kadın olan açık işlerde en çok talep edilen eğitim düzeyi yüzde 44,9 ile Farketmez, bunu takiben yüzde 21,5 ile Çıraklık Eğitimi olmuştur. Cinsiyet tercihi erkek olan açık işlerde eğitim düzeyi Lise Altı olarak yüzde 30,1 ve bunu takiben yüzde 27,3 ile Meslek Lisesi eğitimi talep edilmektedir. Kadınlarda talep edilen açık işlerde istenen lise üstü eğitim düzeyi, erkeklerde istenen eğitim düzeyine göre daha yüksektir. Sadece kadın eleman talep edilen açık işlerde yüzde 59,4 Lise Altı ve Farketmez seçeneği talep edilirken, bu oran erkeklerde yüzde 56’tür.

Tablo 39: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Sektörler	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksekokulu	Lisans	Lisans üstü	Fark etmez
İmalat	7,6%	19,5%	28,9%	23,0%	2,1%	1,1%	0,0%	17,9%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	0,6%	25,0%	18,0%	16,3%	0,0%	3,5%	0,0%	36,6%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	39,3%	4,9%	0,0%	0,0%	1,6%	0,0%	54,1%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,0%	43,6%	16,4%	0,0%	3,6%	0,0%	0,0%	36,4%
İnşaat	0,0%	44,8%	3,9%	5,9%	0,0%	3,9%	0,0%	41,4%
Bilgi Ve İletişim	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ulaştırma Ve Depolama	0,0%	60,0%	30,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	10,0%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	0,0%	11,8%	0,0%	23,5%	5,9%	58,8%	0,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	54,5%	18,2%	27,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	10,1%	0,0%	20,2%	10,1%	30,4%	29,1%
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	0,0%	40,0%	40,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	0,0%	66,7%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%	33,3%
Genel Toplam	5,0%	23,1%	27,0%	18,0%	1,7%	2,3%	0,2%	22,6%

Kaynak: İPA 2015

Sektörlerin açık işlerde talep ettiği eğitim düzeyleri incelendiğinde İmalat sektöründe Genel Lise, Toptan Ve Perakende Ticaret sektöründe Farketmez, Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe Lise Altı eğitim düzeyinin en çok tercih edildiği görülmüştür. Bilgi Ve İletişim sektörünün tamamı ise Genel Lise talep etmiştir.

Tablo 40: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Meslek Grubu	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksekokulu	Lisans	Lisans üstü	Fark etmez
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	6,9%	18,0%	42,9%	14,2%	0,0%	0,0%	0,0%	18,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	6,1%	24,5%	6,0%	35,7%	3,4%	0,3%	0,0%	24,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,0%	37,6%	0,7%	10,8%	1,4%	0,0%	0,0%	49,4%
Hizmet Ve Satış Elemanları	0,0%	31,1%	33,1%	5,1%	0,9%	1,7%	0,0%	28,2%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,0%	24,0%	57,9%	1,0%	0,0%	1,0%	0,0%	16,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	16,5%	26,4%	8,6%	36,5%	8,4%	0,0%	0,0%	3,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	2,3%	10,0%	4,8%	9,5%	60,6%	7,5%	5,3%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Nitelikli Tarım, Ormanlık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	5,0%	23,1%	27,0%	18,0%	1,7%	2,3%	0,2%	22,6%

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi karşılaştırıldığında; Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Hizmet ve Satış Elemanları, Büro Hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek gruplarında istenen eğitim düzeyi Genel Lise, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensuplarında istenen eğitim düzeyi Meslek Lisesi iken, nitelik gerektirmeyen meslekler ve Nitelikli Tarım, Ormanlık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek mensuplarında ise en çok tercih edilen eğitim düzeyi Farketmez olarak tespit edilmiştir. Profesyonel Meslek Mensupları ile Yöneticiler meslek mensuplarında Lisans tercih edilmiştir. Yöneticiler ve Nitelikli Tarım, Ormanlık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek mensuplarının tamamında tek bir eğitim düzeyi belirlenmiştir.

Açık işlerin arama kanalı türleri ile eğitim düzeyi arasındaki bağlantı üzerinde durulmaya çalışılmıştır.

Tablo 41: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Genel lise	12,6%	16,4%	62,2%	95,8%	0,0%
Lise altı	57,6%	33,4%	27,4%	87,3%	0,0%
Farketmez	41,2%	52,7%	44,8%	84,2%	0,0%
Meslek lisesi	41,9%	35,0%	49,4%	83,4%	0,0%
Çıraklık Eğitimi	85,1%	27,6%	26,7%	97,1%	0,0%
Lisans	48,2%	32,7%	57,9%	51,9%	6,5%
Meslek yüksekokulu	42,8%	35,7%	46,4%	65,1%	4,2%
Lisans üstü	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	39,9%	33,1%	45,8%	87,5%	0,2%

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamında söz konusu olan açık işlerin için talep edilen eğitim düzeyleri itibariyle arama kanalları incelendiğinde eğitim düzeyi Lisansüstü olan açık işlerde tamamı Akraba-Eş Dost, İŞKUR ve Gazete-İlan arama kanallarının tercih edildiği görülmektedir. Türkiye genelinde Lisansüstü eğitim düzeyine ait açık işlerde arama kanallarının oranı yüzde 1 den daha düşüktür. İŞKUR aracılığıyla aranan açık işlerde Lise Ve Altı eğitim düzeyi ağırlıklı olarak yer almaktadır. Akraba-Eş-Dost arama kanalı kullanılarak aranan açık işlerde Çıraklık Eğitimi yüzde 85 ile diğer eğitim düzeylerine göre farklılık göstermektedir. Özel İstihdam bürolarında sadece Meslek Yüksekokulu ve Lisans eğitim düzeyi yer almaktadır. Türkiye genelinde ise özel istihdam bürosu tüm eğitim düzeyinde eleman aramaktadır. Açık işlerde istenen eğitim düzeyi ile açık işlerin aranma süresi arasındaki ilişki ele alınmaya çalışılmıştır.

Tablo 42: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Eğitim Düzeyi	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Genel lise	85,1%	9,7%	5,3%
Lise altı	87,7%	3,4%	8,9%
Farketmez	70,9%	14,2%	14,9%
Meslek lisesi	37,2%	33,8%	29,0%
Çıraklık Eğitimi	100,0%	0,0%	0,0%
Lisans	68,1%	22,2%	9,7%
Meslek yüksekokulu	95,5%	4,5%	0,0%
Lisansüstü	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	74,4%	13,3%	12,3%

Kaynak: İPA 2015

Eskişehir’de Çıraklık Eğitimi ve Lisansüstü eğitim düzeylerine ait açık işlerin tamamı 0-30 gün içinde temin edilmektedir. Açık işlerde 31-89 ve 90+ gün karşılanma süreleri göz önünde bulundurulduğunda Meslek Liseleri diğer eğitim düzeylerine göre en yüksek orana sahiptir. Tam tersi olarak 0-30 gün karşılanma süresi açısından Meslek Lisesi diğer eğitim düzeylerine göre en düşük orana sahiptir. Tablo 42 değerlendirildiğinde eğitim düzeyi arttıkça veya azaldıkça açık işin aranma süresi uzamaktadır veya kısalmaktadır şeklinde bir ifade kurulamayacaktır.

Eskişehir ilinde sektörlerin önemli bir bölümü açık işini çok uzun vadede aramamaktadır. Kısa vadede eleman ihtiyacını karşılamaktadır.

Tablo 43: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Sektör	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	100,0%	0,0%	0,0%
İmalat	72,1%	16,8%	11,1%
İnşaat	52,7%	19,7%	27,6%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	76,1%	8,7%	15,1%
Ulaştırma Ve Depolama	80,0%	10,0%	10,0%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	60,0%	0,0%	40,0%
Bilgi Ve İletişim	100,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	66,7%	33,3%	0,0%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	88,2%	5,9%	5,9%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	98,4%	1,6%	0,0%
Eğitim	100,0%	0,0%	0,0%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	74,4%	13,3%	12,3%

Kaynak: İPA 2015

Bütün sektörlerdeki açık işlerin yarısından fazlası 0-30 gün arasında karşılanmaktadır. Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründeki açık işler 0-30 gün ya da 90+ gün arasında karşılanmaktadır ama 30-89 gün arasında karşılanamamaktadır.

Tablo 44: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

İşyeri Yaşı	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
0-4	85,9%	9,1%	4,9%
5-9	84,0%	2,4%	13,6%
10-14	72,7%	13,1%	14,2%
15-19	48,1%	39,9%	12,0%
20-24	62,3%	17,9%	19,9%
25+	79,4%	8,6%	12,0%
Genel Toplam	74,4%	13,3%	12,3%

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yaşı ile açık işlerin aranma süresi kıyaslandığında açık işlerin çoğunluğunun 25+ yaş işyerlerine ait olduğu ve bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 79,4'ünü 0-30, yüzde 8,6'sını 31-89, yüzde 12,0'sini 90+ gündür aradığı gözlemlenmiştir. 0-4 yaş arası işyerlerinin açık işlerini doldurmakta zorlanmadığı ve sadece yüzde 14,0'lük bir kısmını 31+ gündür aramakta olduğu görülmüştür. Açık işlerini karşılamakta zorlanan yaş grubu yüzde 19,9'luk oranla 90+ gündür eleman arayan 20-24 yaş grubudur.

Tablo 45: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Meslek Grup	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	93,5%	3,3%	3,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	73,5%	11,0%	15,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	65,6%	10,5%	23,8%
Nitelikli Tarım, Ormanlık Ve Su Ürünleri Çalışanları	100,0%	0,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	73,6%	16,7%	9,7%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	65,4%	10,7%	24,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	75,5%	9,0%	15,5%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	78,9%	18,0%	3,1%
Yöneticiler	51,0%	49,0%	0,0%
Genel Toplam	74,4%	13,3%	12,3%

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerin aranma süreleri incelendiğinde; açık işlerin çoğunluğunun 0-30 günlük bir arama süresi içinde olduğu ve Nitelikli Tarım, Ormanlık Ve Su Ürünleri Çalışanlarına ait meslek gruplarına ait açık işlerin tamamı 0-30 gün içinde karşılanmaktadır.

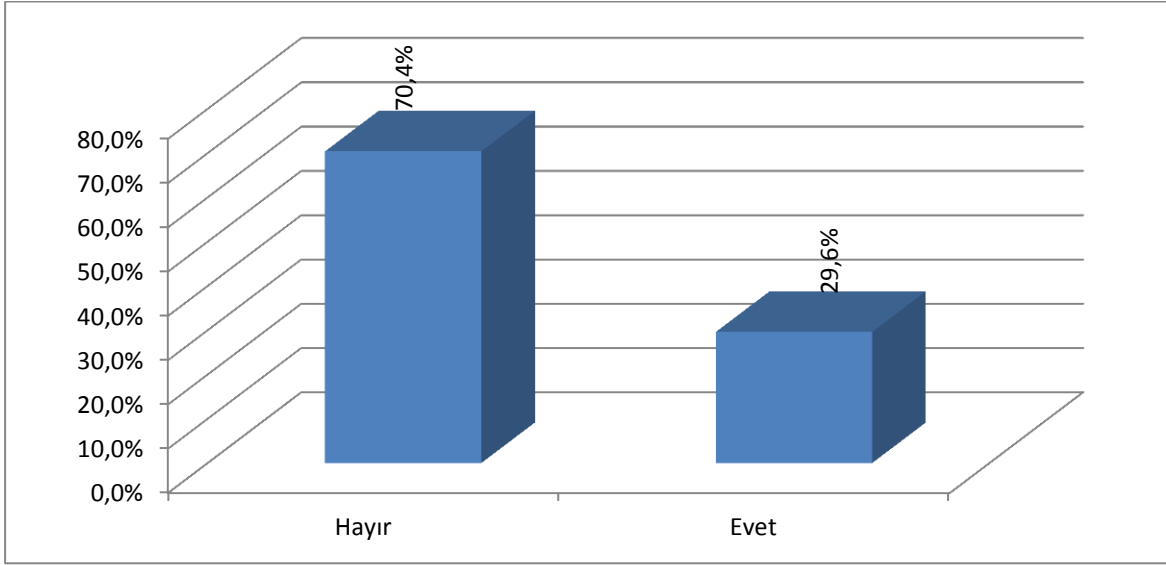
Açık işlerde karşılanma süresinde en çok zorlanılan meslek grubu Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar olmuştur.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Eskişehir ilindeki işyerlerinin yüzde 29,6'sı eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur. Eskişehir ilinin işgücü piyasasında işyerleri aradığı elemanı bulmakta oldukça sıkıntı çekmektedir.

Grafik 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yüzde 29,6'sının aradığı elemanı bulmakta zorluk çekmesi Eskişehir ili işgücü piyasasının arz ve talep yapısında bir uyumsuzluk olduğunu göstermektedir. İşverenler istedikleri elemanı bulurken zorluk çekmektedirler. Temininde güçlük çekilen mesleklerde güçlük çekilme nedenine ilişkin bilgilere çalışmanın ilerleyen kısımlarında değinilecektir.

Eskişehir ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründedir. Bu sektörü sırası ile İmalat ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleri izlemektedir. Bu sektörler ilde işyeri sayısı en fazla olan sektörlerdir. Daha iyi bir analiz için sektördeki toplam işyerlerinin ne kadarının eleman temininde güçlük çektiğine bakmak gerekir. Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme ve Spor, Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çektiğini bildiren işyeri yoktur.

Tablo 46: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

Sektör	2014 10+			2015 10+		
	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	31	12	38,0%	27	7	25,9%
İmalat	480	266	55,3%	460	200	43,4%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	7	1	14,3%	7	2	32,1%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	8	4	50,0%	8	1	12,5%
İnşaat	490	120	24,5%	446	86	19,3%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	400	151	37,7%	380	101	26,5%
Ulaştırma Ve Depolama	70	18	25,0%	63	15	24,1%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	154	74	48,3%	130	58	44,3%
Bilgi Ve İletişim	32	10	30,8%	30	9	28,4%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	7	1	16,7%	5	*	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	12	4	36,4%	11	2	20,0%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	93	29	31,1%	89	21	23,3%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	56	11	18,7%	46	10	22,8%
Eğitim	67	10	15,4%	62	12	18,6%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	35	19	52,9%	34	14	40,5%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme Ve Spor	9	1	12,5%	9	*	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	33	16	48,7%	31	8	24,3%
Genel Toplam	1.984	746	37,6%	1.838	544	29,6%

Kaynak: İPA 2015

2015 yılı İPA çalışması kapsamında ziyaret edilerek cevap alınan 10 ve daha fazla çalışanı olan işyeri sayısı, 2014 yılı İPA çalışmasında cevap alınan işyeri sayısından 146 işyeri eksik olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak bununla beraber söz konusu işyerlerinde temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında önemli oranda azalış gerçekleşmiştir. Geçtiğimiz sene işgücü temininde sıkıntı çektiğini belirten işyerlerinden yüzde 27 oranında olan 202 işyeri bu yıl temininde güçlük çekme durumundan ayrılmıştır. Diğer bir ifadeyle geçtiğimiz sene temininde güçlük çektiğini belirten her 4 işyerinden bir tanesi işgücü bulmakta artık güçlük yaşamamaktadır.

2014 yılı İPA çalışmasında Eskişehir'deki işyerlerinin yüzde 37,6'sının eleman temininde güçlük yaşadığı görülmüştür. Başka bir ifadeyle 2014 yılı İPA çalışmasında işverenlerin her 3 tanesinden biri eleman temininde güçlük yaşadığını belirtmiştir. 2015 yılında ise bu oranın 8 puanlık bir azalışla yüzde 29,6 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Söz konusu azalma yukarıda da belirtildiği gibi özellikle 2014 yılı İPA çalışmasında temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında yüzde 27

oranında bir azalışın olmasından kaynaklanmaktadır. Bununla beraber işyeri sayısında yüzde 7 orana karşılık 146 işyerinin sayısında azalma gerçekleşmiştir.

İşgücü temininde güçlük çeken işyerleri sektörel olarak geçtiğimiz yıl ile karşılaştırıldığında farklılaşmanın en çok Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Temininde güçlük çektiğini belirten işyerlerinde 75 puanlık bir azalış gerçekleşmiş ve yüzde 12,5 işyeri temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Daha sonra sırayı Diğer hizmet faaliyetleri sektörü almaktadır. İşyeri sayısında yüzde 50'lik bir azalış gerçekleşen söz konusu sektörde 24,4puanlık bir azalışla yüzde 24,3 oranında işyeri temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Farklılaşmanın devam ettiği diğer sektörler sırasıyla Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri sektörleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Eskişehir'de geçen yıla göre eleman temininde güçlük çeken işyeri oranı azalsa da Türkiye geneli oranının üzerindedir.

Eskişehir'de 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde 544 kişinin işgücünün temininde güçlük çekildiği görülmüştür.

Tablo 47: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Açık İş Eleman Sayısı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	304	103
Hizmet Ve Satış Elemanları	244	123
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	135	148
Nitelikli Tarım, Ormanlık Ve Su Ürünleri Çalışanları	3	1
Profesyonel Meslek Mensupları	124	43
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	669	339
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	133	61
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	409	566
Yöneticiler	5	2
Genel Toplam	2.026	1.385

Kaynak: İPA 2015

Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde yüzde 33,0'lük pay ve 669 kişi ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırayı yüzde 20,2'lik pay ve 409 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, yüzde 15,0'lik pay ve 304 kişi ile büro hizmetlerinde çalışanlara ait meslek grupları takip etmektedir.

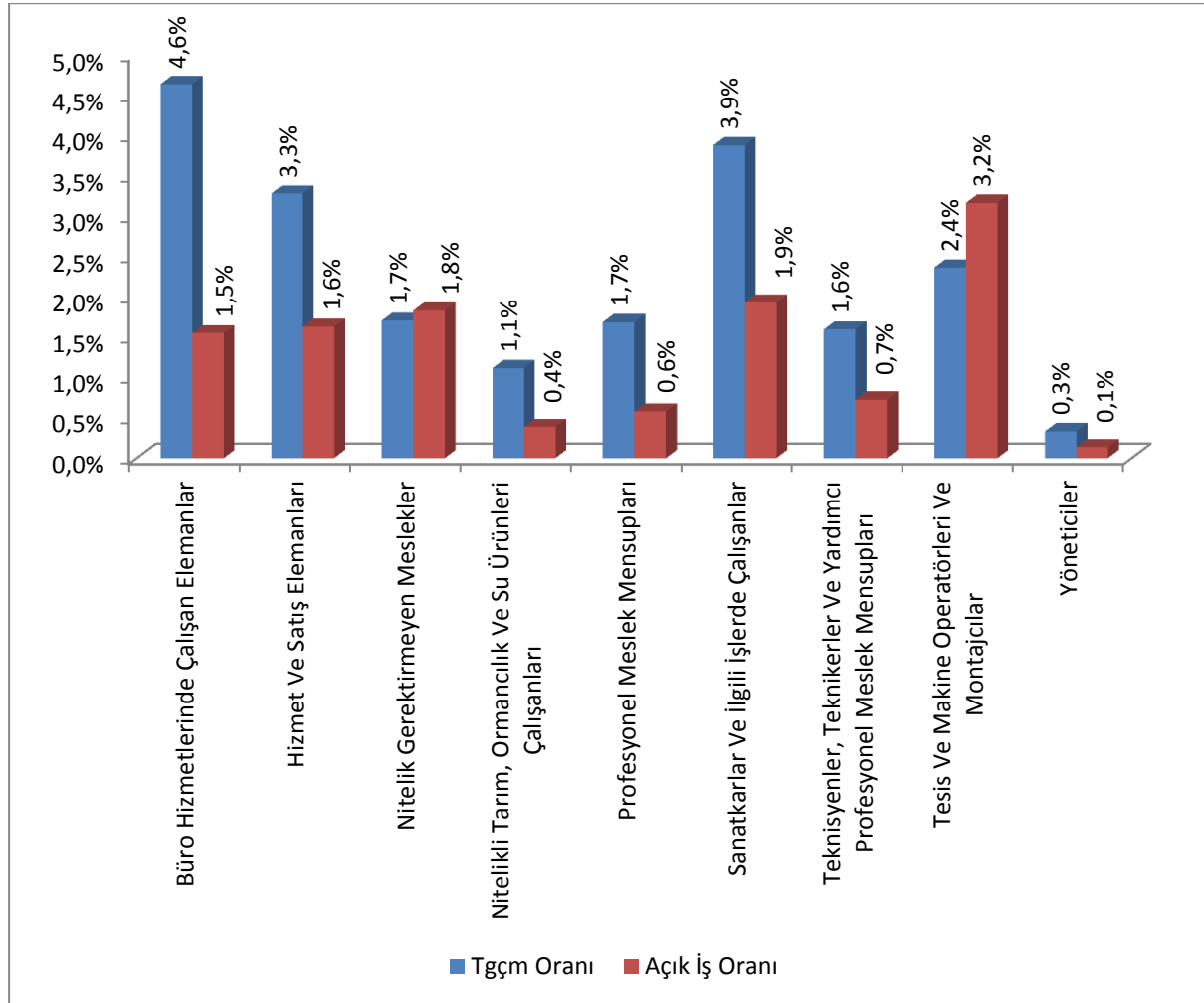
Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı temininde güçlük çekilen meslek gruplarının dağılımına göre farklılık göstermektedir. Açık işlerde ilk sırada Tesis ve Makine Operatörleri ve

Montajcılar, ikinci sırada Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar üçüncü sırada da Nitelik Gerektirmeyen meslekler gelmektedir. Eskişehir’de ağırlıklı olarak imalat sanayisinin olması ve bu sektörde yoğun bir şekilde çalışılması söz konusu meslek gruplarının olan ihtiyacı ve dolayısıyla açık iş arttırmaktadır.

Eskişehir ilindeki temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek grubuna göre sıralaması Türkiye geneli ile farklılık göstermektedir.

Eskişehir ilinde meslek gruplarına göre açık iş oranları ile toplam çalışan sayısına temininde güçlük çekilen kişilerin oranlandığı temininde güçlük çekilme oranı Grafik 17’de beraber değerlendirilmiştir.

Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışması sonuçlarına göre Eskişehir’de Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanların yüzde 4,6’sında temininde güçlük çekilmektedir. 2014 İPA çalışmasında da söz konusu meslek grubunda çalışanlarda yüzde 8 oranında temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. 2015 İPA’da sırası yüzde 3,9 ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlara ait meslek grubu ve yüzde 3,3 ile Hizmet Ve Satış

Elemanlarına ait meslek grupları almaktadır. Burada dikkat çekici olan durum yüzde 3,3 ile üçüncü sırada olan Hizmet Ve Satış Elemanları 2014 yılı İPA çalışmasında yüzde 4,7 ile ikinci sırada yer almaktadır. Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ise 2014 yılı İPA çalışmasında yüzde 4,6 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

2015 yılı İPA çalışması kapsamında Eskişehir’de eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler tabloda gösterilmiştir.

Tablo 48: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler

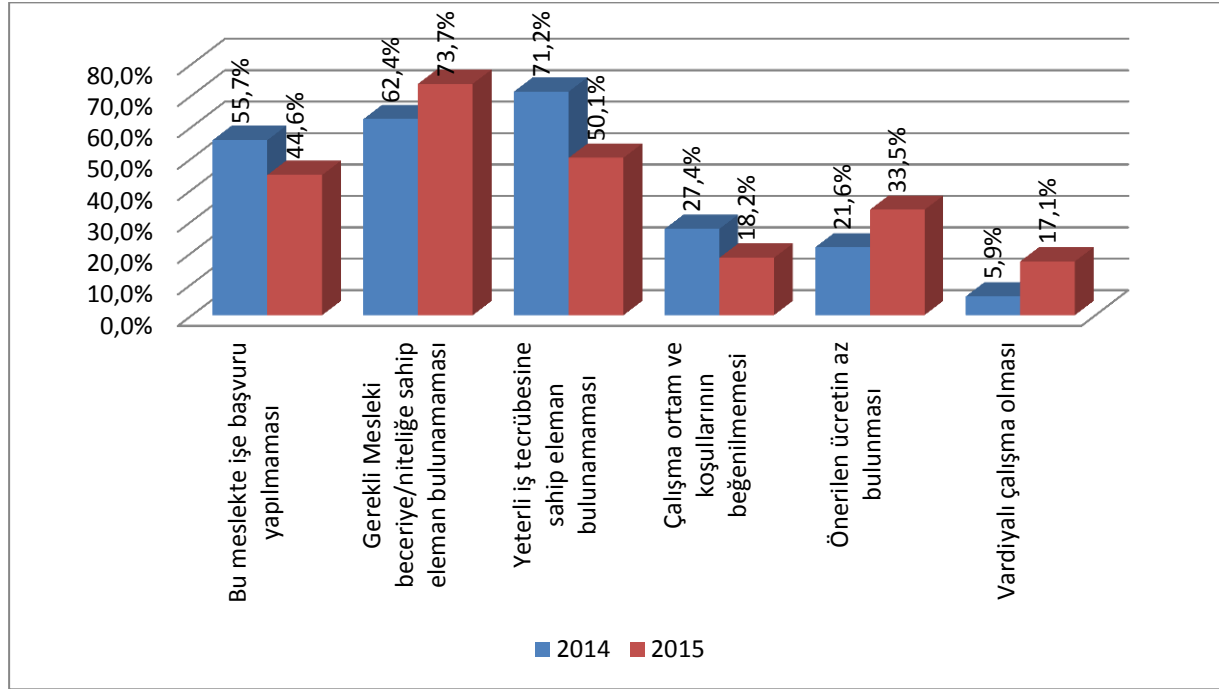
Meslek	Dağılım
Müşteri Temsilcisi	12,7%
Gaz Altı Kaynakçısı	6,2%
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	5,4%
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	3,2%
Garson (Servis Elemanı)	3,1%
NC/CNC Tezgah Operatörü	2,1%
Metal Mamuller Montaj İşçisi	1,7%
Beden İşçisi (Genel)	1,5%
Elektrikçi (Genel)	1,4%
Diğer	62,9%
Genel Toplam	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Müşteri Temsilcisi mesleği yüzde 12,7’lük payla ilk sırada yer almaktadır. Aynı zamanda en fazla açık iş olan ikinci meslek konumundadır. En fazla eleman temininde güçlük çekilen ilk 10 meslek ile en fazla açık iş olan ilk 10 mesleğin 6 tanesi ortaktır. Müşteri Temsilcisi, Gaz Altı Kaynakçısı, İmalat ve İlgili İşçiler (Makine İle), Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Garson (Servis Elemanı) ve Beden İşçisi (Genel) meslekleri her iki grupta da ilk 10 mesleğin içerisinde yer almaktadır. Bu meslekler Eskişehir işgücü piyasasında eleman ihtiyacı olan ve eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdir. Özellikle bu mesleklere yönelik aktif istihdam tedbirleri alınmalıdır.

Temininde güçlük çekilme nedenleri eleman temininde güçlük çekilen mesleklerde teşhisi doğru koyabilmemizi sağlamaktadır.

Grafik 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışmasında işverenlere temininde güçlük çektikleri işgücü için;

- ❖ Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması,
- ❖ Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması,
- ❖ Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması,
- ❖ Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi,
- ❖ Önerilen Ücretin Az Bulunması,
- ❖ Vardiyalı Çalışma Olması

nedenlerinden kendilerine uygun olanlarını seçmeleri istenmiştir. 2014 ve 2015 yılı İPA çalışmasının talep tarafını oluşturan işverenler tarafından doldurulan nedenler Grafik 18’de karşılaştırılmıştır. Buna göre farklılaşmanın en çok olduğu neden “Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ” olarak karşımıza çıkmaktadır. 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 71,2’i söz konusu nedeni işaretlerken, bu çalışmada aynı neden 21,1 puanlık bir azalışla yüzde 50,1 işveren tarafından işaretlenmiştir. 2015 yılında işverenler tarafından daha çok işaretlenen nedenler ise geçtiğimiz yıla göre 11,3 puanlık artışla yüzde 73,7 işveren tarafından işaretlenen “Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ” ve ikinci sırada işveren tarafından işaretlenen “Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması” seçeneğidir. Yüzde 44,6 ile “Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması” temininde güçlük çekme nedenleri arasında üçüncü sırada yer almaktadır.

2014 yılında ise temininde güçlük çekilme nedenleri şöyledir; Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması, Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması, Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmamasıdır.

Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

Kaynak: İPA 2015

İşgücü temininde güçlük çekme nedenleri Eskişehir ve Türkiye genelinde değerlendirildiğinde ilk üç neden sıralamasının aynı olduğu görülmektedir. Bununla beraber Eskişehir’de işverenlerin Türkiye geneli işverenlerinden daha yüksek oranlarla “Vardiyalı Çalışma Olması”, “Önerilen Ücretin Az Bulunması”, “Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması” ve “Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması” nedenlerini işaretlediği görülmektedir. Eskişehir ile Türkiye arasında oran olarak karşılaştırma yapıldığında yüzde 11,2 oranla “Önerilen Ücretin Az Bulunması” en yüksek farka sahiptir. Söz konusu neden de Eskişehir’deki işverenler tarafından temininde güçlük çekme nedeni olarak daha çok işaretlenmiştir. Başka bir ifadeyle işverenler bu nedenleri işgücü temininde karşılaştıkları güçlükte etkin bir neden olarak değerlendirmektedirler. Adı geçen nedenler işgücü piyasasının arz tarafı olan işgücünü doğrudan ilgilendirmektedir. Dolayısıyla nedenlerin dağılımı sadece işverenlerin görüşünü yansıtmaktadır.

Tablo 49: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Sektör	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması	Genel Toplam
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	16,7%	75,0%	41,7%	33,3%	16,7%	0,0%	100,0%
İmalat	38,9%	73,2%	55,9%	20,6%	34,2%	12,3%	100,0%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtım	44,4%	55,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
İnşaat	36,0%	79,6%	70,6%	22,7%	24,6%	1,9%	100,0%
Toptan Ve Perakende Ticaret	40,5%	69,6%	52,7%	17,3%	15,6%	3,8%	100,0%
Ulaştırma Ve Depolama	34,2%	73,7%	71,1%	44,7%	44,7%	10,5%	100,0%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	43,0%	63,4%	59,9%	21,8%	22,5%	14,8%	100,0%
Bilgi Ve İletişim	95,2%	97,6%	8,2%	0,0%	92,2%	90,3%	100,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	33,3%	0,0%	100,0%	33,3%	0,0%	0,0%	100,0%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	26,7%	68,9%	62,2%	24,4%	13,3%	0,0%	100,0%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	40,0%	62,7%	18,2%	18,2%	9,1%	0,0%	100,0%
Eğitim	25,0%	39,3%	50,0%	0,0%	7,1%	0,0%	100,0%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	46,9%	56,1%	29,5%	3,0%	5,9%	0,0%	100,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	37,5%	50,0%	62,5%	12,5%	25,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	44,6%	73,7%	50,1%	18,2%	33,5%	17,1%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

*Tabloda Sektörler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Temininde güçlük çekme nedenleri sektörler özelinde incelendiğinde; Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İmalat, İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde “Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması” nedeni ilk sırada yer almaktadır. Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İmalat sektöründe ikinci neden olarak “Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması” sebebi yer alırken İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe ikinci neden olarak “Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması” yer almaktadır. Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe “Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması” ve “Vardiyalı çalışma olması” nedenleri hariç tüm nedenler için işyerlerinin tamamı temininde güçlük çektiklerini belirtmişlerdir. Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe de tüm işyerleri “Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması” konusunda temininde güçlük çekmektedir. Nedenler üzerinde sektörler incelendiğinde; “Önerilen Ücretin Az Bulunması” ve “Vardiyalı Çalışma Olması” nedenlerinin, özellikle İnşaat sektöründe faaliyet gösteren işverenler açısından işgücü temininde bir engel olarak görülmediği sonucu ortaya çıkmaktadır. Yine “Vardiyalı Çalışma Olması” nedeni Konaklama ve Yiyecek Hizmeti sektöründe faaliyet gösteren işverenler tarafından daha az sayıda işaretlenmiştir.

Tablo 50: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Meslekler	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması
Müşteri Temsilcisi	77,6%	100,0%	2,0%	0,0%	77,6%	77,6%
Gaz Altı Kaynakçısı	41,3%	77,9%	58,8%	26,1%	34,0%	8,2%
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	13,7%	21,7%	0,0%	18,0%	61,8%	46,5%
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	23,0%	87,7%	26,2%	35,3%	35,3%	23,0%
Garson (Servis Elemanı)	60,2%	43,3%	58,6%	18,8%	20,9%	14,0%
NC/CNC Tezgaah Operatörü	38,6%	87,4%	90,3%	0,0%	46,1%	0,0%
Metal Mamuller Montaj İşçisi	9,7%	100,0%	100,0%	59,8%	59,8%	0,0%
Beden İşçisi (Genel)	67,1%	16,5%	32,9%	36,9%	0,0%	16,5%
Elektrikçi (Genel)	39,2%	92,1%	77,5%	14,6%	14,6%	0,0%
Satış Danışmanı	55,6%	56,4%	76,2%	12,0%	12,0%	7,9%
CNC Torna Tezgaahı Operatörü	55,8%	88,2%	67,7%	23,7%	52,3%	20,0%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	51,3%	75,6%	69,9%	35,8%	42,6%	0,0%
Pres Döküm Makinesi Operatörü	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Sihhi Tesisatçı/Isıtma Ve Sihhi Tesisatçı	31,9%	73,9%	73,9%	0,0%	17,0%	0,0%
Paketleme İşçisi (El İle)	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	9,4%	9,4%
Kurye	4,7%	76,2%	62,1%	71,7%	57,3%	0,0%
Aşçı	25,3%	90,1%	70,1%	25,0%	9,7%	5,0%
Güvenlik Görevlisi	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	50,0%	0,0%
Diğer Elektrik Teknisyenleri	67,7%	100,0%	100,0%	32,3%	0,0%	0,0%
Pres Tezgaahı Operatörü (Kesim)	39,0%	89,1%	83,4%	10,9%	50,0%	5,5%

Kaynak: İPA 2015

*Meslekler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Meslekler bazında teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk beş meslek ve en çok temininde güçlük çekme nedeni şöyledir; Müşteri Temsilcisi “Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması”, Gaz Altı Kaynakçısı “Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması”, İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle) “Önerilen Ücretin Az Bulunması”, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı “Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması”, Garson (Servis Elemanı) “Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması”dır. Pres Döküm Makinesi Operatörü için temininde güçlük çekilme nedeni olarak tek bir neden “Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması” olarak belirtilmiştir. İlk 20 mesleğin çoğunluğu açısından sıralaması ise “Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması” “Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması”, “Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması”dır.

Tablo 51: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

İŞKUR Hizmetleri	Temininde Güçlük Çeken İşyeri	Temininde Güçlük Çekmeyen İşyeri
Çalışanlara Yönelik Eğitim	0,3%	0,4%
Eleman Talebi	95,7%	87,1%
İEP	8,0%	5,5%
İşveren Danışmanlığı	52,1%	48,7%
KÇÖ	0,0%	0,6%
Kurs	1,0%	1,5%
Mevzuat Danışmanlığı	20,4%	14,9%

Kaynak: İPA 2015

Raporun bu kısmında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri temininde güçlük çekme durumlarına göre incelenmiştir. Buna göre işgücü temininde güçlük çeken işyerleri, güçlük çekmeyen işyerlerine göre İşbaşı Eğitim Programları, İşveren Danışmanlığı ve Mevzuat Danışmanlığı hizmetlerinden daha yüksek oranda faydalandığı görülmektedir. Bununla beraber temininde güçlük çekmeyen işyerleri Çalışanlara Yönelik Eğitim, Kısa Çalışma Ödeneği ve İşbirliği İle Mesleki Eğitim (Kurs) hizmetlerinden daha yüksek oranda yararlanmıştır. .

İşgücü temininde güçlük çekme ve çekmeme durumlarına göre farklılaşmanın en çok olduğu hizmet Eleman Talebi programlarıdır. Farklılaşmanın belirgin olduğu diğer bir hizmet ise Mevzuat Danışmanlığı olarak karşımıza çıkmaktadır. İşgücü temininde güçlük yaşayan işverenlerin, güçlük çekmeyen işverenlere göre Mevzuat Danışmanlığı hizmetinden daha fazla faydalandıkları görülmektedir.

Eskişehir ilinde işyerlerinin yüzde 29,6’sı eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 21,9’una vardiyalı çalışma yapılmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin ise yüzde 42,7’si eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 39’dur.

Tablo 52: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	10+		
	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	Genel Toplam
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	5	4	9
İmalat	83	94	177
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtım	0	2	2
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	1	1	2
İnşaat	8	10	18
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	22	60	82
Ulaştırma Ve Depolama	3	11	14
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	37	24	62
Bilgi Ve İletişim	1	1	2
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	0	1	1
Gayrimenkul Faaliyetleri	1	2	3
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	0	1	1
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	3	4	7
Eğitim	1	0	1
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	5	3	8
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme Ve Spor	0	3	3
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1	9	10
Genel Toplam	172	230	402

Kaynak: İPA 2015

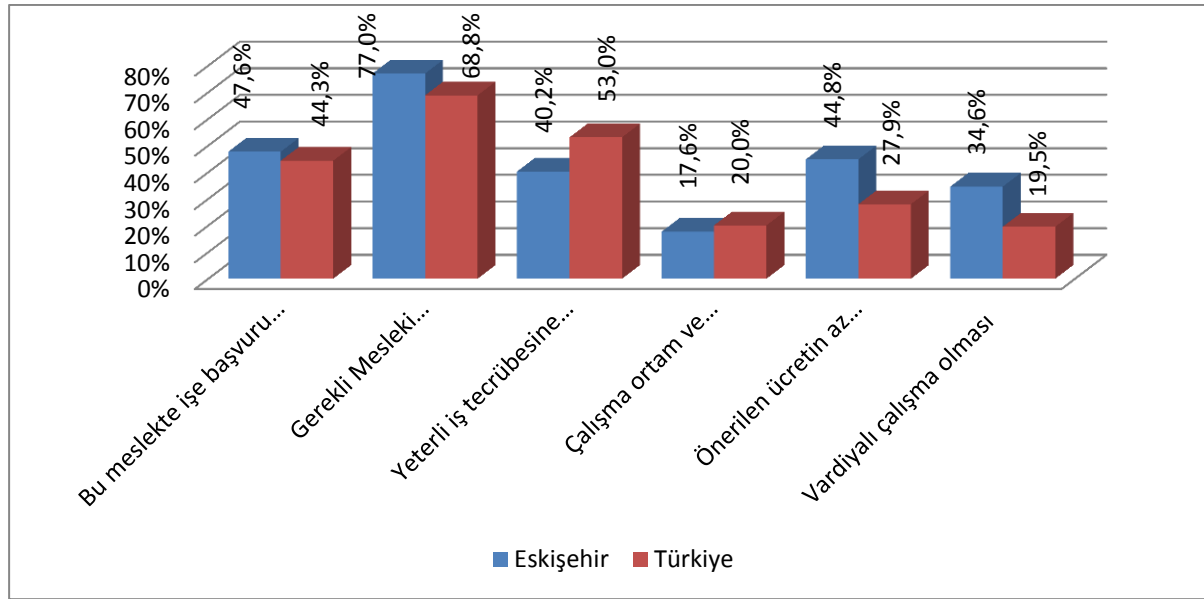
Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha düşüktür ve vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinin temininde güçlük çeken toplam işyerlerinin 31,6'sını oluşturmaktadır.

Sektörel olarak incelediğimizde ise; Eğitim sektörlerinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin tamamı eleman temininde güçlük çekmektedir. Dört sektörde vardiyalı çalışma yapılan işyerinden teminin güçlük çekenlerin sayısı güçlük çekmeyenlere göre daha fazladır bu sektörler; Madencilik Ve Taş Ocakçılığı, Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Eğitim, İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleridir. Dört sektörde ise vardiyalı çalışma yapılmasına rağmen eleman temininde güçlük çekilmemektedir bunlar; Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtım, Finans Ve Sigorta Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme Ve Spor sektörleridir.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde günlük çekme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha düşüktür. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan ve eleman temininde günlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde günlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 20’de sunulmuştur.

Grafik 20: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Günlük Çekme Nedenleri

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması ile Önerilen Ücretin Az Bulunması gelmiştir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde günlük çekmelerinin en düşük oranlı nedenlerinden birinin Çalışma Ortam Ve Koşullarının Beğenilmemesi dikkat çekicidir. Ancak Türkiye genelinde eleman temininde günlük çekilen meslekler içerisinde temininde günlük çekilme nedeni olarak Vardiyalı Çalışmanın oranı yüzde 4’tür. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istenilen elemanın temininde Gerekli Mesleki Beceri Ve Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması en büyük problemdir.

Vardiyalı çalışma yapma konusunda ise Eskişehir ile Türkiye geneli ayrılmaktadır. Türkiye genelinde en düşük orana vardiyalı çalışma sahipken, Eskişehir’de ise işveren merkezli seçenekler içerisinde Çalışma Ortam Ve Koşullarının Beğenilmemesi ilk sıradadır.

Eskişehir ilinde işyerlerinin yüzde 29,6’i eleman temininde günlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 12,9’u ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin ise yüzde 52,9’u eleman temininde günlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 35’tir.

Tablo 53: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	10+		
	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	TGÇM Toplam
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	2	2	4
İmalat	110	76	186
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	0	1	1
İnşaat	1	4	5
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	8	25	33
Ulaştırma Ve Depolama	1	0	1
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	2	1	3
Bilgi Ve İletişim	0	2	2
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	1	0	1
Genel Toplam	125	111	237

Kaynak: İPA 2015

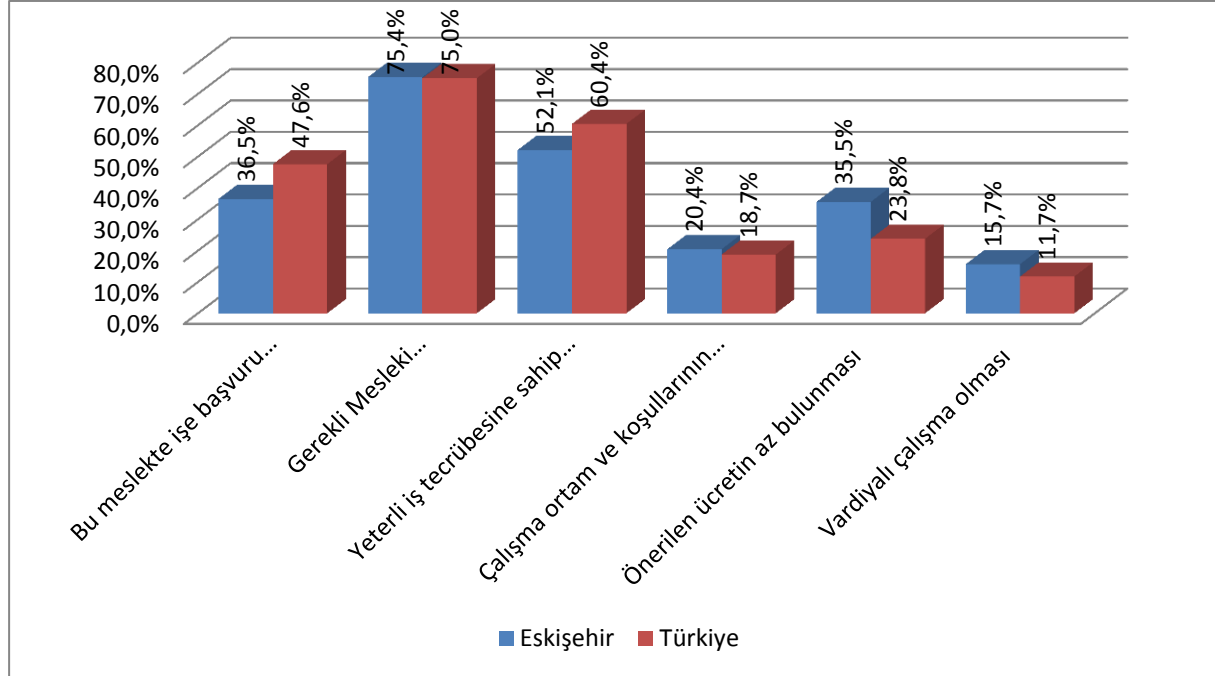
İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. İhracat yapan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Eskişehir'de ihracat yapan işyerlerinden sadece Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ile Bilgi ve iletişim sektöründe bulunanlar eleman temininde güçlük çekmez iken ihracat yapılan diğer sektörlerde eleman temininde güçlük çekilmektedir.

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir.

İhracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 21’de sunulmuştur.

Grafik 21: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin ihracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin Türkiye geneli sıralaması ile Eskişehir ili sıralaması birbirine yakındır.

Eskişehir’de işyerlerinin yüzde 29,6’i eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 11’inin part-time çalışanı bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin ise yüzde 60,9’si eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,4’tür.

Tablo 54: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	10+		
	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	1	0	1
İmalat	20	19	39
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	1	2
İnşaat	13	7	20
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	22	12	34
Ulaştırma ve depolama	9	3	12
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	15	15	30
Bilgi ve iletişim	3	0	3
Gayrimenkul faaliyetleri	0	1	1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	7	3	10
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	7	2	9
Eğitim	15	6	21
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	7	8	16
Kültür, sanat eğlence, dinlenme ve spor	1	0	1
Diğer hizmet faaliyetleri	2	1	3
Genel Toplam	124	79	203

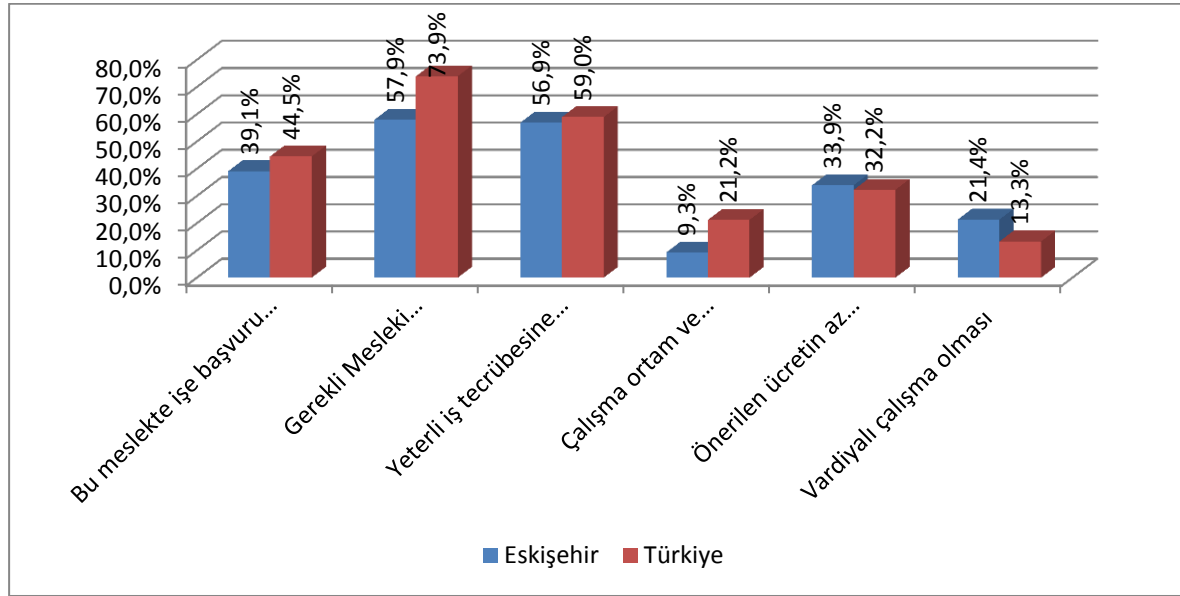
Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Part-time çalışanı olan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Eskişehir'de gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinin dışında kalan part-time çalışana sahip olan işyerleri eleman temininde güçlük çekmektedir.

Part-time çalışanı olan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 22'te sunulmuştur.

Grafik 22: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin Eskişehir ile Türkiye geneli sıralaması birbirine yakındır. Eskişehir ilinde part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme nedenleri içerisinde Çalışma Ortam Ve Koşullarının Beğenilmemesi oranı Türkiye geneline göre oldukça düşüktür.

İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlere 2016 yılı Mart-Nisan döneminin öngören istihdam artış ya da azalışına ilişkin tahminleri alınmıştır. İşverenlerin şu an ki mevcut istihdamlarını esas alarak dört seçeneqli bir yanıtı vermeleri talep edilmiştir. Buna göre mevcut istihdam işverenin öngörüsüne göre ya artış gösterecek ya azalacak ya da değişmeyecektir. Bu üç seçeneğin dışında işverenin fikrim yok söyleme seçeneği de mevcuttur.

İşyerlerinin çalışma biçimlerine göre diğer bir anlamda özelliklerine göre net istihdam değişim oranları tabloda gösterilmiştir.

Tablo 55: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

İşyerinin Çalışma Biçimi	NİDO
Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerleri	2,4%
İhracat Yapan İşyerleri	2,5%
Part-time Çalışanı Olan İşyerleri	2,0%
Genel Toplam	2,8%

Kaynak: İPA 2015

Eskişehir’de vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,4 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı yüzde 2,5, part-time çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 2,0 oranında istihdam artışı beklenmektedir. İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 2,8’dir. İhracat yapan işyerleri kapasitelerini yüksek oranda arttırma eğilimindedirler. Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine baktığımızda NİDO vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,9, İhracat yapan işyerlerinde yüzde 2,8 ve part-time çalışanı olan işyerlerinde yüzde 2,6’dır. Eskişehir ilindeki işyerlerinin NİDO Türkiye genelindeki işyerlerinin ortalamasının üstündedir.

2016 yılının Mart-Nisan aylarında çalışmanın yapıldığı döneme göre Eskişehir’de istihdam artışı beklenmektedir. Bu istihdam artışı beklentisi doğru okunmalı ve ona göre tedbirler alınmalıdır. İPA çalışmasında Eskişehir, işverenlerin aradıkları elemanı bulmada zorlandıkları bir il olarak dikkat çekmiştir. Bu nedenle istihdam artışı beklenen alanlarda işgücü piyasasının aradığı niteliklerde eleman yetiştirilmeye ve gerekli diğer tedbirleri almaya hemen başlanmalıdır.

Sektörlere göre Net İstihdam Değişimi incelendiğinde istihdam azalışı beklenen iki sektör olduğu görülmektedir. Aynı tabloyu Türkiye geneli için incelediğimizde sadece eğitim sektöründe istihdam azalışı beklendiğini diğer sektörlerde ise istihdam artışı beklendiği görülmektedir.

Tablo 56: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
İmalat	1.112	2,9%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	361	3,7%
İnşaat	277	3,8%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	82	2,8%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	124	5,0%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	72	3,0%
Ulaştırma Ve Depolama	30	1,3%
Eğitim	2	0,1%
Bilgi Ve İletişim	-40	-2,8%
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	-23	-1,7%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	34	2,6%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	12	1,4%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	20	3,5%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme Ve Spor	3	0,7%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	14	5,6%
Gayrimenkul Faaliyetleri	2	1,4%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	0	0,0%
Genel Toplam	2.083	2,81%

Kaynak: İPA 2015

Eskişehir’de Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörü yüzde 5,6 oranında 14 kişilik mevcut istihdamda artış bekleyerek sektörler arasında en yüksek oranda artış bekleyen sektör olmuştur. Yüzde 5,0’lik bir oranla bu sektörü İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü takip etmektedir ki burada da 124 kişilik bir istihdam artışı beklentisi söz konusudur. Bu sektörü yüzde 3,8 ile İnşaat sektörü takip etmektedir.

Türkiye genelinde de ilk sırada İnşaat sektörü bulunurken daha sonra Bilgi ve İletişim ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri gelmektedir. Eskişehir ilinde NİDO beklentisi Türkiye geneline göre daha düşüktür.

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimlerine baktığımızda istihdam azalışı beklenen meslek grubu bulunmamaktadır. Türkiye genelinde tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir.

Tablo 57: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	644	3,7%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	684	4,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	159	1,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	206	2,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	222	3,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	138	1,9%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	22	0,3%
Yöneticiler	2	0,1%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	5	1,8%
Genel Toplam	2.083	2,8%

Kaynak: İPA 2015

Eskişehir’de meslek gruplarına göre net istihdam artışını değerlendirdiğimizde 684 kişilik istihdam artışı beklentisiyle Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu ilk sırada yerini almıştır. Bu meslek grubunu sırasıyla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ile Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grupları takip etmektedir.

Meslek gruplarına net istihdam değişim oranları açısından baktığımızda yine sıralamanın değişmediği ve yüzde 4,0 oranında Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanların ilk sırada olduğu görülmektedir. Aynı şekilde takip eden sektörler de sırasıyla şu oranlarda belirlenmiştir; Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar yüzde 3,7 oranında, Hizmet ve Satış Elemanları için ise yüzde 3,0 ile net istihdam oranında değişiklik beklenmekte, diğer bir anlamda bu ölçüde bir mevcut istihdam artışı beklenmektedir.

En düşük artışın beklendiği Yöneticiler meslek grubunda ise 2 kişilik artış yüzde 0,1’lik bir dilime tekabül etmektedir.

Türkiye genelinde de en yüksek oranda Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda istihdam artışı beklenmektedir. Daha sonra Tesis ve Makine Operatörleri ile Hizmet ve Satış Elemanları gelmektedir.

Tablo 58: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Elektrik Tesisatçıları
İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)
Alüminyum Doğramacı	Tuğla İmal İşçisi
Temizlik Görevlisi	İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)
Seramik İmal İşçisi	Beden İşçisi (İnşaat)
Porselen Ve Seramik Eşyası İmal İşçisi	Beden İşçisi (Genel)
Satış Danışmanı	Temizlik Görevlisi
Gaz Altı Kaynakçısı	Otomotiv Kaporta İşçisi
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Gaz Altı Kaynakçısı
Garson (Servis Elemanı)	Beden İşçisi-Bina İnşaatı

Kaynak: İPA 2015

En fazla istihdam artışı beklenen meslekler ile en fazla istihdam azalışı beklenen mesleklerin içerisinde İmalat sektörüne ait mesleklerin ağırlığı dikkat çekicidir. İstihdam azalışı beklenen mesleklerin daha az eğitim gerektiren meslekler olması yine dikkat çekicidir.

Mesleklerdeki istihdam artışı veya azalışının olacağına bilinmesi işgücü piyasasının hareketliliğinin sağlanması açısından önemli bir analizdir. Bu çalışma ile doğru ve kalıcı istihdamın sağlanmasına ve kaynakların verimli kullanılmasına rehberlik ve veri kaynağı teşkil etmek amaçlanmaktadır. Toplam 213 farklı meslekte 2 bin 499 kişilik istihdam artışı beklenirken, 52 farklı meslekte de 416 kişilik istihdam azalışı beklenmektedir.

Tablo 59: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler

Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	İhracat Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Hemşire
Seramik İmal İşçisi	İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	Acil Tıp Teknisyeni
İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	Nc/Cnc Tezgah Operatörü	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Alüminyum Doğramacı	Temizlik Görevlisi
Nc/Cnc Tezgah Operatörü	Seramik İmal İşçisi	Garson (Servis Elemanı)
Garson (Servis Elemanı)	Gaz Altı Kaynakçısı	Elektrik Teknikeri
Gaz Altı Kaynakçısı	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Satış Danışmanı
Hemşire	Pres Döküm Makinesi Operatörü	İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)
Acil Tıp Teknisyeni	Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)	Makine Montajcısı
Plastik Mamuller Montaj İşçisi	Montajcı (Kurgucu)	Satış Temsilcisi / Plasiyer

Kaynak: İPA 2015

Net istihdam artışı veya azalışı beklenen meslekler işyerlerinin özelliklerine göre değişiklik göstermektedir.

Örneğin net istihdam artışı beklenen ilk meslek Metal Mamuller Montaj İşçisi olmasına rağmen vardiyalı çalışma ve ihracat yapılan işyerlerinde aynı iken Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde ise Hemşire mesleği ön plana çıkmıştır. Benzer şekilde net istihdam azalışı olan tüm meslekleri işyerleri özelliklerine göre sıralandığında vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Tuğla İmal İşçisi ve Beden İşçisi(Genel) ile Fırıncılar, Pastacılar, Şekerleme İmalat İşçisi mesleklerinde, ihracat yapan işyerlerinde ise Tuğla İmal İşçisi, Beden İşçisi(Genel), Sevkiyat Görevlisi, Depo Sorumlusunda, son olarak part-time çalışanı olan işyerlerinde ise sırasıyla; Tuğla İmal İşçisi, Fırıncılar, Pastacılar, Şekerleme İmalat İşçisi, Otomasyon Sistemleri Destek Elemanları mesleklerinde azalış beklenmektedir. Tuğla imal işçisinin işyeri özelliklerine göre vardiyalı, ihracat yapan ve part-time çalışanı olan işyerinde de en çok azalış gösteren meslek olması dikkat çekicidir. Buna göre bu meslekte azalışı belirten işyerleri birbirlerine benzemektedir. Bu çalışma bize işyerlerinin özelliklerine göre ihtiyaçları doğrultusunda istihdam artışı veya azalışı beklenen mesleklerin değişebileceğini diğer bir deyişle ihtiyacın mesleğe yansıtacağını göstermektedir.

İstihdam artış/azalış beklentisi bölümünde buraya kadar istihdam artış/azalış beklenen kişi sayısına ve özelliklerine ilişkin veriler sunulmuştur. Bu tabloda ise istihdam artışı/azalışı bekleyen veya fikri olmayan işyerlerine ilişkin verilere yer verilecektir.

Tablo 60: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

Sektörler	İstihdam Artışı %	İstihdam Azalışı %	İstihdam Değişmeyecek İşyeri %	Fikrim Yok %
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	7,4%	3,7%	40,7%	48,1%
İmalat	26,6%	1,1%	37,1%	35,1%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	14,3%	0,0%	85,7%	0,0%
Su Temini	25,0%	0,0%	50,0%	25,0%
İnşaat	12,8%	3,8%	38,5%	45,0%
Toptan Ve Perakende Ticaret	19,7%	2,5%	44,5%	33,3%
Ulaştırma Ve Depolama	13,8%	5,2%	44,8%	36,2%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	15,6%	1,6%	48,3%	34,4%
Bilgi Ve İletişim	21,5%	7,2%	50,1%	21,2%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	0,0%	75,0%	25,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	10,0%	10,0%	50,0%	30,0%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	10,5%	3,5%	51,2%	34,9%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	13,7%	2,3%	31,7%	52,3%
Eğitim	10,2%	6,8%	44,1%	39,0%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	18,6%	0,0%	40,7%	40,7%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme Ve Spor	14,3%	0,0%	42,9%	42,9%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	17,3%	6,9%	58,4%	17,3%
Genel Toplam	18,0%	2,8%	42,0%	37,2%

Kaynak: İPA 2015

Sektörlere göre Eskişehir'deki işverenlerin istihdam artışı-azalışı beklediği ya da değişiklik olmayacağını belirttiği ya da fikrim yok diye bahsettiği işyeri oranları Tablo 60'da görülmektedir.

Araştırma kapsamına giren Eskişehir'deki işyerlerinin yaklaşık yüzde 37,2'sinin geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yaklaşık yüzde 42'dir. Yine Eskişehir'de işyerlerinin yaklaşık yüzde 42,0'si istihdamının değişmeyeceğini belirtirken bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,6'dır. Eskişehir ilinde her dört işyerlerinden biri geleceğe pozitif şekilde bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken sadece yüzde 2,8'si istihdamlarında azalış beklentisi içindedir. Türkiye genelinde ise yüzde 16,4'ü istihdam artışı beklerken, yüzde 3,2'si istihdam azalışı beklemektedir. Eskişehir'deki işverenler geleceğe daha umutla bakmaktadırlar.

Sektörel olarak bakıldığında ise; Eskişehir'de en yüksek oranda istihdam artışı bekleyen sektör yüzde 26,6 ile İmalat sektörü iken en çok azalış Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe yüzde 10,0 oranındadır. Araştırmadan çıkan diğer bir sonuç ise Gayrimenkul Faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme Ve Spor sektörlerinden derlenen verilere göre bu sektörlerde ne artış ne de azalış beklenmemektedir ve hatta hiçbir değişiklik olmayacağı yönünde sonuçlar elde edilmiştir.

Bunun yanı sıra yüzde 52,3 gibi yüksek bir oranda İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörünün geleceği ile ilgili fikir beyan edilmediğine dair sonuç ortaya çıkmıştır.

Tablo 61'de Eskişehir ilindeki işyerlerinin özelliklerine göre istihdam beklentileri değerlendirilmiştir.

Tablo 61: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşyeri Özellikleri	İstihdam Artışı Bekleyen İşyeri %	İstihdam Azalışı Bekleyen İşyeri %	Değişmeyecek Olan İşyeri %	Fikrim Yok İşyeri%
İhracat Yapan İşyeri	33,1%	2,2%	30,0%	34,7%
Vardiyalı İşyeri	25,3%	2,6%	33,4%	38,7%
Kısmi Çalışanı Olan İşyeri	22,8%	4,7%	37,2%	35,3%
Toplam İşyeri	18,0%	2,8%	42,0%	37,2%

Kaynak: İPA 2015

Eskişehir ilindeki işyerlerinden belirli özelliğe sahip olanların istihdam beklentilerine bakıldığında hepsinin birbirinden farklı özellikler içerdiği görülmektedir. İstihdam artışı bekleyen işyerleri istihdam azalışı bekleyen işyerlerinin çok üstündedir. İhracat yapan işyerleri ile vardiyalı işyeri azalış beklenti oranları birbirine çok yakın iken part time çalışan işyerlerinin azalış beklenti oranı diğerlerinden 2-3 puanla farklılaşmaktadır. Değişmeyeceğini düşünen işyerlerinin oranı yüzde 42 iken ihracat yapan vardiyalı ve part time çalışanı olan işyerlerinde istihdam değişimi olmayacağını düşünen işyerleri oranı yüzde 42 altındadır. İstihdam değişimi hakkında fikri olmayan işyerlerinin oranları birbirine yakındır. İhracat yapan vardiyalı ve part time çalışanı olan işyerlerinin istihdam artışı beklentisi tüm işyerlerine göre daha olumludur.

SONUÇ

Eskişehir İşgücü Piyasası Analizi raporunun, 2015 yılında Eskişehir ilinde gerçekleştirilen Talep Araştırması çerçevesinde öne çıkan amaçlarından bir tanesi en genel anlamıyla aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlamaktır. Diğer amaç ise işgücü piyasasında özellikle talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Dolayısıyla bu raporun bulguları raporun veri sağlama kapasitesi ve ihtiyaçların tespitine yönelik katkı ve öneriler açısından değerlendirilebilir.

Talep Araştırması, Eskişehir ilinde istihdam ve işsizlik sorunlarının çözümüne yönelik işgücü yapısı ve sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik veri ve bilgi derlenmesini kolaylaştırıcı bir çalışma olmuştur. Özellikle il bazında işgücü piyasasına ilişkin verilerin az olması, Talep Araştırması'nın katkılarını daha kıymetli hale getirmektedir. Ancak bu rapor çerçevesinde veri derleme ve değerlendirme anlamında yaşanan bazı sıkıntılar vardır. Bu sıkıntıların biri işgücü talebi araştırmasının sadece 10 ve fazla çalışanı olan işyerlerine odaklanmasıdır. Bu anlamda iki tespit yapılabilir. Birincisi 1-9 kişi büyüklüğüne düşmüş iş yerlerinin azımsanamayacak kadar çok olmasıdır. Dolayısıyla Talep Araştırması sonucunda yapılan analiz ve veri gruplamaları, 1-9 kişi çalıştıran sadece bazı işyerlerini kapsamıştır. İkinci tespit ise araştırmaya çerçevesinde görüşülen işyerlerinin toplam istihdam anlamında Eskişehir özelinde beyan edilen sadece 74 bin 15 çalışanı kapsıyor olmasıdır. 2013 yılı itibariyle Eskişehir ilinde çalışma yaşı nüfusun (15-64 yaş) 575 bin 212 olduğu, bu nüfusun da 2013 yılı itibariyle 46,9% işgücüne katılım oranının olduğu düşünüldüğünde araştırmanın kapsamı hayli daralmış olmaktadır. Buna tarım sektörü, kayıt dışı sektör ve kamu sektörünün payları da eklendiğinde elde edilen verilerin sadece kısıtlı sayıda işyeri ve çalışan açısından geçerli olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Yine de bu raporun sonuçlarına bu kısıtlılıklar göz önünde tutularak bakıldığında mevcut veriler ışığında bir takım değerlendirmeler ve öneriler yapmak mümkündür.

İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz sayısı 40 bin 820 kişidir. Cinsiyete göre kayıtlı işsizlere bakıldığında erkeklerin oranı 57,9% iken kadınların oranı 42,1%'dir.

İŞKUR kayıtlarına göre açık işlere baktığımızda İmalat ve Hizmet sektörüne ait mesleklerin ön planda olduğunu görmekteyiz.

Yine arz ve talep eşleştirmeleri anlamında, yapılan eşleştirmeler sonucunda gönderilen kişilerin işveren tarafından kabul edilmemesi durumunda kabul edilmeme sebeplerinin neler olduğu bilinmemektedir. İleride daha iyi işe yerleştirmeler yapılabilmesini sağlamak açısından işverenlerin gönderilen kişileri kabul etmeme sebeplerinin araştırılmasında yarar vardır.

İşgücü talebi açısından bakıldığında Eskişehir ili özelinde Toptan Ve Perakende Ticaret Konaklama Ve Yiyecek Faaliyetleri ile İnşaat sektörlerinin hem işyeri sayısı, hem çalışan dağılımı, hem açık iş, hem işe giriş-çıkışlar, hem de gelecekte istihdam artışı anlamında

ağırlıklı bir yere sahip olduğu açıkça görülmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin kısa vadede bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelmesi olumlu sonuçlar yaratabilir

İşgücü piyasası analizlerinde temel göstergelerden birisi olan açık iş oranı toplam açık iş sayısının yanı sıra sektörlerin istihdam büyüklüklerini de dikkate almaktadır. Açık iş oranı yüksek olan sektörlerin ağırlıklı sektörler ek olarak büyüme potansiyeli taşıdığı söylemek yanlış olmayacaktır. Bu anlamda Eskişehir ilinde bu potansiyeli yansıtan sektör Bilgi Ve İletişim sektörüdür. Araştırmaya cevap veren işyerleri itibarıyla gelecek dönemde en yüksek istihdam artışı bekleyen işyerleri İmalat sektöründedir. Net istihdam değişim paylarına baktığımızda 53,4% ile İmalat sektörü ilk sırada yer almaktadır. İmalat sektörünü 17,4% ile Toptan Ve Perakende Ticaret sektörü, 13,3% ile İnşaat sektörü takip etmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme programlarının özellikle bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelik olması işgücü arzı ve talebi eşleştirmeleri açısından olumlu sonuçlar verebilir.

Meslekler itibarıyla de açık işin en fazla olduğu meslek İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)dir. Açık işlerin 29,1%'ini İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle) oluşturmaktadır. İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)ini 4,4% ile Müşteri Temsilcisi takip etmektedir. En çok talep edilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğer meslekler 4,1% ile Gaz Altı Kaynakçısı, 3,7% ile Beden İşçisi (Genel), 3,0% ile Temizlik Görevlisi, 2,7% ile Satış Danışmanı, 2,3% ile Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, 2,2% ile Garson(Servis Elemanı), 1,9% ile Pres Döküm Makinesi Operatörü, 1,7% ile Paketleme İşçisidir. Açık iş sayısının en yüksek olduğu ilk on meslek toplam açık işlerin 55,1%'unu oluşturmaktadır. Dolayısıyla düzenlenecek işgücü yetiştirme faaliyetlerinin bu mesleklere hitap etmesi gerektiği düşünülmektedir.

Son olarak ise dikkat edilmesi gereken önemli bir unsur, araştırma kapsamında Eskişehir ili işgücü piyasasına meslek grupları açısından bakıldığında en fazla temininde güçlük çekilen eleman sayısı Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar da yoğunlaşmıştır. Temininde güçlük çekilme oranında ise ilk sırayı 4,6% ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar almaktadır. Temininde en zorluk çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan meslekler; 12,7% ile Müşteri Temsilcisi, 6,2% ile Gaz Altı Kaynakçısı, 5,4% ile İmalat ve İlgili İşçiler (Makine İle), 3,2% ile Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, 3,1% ile Garson (Servis Elemanı), 2,1% ile NC/CNC Tezgah Operatörü, 1,7% ile Metal Mamuller Montaj İşçisi, 1,5% ile Beden İşçisi (Genel), 1,4% ile, Elektrikçi (Genel) 1,3% ile Satış Danışmanıdır.

İşverenlerin gelecek ile ilgili olumlu beklentileri işgücü piyasasında talep yaratacaktır. Bu işgücü talebiyle arzı eşleştirerek Eskişehir'de istihdamı artırmak üzere aşağıdaki öneriler değerlendirilmelidir:

- İŞKUR'un işsiz kayıtlarında sayısal olarak işgücü piyasasında mevcut talebin çok üstünde olan işsizlere yönelik, onları istihdama dahil edecek şekilde kurslar düzenlenmelidir.

- İşverenlerin nitelik gerektiren mesleklerde eleman talebine karşılık, sistemde kayıtlı iş arayanlara niteliklerini geliştirmek üzere eğitimler vererek, bu kayıtlı işgücünü işverene sunmak üzere işyeri ziyaretleri fazlaştırılabilir.
- İlde imalat sektörünün ağırlığından ötürü bu sektörde hızlı gelişen teknolojiye karşın eğitim programları düzenlenmelidir.
- İşgücü piyasasında kadınlar ve gençlerin istihdama katılım oranlarını yükseltmek amacıyla hedef kitlesi gençler ve kadınlar olan eğitim programları düzenlenmelidir.
- Dezavantajlı grubun işgücüne katılımını ve istihdamını artırmak için kontenjanları dolduramayan işverenler ile işbirliği yapılarak uygun mesleki eğitim programları hazırlanmalıdır.
- Mesleki eğitim programları çerçevesinde, örgün öğretimden ayrılan genç nüfusu ve açık iş taleplerini birlikte değerlendirerek, işgücü piyasasına dâhil edecek şekilde eğitim başlıkları belirlenmelidir.
- Kadınların istihdama katılımını artırmak amacıyla aktif işgücü piyasası politikaları kapsamında gerektiği takdirde mesleki eğitim kurslarına katılımı artıracak teşvik politikaları uygulanmalıdır.
- Özellikle kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektöründe beklenen istihdam artışına yönelik bu sektörde faaliyet gösteren işyerleri ile yakın ilişki kurularak oluşması beklenen eleman ihtiyacını gidermek üzere eğitimler ve araştırmalar yapılmalıdır.

Eskişehir'deki işgücü talebini kurum vasıtasıyla karşılayabilmek için Eskişehir İŞKUR İl Müdürlüğü:

- İşe yerleştirme olanaklarını kamuoyu ile paylaşmalı,
- Düzenli periyodlarla işe yerleştirmelere ve eğitim faaliyetlerine ilişkin istatistikleri kamuoyuna duyurmalı,
- Kurum, veri tabanında yüksek nitelikli iş arayanların oranını arttırmalıdır.

KAYNAKÇA

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

EKLER

Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu

2015 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2015 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine (3.350 TL) **üçbinüçyüzelli Türk Lirası İdari Para Cezası** verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

SGK İşyeri Sicil Numarası :

Örnek No :

İşletmenin Yasal Unvanı :

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE	:
MAHALLE	:
Cadde/Sokak	:
İÇ/DIŞ KAPI NO	:
TELEFON/FAKS/E-POSTA	:

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı:	Unvanı :
Tarih	:	Telefonu :
E-Posta	:	İmza/Kase:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Adı-Soyadı			
Tarih-İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet Hayır
↓
(.....) Yılından bu yana

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi İşbaşı Eğitim Programları Çalışanlara Yönelik Eğitim

İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) Kısa Çalışma Ödeneği

Mevzuat Danışmanlığı İşveren Danışmanlığı

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet Hayır

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet Hayır

6) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.

Evet Hayır

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1) Eleman aramıyoruz → 9.Soruya geçiniz.

Eleman Arandıran Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi			Talep Edilen Beceriler*			İleli meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz**			Açık İşinizi Ne Kadar Süredir Arıyorsunuz?					
		1. Çıraklık	2. Lise altı	3. Genel lise	1. Bilgisayar kullanımı	2. Fiziki ve bedensel yeterlilik	3. Hesap yapabilmek (Analitik beceri)	1. Akraba-Eş Dost	2. Gazete-İlan, vb.	3. İnternet-Sosyal Medya	0-30 Gün	31-39 Gün	90+ Gün			
		1.	2.	3.	4. İletişim ve ifade yeteneği	5. Proje tabanlı çalışma	6. Satış ve pazarlama becerisi	4.	5.	6.	7. Sorun çözme ve teorisatirif alabilme.	7. Takım çalışması	8. Yabancı Dil			
					8. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe	9. Yabancı Dil	10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe	5.	6.	7.	4. İŞKUR aracılığıyla	5. Özel İstihdam Büroları				

*En önemli 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAMA yapınız. (1-En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından HERHANGİ 3 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2016 TARİHİ İTİBARIYLA ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2016 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐	⇒	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐	⇒	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐	⇒	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10) 30 Nisan 2016 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐	⇒	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐	⇒	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐	⇒	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yolu Görüşme Bitmiştir. **TEŞEKKÜRLER.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni*					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

İşverenin görüşleri:

Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

İL	TOPLAM İPTA ZİYARETİ	CEVAPLILAR	CEVAPSIZLAR	CEVAPLILIK ORANI	CEVAPSIZLIK ORANI
ADANA	4495	3627	868	80,7%	19,3%
ADIYAMAN	822	669	153	81,4%	18,6%
AFYONKARAHİSAR	1.434	1.177	257	82,1%	17,9%
AĞRI	470	325	145	69,1%	30,9%
AKSARAY	814	701	113	86,1%	13,9%
AMASYA	654	556	98	85,0%	15,0%
ANKARA	7.890	5.295	2.595	67,1%	32,9%
ANTALYA	4.733	3.506	1.227	74,1%	25,9%
ARDAHAN	100	82	18	82,0%	18,0%
ARTVİN	364	298	66	81,9%	18,1%
AYDIN	2.078	1.676	402	80,7%	19,3%
BALIKESİR	2.387	1.867	520	78,2%	21,8%
BARTIN	443	396	47	89,4%	10,6%
BATMAN	1.055	833	222	79,0%	21,0%
BAYBURT	102	87	15	85,3%	14,7%
BİLECİK	454	339	115	74,7%	25,3%
BİNGÖL	547	425	122	77,7%	22,3%
BİTLİS	441	369	72	83,7%	16,3%
BOLU	665	568	97	85,4%	14,6%
BURDUR	538	473	65	87,9%	12,1%
BURSA	3.358	2.548	810	75,9%	24,1%
ÇANAKKALE	1.048	903	145	86,2%	13,8%
ÇANKIRI	268	223	45	83,2%	16,8%
ÇORUM	1.079	889	190	82,4%	17,6%
DENİZLİ	3.109	2.638	471	84,9%	15,1%
DİYARBAKIR	2.558	1.939	619	75,8%	24,2%
DÜZCE	1.052	861	191	81,8%	18,2%
EDİRNE	767	591	176	77,1%	22,9%
ELAZIĞ	1.348	1.103	245	81,8%	18,2%
ERZİNCAN	404	340	64	84,2%	15,8%
ERZURUM	1.239	1.012	227	81,7%	18,3%
ESKİŞEHİR	2.183	1.805	378	82,7%	17,3%
GAZİANTEP	3.642	2.980	662	81,8%	18,2%
GİRESUN	868	721	147	83,1%	16,9%
GÜMÜŞHANE	195	162	33	83,1%	16,9%
HAKKARİ	209	190	19	90,9%	9,1%
HATAY	2.336	1.906	430	81,6%	18,4%
İĞDIR	244	211	33	86,5%	13,5%
ISPARTA	729	642	87	88,1%	11,9%
İSTANBUL	11.804	8.088	3.716	68,5%	31,5%
İZMİR	7.026	5.363	1.663	76,3%	23,7%
KAHRAMANMARAŞ	1.864	1.496	368	80,3%	19,7%
KARABÜK	484	423	61	87,4%	12,6%
KARAMAN	512	462	50	90,2%	9,8%
KARS	293	248	45	84,6%	15,4%
KASTAMONU	737	572	165	77,6%	22,4%

KAYSERİ	3.460	2.928	532	84,6%	15,4%
KIRIKKALE	437	385	52	88,1%	11,9%
KIRKLARELİ	705	532	173	75,5%	24,5%
KIRŞEHİR	390	333	57	85,4%	14,6%
KİLİS	177	144	33	81,4%	18,6%
KOCAELİ	4.411	3.294	1.117	74,7%	25,3%
KONYA	4.666	3.847	819	82,4%	17,6%
KÜTAHYA	1.152	869	283	75,4%	24,6%
MALATYA	1.483	1.195	288	80,6%	19,4%
MANİSA	2.456	2.042	414	83,1%	16,9%
MARDİN	1.354	1.088	266	80,4%	19,6%
MERSİN	3.818	3.025	793	79,2%	20,8%
MUĞLA	2.768	2.152	616	77,7%	22,3%
MUŞ	436	328	108	75,2%	24,8%
NEVŞEHİR	803	618	185	77,0%	23,0%
NİĞDE	569	465	104	81,7%	18,3%
ORDU	1.365	1.163	202	85,2%	14,8%
OSMANIYE	931	774	157	83,1%	16,9%
RİZE	843	726	117	86,1%	13,9%
SAKARYA	2.097	1.620	477	77,3%	22,7%
SAMSUN	2.365	1.861	504	78,7%	21,3%
SİİRT	381	315	66	82,7%	17,3%
SİNOP	386	337	49	87,3%	12,7%
SİVAS	1.182	934	248	79,0%	21,0%
ŞANLIURFA	2.427	1.857	570	76,5%	23,5%
ŞIRNAK	618	535	83	86,6%	13,4%
TEKİRDAĞ	2.555	2.089	466	81,8%	18,2%
TOKAT	950	778	172	81,9%	18,1%
TRABZON	2.375	1.887	488	79,5%	20,5%
TUNCELİ	157	106	51	67,5%	32,5%
UŞAK	924	701	223	75,9%	24,1%
VAN	1.217	1.009	208	82,9%	17,1%
YALOVA	616	490	126	79,5%	20,5%
YOZGAT	642	497	145	77,4%	22,6%
ZONGULDAK	1.076	881	195	81,9%	18,1%
Genel Toplam	132.034	103.390	28.644	78,3%	21,7%

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin işsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyumsuzluğudur.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$\text{Genç İşsizlik Oranı} = \frac{15 - 24 \text{ Yaş Grubu İşsiz}}{15 - 24 \text{ Yaş Grubu İşgücü Arzı (İstihdam + İşsiz)}}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek “zamana bağlı eksik istihdam” ve “yetersiz istihdam” kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığına ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlerle geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı

H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özellikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İstihdam Oranı} = \frac{\text{Toplam İstihdam}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (aynı ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İşgücü} = \text{İstihdam Edilenler} + \text{İşsizler}$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 16 Mart - 30 Nisan tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında “İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan “Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi” üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için “işyeri cevapsızlık formu” doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İşgücüne Katılım Oranı} = \frac{\text{İşgücü Arzı (İstihdam + İşsiz)}}{\text{Kurumal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler, çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6. Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı} = \frac{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus} - \text{İşgücü}}{\text{Kurumsal Olmayan Nüfus}} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İşsizlik Oranı} = \frac{\text{İşsiz}}{\text{İşgücü Arzı}(\text{İstihdam} + \text{İşsiz})} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı İstihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$\text{Kayıtdışı İstihdam Oranı} = \frac{\text{Kayıtdışı İstihdam}}{\text{Toplam İstihdam}} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapisane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü,

öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksikliği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranının yüzde olarak ifadesidir.

$$\text{Yaş Bağımlılık Oranı} = \frac{0 - 14 \text{ Yaş Nüfus} + 65 \text{ Yaş ve üstü Nüfus}}{15 - 64 \text{ Yaş Nüfus}} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Ek 4- Ek Tablolar

SEKTÖRLERE GÖRE İPA SONUÇLARI-2015							
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 Nisan 2016 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Nisan 2016
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	27	1.383	5	12	-23	0,4%	-1,7%
İmalat	460	38.382	904	865	1.112	2,3%	2,9%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	7	570	0	2	20	0,0%	3,5%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	8	252	0	3	14	0,0%	5,6%
İnşaat	446	7.212	57	236	277	0,8%	3,8%
Toptan ve Perakende Ticaret	380	9.794	179	246	361	1,8%	3,7%
Ulaştırma ve Depolama	63	2.392	22	41	30	0,9%	1,3%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	130	2.946	59	151	82	2,0%	2,8%
Bilgi ve İletişim	30	1.395	50	221	-40	3,5%	-2,8%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	5	78	0	0	0	0,0%	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	11	161	3	3	2	2,0%	1,4%
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	89	1.319	18	47	34	1,3%	2,6%
İdari ve Destek Hizmetleri	46	2.464	64	115	124	2,5%	5,0%
Eğitim	62	2.065	3	29	2	0,2%	0,1%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	34	2.393	11	36	72	0,4%	3,0%
Kültür, Sanat ve Spor	9	379	0	0	3	0,0%	0,7%
Diğer Hizmetler	31	831	12	17	12	1,4%	1,4%
Genel Toplam	1.838	74.015	1.385	2.026	2.083	1,8%	2,8%

Ek 5- 2 ile 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri

2015 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yanında 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri de ziyaret edilmiştir.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132 bin 34 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

Çalışma kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için hem Türkiye geneli il düzeyinde tahmin üretilebilirken 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri için sadece Türkiye geneli için tahmin üretilebilmektedir. Söz konusu işyerleri için il düzeyinde tahmin üretilmemiştir. Bu nedenle raporun bu bölümüne kadar 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerinin verileri kullanılmamıştır. Bu bölümde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinin illerinde ziyaret ettikleri 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine ilişkin veriler paylaşılacaktır.

2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine de 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine uygulanan soru kâğıdı uygulanmıştır. Çalışmanın metodolojisi açısından her iki büyüklükteki işyerleri için bir farklılık bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde çalışma kapsamında toplam 10 bin 211 adet 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerlerinin 6 bin 512 tanesine soru kâğıdı uygulanırken 3 bin 699 tanesinden çeşitli nedenlerle cevap alınamamıştır.

Bu kapsamda Eskişehir ilinde 115 işyeri ziyaret edilmiş olup, söz konusu işyerlerinin 76 tanesi için soru kâğıdı uygulanmıştır. Bu bölümde 76 işyerinden elde edilen veriler üzerinde durulacaktır. Söz konusu veriler ham veriler olup, genelleştirme katsayısı Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde verildiği için genelleştirilmiş verilerin il düzeyinde bilgi veren bir çalışmada kullanılmasının uygun olmayacağı düşünülmüştür. Ayrıca 2 ile 9 kişi arası işyerlerine ait veriler ili genellemediği için 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin verileri ile karşılaştırma yapılmamıştır.

Çalışma kapsamında Eskişehir ilinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı 76 işyerine soru kağıdı uygulanmış olup bu işyerlerinin 17 tanesi Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir.

Tablo 62. İşyerlerinin Sektörel Dağılımı (2-9 İstihdamlı İşyerleri)

Sektör	İşyeri	Erkek	Kadın	Toplam
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	17	27	29	56
İmalat	9	32	11	43
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	8	19	2	21
İnşaat	7	14	1	15
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	6	9	4	13
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	5	8	11	19
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	4	7	7	14
Bilgi Ve İletişim	3	14	7	21
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	3	7	1	8
Eğitim	2	3	7	10
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	2	0	8	8
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme Ve Spor	2	5	1	6
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	2	4	1	5
Ulaştırma Ve Depolama	2	5	0	5
Gayrimenkul Faaliyetleri	2	3	1	4
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1	1	2	3
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1	1	0	1
Toplam	76	159	93	252

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamındaki 17 sektörde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir.

Söz konusu işyerlerinde toplam 252 kişi çalışmaktadır. Bu işyerlerinde çalışanların yüzde 37'si kadın, yüzde 63'ü erkektir. En fazla işyeri ve en fazla çalışan Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir.

76 işyerinden 10 tanesinde 21 kişilik açık iş olduğu tespit edilmiştir. En fazla açık iş olan meslek ise Aşçı (4 kişi) şeklindedir.

Toplamda 28 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen meslekler Sıhhi Tesisatçı/Isıtma Ve Sıhhi Tesisatçı, Raportör, Isıtma Ve Doğalgaz İç Tesisatçısı, Oto Yıkama Elemanı, Sigortacılık Meslek Elemanı, Hamurkar, Grafik Tasarımcısı (2 kişi) şeklindedir.

Temininde güçlük çekilen meslekte temininde güçlük çekilme nedenine bakıldığında yüzde 86 gerekli mesleki beceri/niteliğe sahip eleman bulunamamasından ve yüzde 68 yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamasından dolayı eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir.

Eskişehir ilinde çalışma kapsamında ziyaret edilen 2 ile 9 kişi arası istihdam eden işyerlerinde istihdamın bir yıl sonra yüzde 17 oranında artacağı beklenmektedir.

Tablo 63.İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen Meslekler (2-9 İstihdamlı İşyerleri)

İstihdam Artışı Beklenen Meslekler		İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler	
Meslek	Sayı	Meslek	Sayı
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	6	Elektronik Haberleşme (Telekomünikasyon) Teknikeri	1
İnşaat Kalfası (Genel)	4	Garson (Servis Elemanı)	1
Sigortacılık Meslek Elemanı	4		
Oto Döşemecisi	4		

Kaynak: İPA 2015

TÜRKİYE İŞ KURUMU

ESKİŞEHİR ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

Adres: Arifiye Mah. İki Eylül Cad. Ptt Çıkmaı Sok. No:9/3

[Tel: 0222 230 15 28](tel:02222301528)